

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2004

634 u2

(681)

ՄԻՖԹԱՀ-ԻԿ-ԻԿՆԻՄ

مِفْتَاحُ الْعُلُومِ

ԲԱՆԱԼԻ ՈՒՍՄԱՆՑ

ԵԱՆԻ

ՔԻԹԱՊԷԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷԻ ԱԶ ՎԱԳՐԹՏԷ ԷՅՅՐԷՆՄԷՔ ԻԶԻՆ
ՓԷՔ ԳՕԼԱՑ ՊԻՐ ՈՒՍՈՒԼ

ՃԻԻԶԸ ԷՎՎԷԼ

ԳԱՎԱԻՏԸ ԹԻԻՐՔԻՅԷ

ՏԷՐ ԱԼԻՅԷՏԷ

ՌՈՒԲԷՆ Ց. ՔԻՐՔՅԷԱՆ ԹԱՊԹԱՆԼՍՐՆԷ

— 1869 —

62066-67

ՎԱՆՄԱՀՈՒՄ

ԱՔԲԱՀԱՄ ՊԷՅ ԵՐԱՄԵԱՆ

ԱՆՁՈՒԳԱԿԱՆ ԲԱՐԵՐԱՐ ԱԶԳԻՍ

ՆՈՒԿԻՐ

ԽՈՐԻՆ ՄԵՆ ԱՐԱՆ ԱՅ

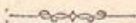
Վանամախայլ Տէր.

Ձեր մեծանուն գերգաստանին ՚ի վաղուց աղգիս մատե-
նադրական զարգացմանը մատուցած քաջածանօթ նպաստ-
ները զիս քաջալերեցին որ Ձեր վանմութիւնը այս նոր ըրած
ժառայութեանս մեկենաս ընելու շնորհը խնդրեմ, որոյ ըն-
դունելութեան պատիւը արդէն ինձ գրաւական մ'ըլլալով
վստահութեամբ պիտի կրնամ այս գրքուկիս ճակատը Ձեր
վանմութեան անուամբը փառաւորել:

Հոյ մանկտին իր վեհափառ Տիրոջը լեզուն սորվելու այս-
պէս դիւրին միջոց մ'ունենալով, անշուշտ Ձեր փառաւոր
անունը ոսկի տառերով պիտի գրոյմէ բարեբարաց ցուցակին
մէջ. ուրեմն, վանամաչուք Պէյ, հաճեցէք ընդունիլ իմ խո-
նարհ երախտագիտական զգացմանցս հաւաստիքը, որ եմ
միշտ շնորհապարտ

Սմենախոնարհ ժառայ

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

Է՛լ ՍՈՒՆԵՑԻ սիրւատէաւն միւրէ. ք. քէսյ օլան զէսանը լէթաֆէթրէսանը Օսմանինին թահսիլի, հագդըմըզտա նէ տէրէճէ էլզէմ վէ էհէմ մէվաստէն պուլունտուզու. միւսթաղնիի թարիֆ տիր, Լաքին էլսինէի սայիրէաէ օլտուզու կիպի, թիւրքիտէ տախի էսհէլ թարիգ իւզրէ պիր դախաէի միւսթաղէմէ պուլունտաղըը ճիհէթաէն, լիսանը մէզքիւրի թահսիլէ թալիպ ու բազիպ օլան հէվէսքեարանաէն պազըլէրի, սինկյը վաֆիրէ զարֆընտա քիւլլի զահմէթ ու մէշպղաթիլէ էվգաթը կերանպէհայէրինի պու ուզուրաէ իզաէ՛ իաէրէ. ք, մէնզիլը մէգասըաէ վասըլ օլմուշլէր իսէաէ, էքսէրիսի սուու, պէթ ու միւշքիլաթը մալիւմէեէ միւզաթիլմէթէ թապալէր օլամատըզլէրինտէն շէվգ ու զայրէթլէրինէ ֆիթուր ու զաաֆ կէլէրէ. ք, պիզըարուր թահսիլը քիթապէթաէն սարֆը ինզար, վէ պիր թաղըմ՛ լուզաթ վէ իպարաթը միւսթամէլէ իսթիհասլիլէ, պի էսաս վէ ճիւզիաթաէն մատուտ օլան մալիւմաթը միւքթէսիպլէրինի հուսուլը մագսէաէ քեաֆի աատ էյլէմիշլէր տիր, Ֆաղաթ պիր լիսանըն գալախաը Սարֆ ու Նահվընէ քէսպը իթթըլա՛ օլուննայընճա, լիսանը մէզքիւրաէ մէհարէթ վէ լիեաղէթը թամմէ վիճուաէ կէլմէսի ատիմ՝ իւլ՝ իմքեան պուլունտուզու, վէ ալէլ խուսուս թիւրքի, Ֆարսի վէ Սրէպիաէն միւրէ. ք. քէսյ օլան լիսանը ֆէստհէթպէեանը Օսմանինին գալախաը տաղիգէսի, քիւթիւսյ վէ բէսաիլը սալիրէ դրասթ ու միւթալէասիլէ թահսիլ օլունմաեաճաղը թէ՛

ճարիպը քէսիրէ իլէ միւճէրրէս օլանն հալաթաէն պուլունտու զու էրպասպընէ խաֆի տէյիլ տիր : Պինայէն ալէյհ սուու'պէթ ու միւշըրիլաթը մալիւմէնին տէֆ' ու իլպաէսի էֆքեարը խալիտէսիլէ , ազաէմճէ Մէարիֆ Նէզարէթը ճէլիլէսի ճանիպինն տէն պու եօլտա պիր ուսուլը ճէաիտէ վէ գալ'տէի թէսհիլիլիէ թէրթիպ ու թանգիմի խուսուսինտէ , էրպասպը վուզուֆ ու քէմալ խասսէթէն թէշլիգ պույուրուլմուշ օլմաղըն , պու սապը աճիղէրի տախի մին զայրը իսթիհզագ միւտաթը մէաիտէ տէն պերու լիսանը Օսմանիեի թալիմ' ու թէարիսիլէ ալանն կիւղար օլուպ , իշպու գաիտէ վէ ուսուլը մա'րուզէ իւզրէ , շակիրտանըն էվլաթը գալիլէ զարֆընտա լիսանը Օսմանիտէ քէսպը մէլիքէ վէ մալիւմաթ էյլէաիքլէրի մէշուտիմ' օլմաղըն , միւճիպը թէշվիգ օլանն իլանաթը մուհարրէրէյէ մէսունի , պիր նիւսիտէսինի պատ-էթթանգիմ' Միֆթուճ-իիլ-իիլոնի թէսիեէսիլէ Նէզարէթը միւշարիլէյհա ճանիպինէ թաղաիմ' օլունտուգտա , լէա-էթթաստիգ թիւրքճէսի մէվլադը' տէսթիկեսը թապ օլունմաղ իւզրէ խտէտէ , միլլէթիմինն էվմուսանը իւլում' օլանն միւսլթէտիեան , վէ մուսլիմիլնը մէարիֆ վիւրլէրանընէ տահա զիեատէ սուհուլէթ օլմագ իշիւն , հրուֆաթը էրմէնի վէ թիւրքի իւզրէ գըթա' գըթա' թասպի'նէ շուրու' օլունտու :

Իշպու Միֆթուճ-իիլ-իիլոնի տէօրթ ճիւզէ միւնգէսիմ' օլուպ , պիրինճիսինտէ թիւրքի , իքլինճիսինտէ Ֆարսի , վէ իշիւնճիսինտէ քիթասլէթաէ միւսթամէլ օլանն գալաիաը Արէպիեէ եէկեսան եէկրան թարիֆ ու թէմնիլ օլունտուգտան մասա , տէօրաիւնճիւ ճիւզինտէ տախի Մէսաիլը Մանթըղիլէ ալա վէշհ իւլ իսթիսար տէրճ , վէ ճէմ'ան օն տէօրթ գըթա' իւզրէ թէրթիպ օլունմուշ տուր :

Եսրապը տախի փուշիտէ օլմայէ քի , սարֆիյունը աթիւզանըն զիլըր վիւրաէի խաֆաաէ մէսթուր ու մէքթում' օլանն գալաիաի , զահիրէ իխրաճի խուսուսինտէ պէլըր վիճուա վէ

նիստըրը նազախնէի էֆրեար խտերէք, էպնաի վաթանէ իսրազ էյլէտիքլերի խըամաթը մէմաուհէլէրինի ալա գասար իւլ խթիթաէ, ֆի դէմանընա մերի՝ օլան ուսուլ վէ գա'լտէի ճարիւյէէէ իֆրազ ու թէպալիլէ միւէլլիֆ սըֆաթիլէ միւֆիէլ խիր օլմագ սատէախնատ պուլունուլմայուպ, մահզա քիթապէթը Օսմանիյէի թահսիլէ խահիշիլէր օլան միլլէթիմ էթֆալընէ պիր խըամէթիմ մէսպուգ օլսուն էմէլ ու արզուսիլէ, ֆէվախար ազիմէսի տէրքեար օլան պէօյլէ պիր թէշէպալիւսաթէ ազազ օլունմուշ օլմազըն, դէվաթը համիլէթսըմաթ վէ միւրիւվ վէթքեարան թէրաֆընտէն, բէսիտէի հիւանի խիթամընէ մուվաֆիֆագըլէթիմ խուսուսինէ թէշվիլգ ու թէրզիպէ հիմմէթ պույուրաճագլէրի դավիէն մէմուլիմ պուլունմուշ սուր :

Հէման ճէնապը Սֆէրինէնտէի սինիյն ու էեամ հազրէթլէրի, վէլինի՝ մէթը պիմիննէթիմիլ շէվքէթլիւ ֆասիշահըմըլ էֆէնաիմիլ հազրէթլէրինին վիճուար պէմնուար Հիւմայունլէրինի էքտար քէֆսիլէտէն մասուն, վէ էօմրիւ Միւլիւքեանէլէրինի ֆիրալան ու բուղ էֆզուն պույուրսուն :

ՅԱԿՈՐ Յ. ՓԱՇԱԵԱՆ

Ինչպանք իլէ միւսաստեղ օրմանն
յախթէ թութուլաճագ տըր:

Կ-չ/ւ Գ-չ-չ-թ-ն

ՄԻՖԹԱ, Հ - ԻԻԼ - ԻԻԼ ՈՒՄ

مِفْتَاحُ الْعُلُوفِ

ՃԻԻԶԸ ԷՎՎԷԼ

ԳԱՎԱԻՏԸ ԹԻԻՐԲԻՅԷ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

ՄԻԱԼ. ԻԼԸ Սարֆ (صرف) ֆերականու [թիւն] նէ՞ տիր :
ձէՎԱՊ. ԻԼԸ Սարֆ Օսմանլը լիսանընը սոդրու սէյլէյուս
եազմադ ֆէննի տիր :

Ս. Սէյլէյուս եազտըլըմըզա նէ՞ տէնիլուր :

ձ. Սէյլէյուս եազտըլըմըզա ձիւմիէ վէ ֆէլամ (جمله و كلام)
բան կամ խօսք) տէնիլուր քի, քէլիմէլէրտէն վէ քէլիմէլէր
տախի հարֆիլէրտէն միւրէքքէս տիր :

Ս. Օսմանլը լիսանընտա հարֆ զա՛ն տըր :

ձ. Օսմանլը լիսանընտա հարֆ օթուղ իքի տիր :

էլիֆ. պէ. վիէ. թէ. սէ. ճիմ. չիմ. հա. խը. տալ. զէլ.

ا ب پ ت ث ج چ ح خ د

ըր. զէ. ժէ. սին. շին. սաս. տատ. թը. զը. ʻայն. զայն.

ر ز ژ س ش ص ض ط ظ ع غ

ֆէ. դաֆ. քեաֆ. սալըր քեաֆ. լամ: միմ. նուն. վալ. հէ. եէ.

ف ق ك ك ل م ن و ٧٥ ٧٥

Պունլարա Հրուֆը հեճճա (حروف هجا հեղական տառեր) թէսմիյէ օլունուր. վէ լամ' էլիֆ (ل) տախի ի.քի հարֆատէն, եանի լամ' վէ էլիֆատէն միւրէ.քէսլ օլտուղունտան զի.քր օլունան հրուֆաթը ասլիյէ սըրասընա տախիլ օլունմարը տըր :

Ս. Հարէ.քէ գաճ տըր :

ձ. Խւչ տըր. Խսվթիւն (է.ա) Լարէ (ի.ք) Լօթրիւ (իւ.ու). Պունլարա Արէպիտէ ֆէթհէ قحطه քէսրէ كسره Զամմէ قحطه տախի տէնիլուր, վէ ի.քի նէվ' տիր, Խաֆիֆ վէ Սագիլ. ال էլ. بل պէլ, ֆէթհէի Խաֆիֆէ. آل ալ, بال պալ, ֆէթհէի սագիլէ տըրլար :

Ս. Հրուֆը իմլա գաճղըլէր տիր :

ձ. Թիւր.քիտէ է.քսէրիեա | و ی ալամէթը հարէ.քէ օլուսլ, եանի հարէ.քէնին ճիստինի պէյան Խաիւսլ թէլէֆիֆիւղ օլունմաղըլը بال պալ. اب Խի. بول եօլ կիպի. պու սուրէթտէ անլէրէ հրուֆը իմլա, եախօտ հրուֆը Սալթիյէ (حروف املا. حروف صوتيه) ուղղագրական կամ ձայնաւոր տառեր) տէնիլուր. Հէ ه հարֆը տախի ալամէթը հարէ.քէ օլտուղու վաղըթ շու սուրէթլէ եաղըլարաղ (ه) հաի Բէսմիյէ վէ հարֆը իմլա տէնիլուր. هه հէլէ. خانه խանէ. عباره Խպարէ կիպի. Պունլարա ալամէթը հարէ.քէ օլմատըղլարը վաղըթ, սայիլ հարֆըլէր կիպի Ղայըլը սալթիյէ (غير صوتيه բաղաձայն) տըրլար. մէսէլա يد եէա. وقت վաղըթ. هر հէր. بها պէհա :

Ս. Մէտա իշարէթի գաճղըսը տըր :

ձ. Մէտա իշարէթի () պու օլուսլ, է.քսէրիեա էլիֆին իւղէրինէ վաղ' օլունարաղ. ֆէթհէի սագիլ օղութտուրուր. آل ալ, آن ան. آفرین աֆէրին. Պաղէն տախի էլիֆին եէրինէ գօնուլուր آلهي իլահի կիպի :

Ս. Թէշտիա նէ՞ տիր :

ձ. Թէշտիա () .քէլիմաթը Արէպիյէտէ գուլանըլարաղ պիլ հարֆը ի.քի տէֆա օղութտուրուր عظمه Մուհամմէա մուսաղլամ شدة շիտտէթ կիպի :

Ս. Հէմզէ նէ՞ տիր .

ձ. Հէմզէ (ʿ) Արեպի վէ ֆարսի . քելիմէլէր իւզէրինէ վաղ՝
օլունուր مأمور مأمور մէ՛մուր . تأثیر թէ՛սիր . نائل նա՛իլ . مسؤول մէ՛սուլ .
مؤمن միւ՛մին . لهجه մէլճա՛ . جزء ճիւզ . վէ է.քսէրիեա Արեպի
վէ ֆարսի իամէրին իզաֆէթլէրի սուրէթլէրինատ տախի վաղ՝
օլունուր . مفتحء بلدة միւֆիթի՛ը պէլատ . ميوه باغ մէյվէլի պաղ .
دين اداء էտախի տէյն կիպի .

Ս. Թէնվին նէ՞ տիր .

ձ. Թէնվին ի.քի հարէ.քէնին մէճմուի՛ օլուպ , քելիմէնին ա-
խէրինէ վաղ օլունսուղտա էն , ին , ուն թէլէֆֆիւզ օլունուր .
برآ պէրրէն . بحرأ պահրէն . بغيرحق պիղպյրի հազգին . مفعول մէ-
ֆու՛լուն կիպի .

Ս. Տատ հարֆըն տիկէր սէտասը տա վա՛ր մը .

ձ. Տատ հարֆը է.քսէրիեա չ զը կիպի թէլէֆֆիւզ օ-
լունուր بعضی պաղը . ماضی մազի . ضمير զամիր . Թը ط հար-
ֆը տախի պաղը թիւր.քի . քելիմէլէրտէ ատալ օղունուր . او طه
օտա . اطه اتوا . طاع اطاع . طوغرى տօղրու . կիպի . ֆեաֆ ك
հարֆը՝ պաղէն թիւր.քի . քելիմէլէրտէ ննուն կիպի թէլէֆ-
ֆիւզ օլունուպ սաղըր քեաֆ տէնիլուր . انك անըն . سنك սէ-
նին . كتاب . քիթապըն . دكن տէնիզ . اكلك ինլէմէ.ք . صكره սօնրա .
վէ պաղէն տախի պիղիմ՝ Կ վէ , հարֆլէր կիպի թէլէֆֆիւզ
օլունարազ . ֆեաֆի ֆարսի տէնիլուր . كه كركك կէր-
չէ.ք . كركك կիրտապ . كركك պէյ . كندىبى . կիթտիյն . كندىبى կէլ-
տիյն . دكل տէլիլ . دكمك տէյմէ.ք կիպի .

Եէ հարֆը տախի պաղը Արեպի քելիմէլէրին էվախը-
րինտէ պուլունուպ էլիֆ կիպի թէլէֆֆիւզ օլունարազ . էլիֆը
ջախտէ տէնիլուր . دعوى տալա . فتوى ֆէթվա կիպի .

Վալ և հարֆը տախի պաղը ֆարսի . քելիմէլէրտէ թէ-
լէֆֆիւզ օլունապ . خواب խապ . خواه խահ , վէ մանա՛ ճի-
հէթիլէ պիրպիրինէ միւշապիհէթլէրի օլան լաֆիլէրին արա-
սընսաա . - թէլէֆֆիւզ օլունուր նէթէ.քիմ واقبال տէվլէթ

ու իղպալ لعنايت و لطف լուծֆ ու ինայէթ :

Ս. Հրուֆը հէճճա գաճ գըսըմ տըր :

Ճ. Հրուֆը հէճճա ի.քի գըսըմ օլուպ, պիրի մասպատինէ պիթիլիլէյէն و ژ زر ذ دا հարֆիլէրի տիր.քի Հրուֆը ինֆիսալ (حروف انفصال) տէնիլուր. اداره խասրէ կի. պի. վէ պունլէրտէն պագի հրուֆը հէճճա մասպատինէ միւթ. թասըլ օլուպունտան անլէրէ տէ Հրուֆը իթթիսալ (اتصال) հոֆը կըցորդեալ տաուեր) տէնիլուր. بسلامت պէպէնմէ.ք կիպի :

Ս. Էճղաի քէլամ գաճ նէվ' տիր :

Ճ. Էճղաի քէլամ (اجزاء كلام) Մասուն.ք բանի) եանի քէլամըն թէր.քիպ էթալիլ քէլիմէլէր պէշ նէվ' տիր. اسم իամ. صفت Սըֆէթ. کلمات Բինասեաթ. فعل Զիլիլ. ادوات Էտէվաթ. Իշպու պէշ սուրէթին հէր պիրիսի պիրէր պապաէ պէյան գըլընըր :

ՊՍՊԸ ԷՎՎԵԼ

ԻՄՄ اسم ԱՆՈՒՆ

Ս. իամ նէ' տիր :

Ճ. իամ պիր շախտէ վէ եախտա պիր շէյէ տէլալէթ իտէն քէլիմէ տիր. احد Ահմէտ. کتب քիթապ. صو սու կիպի :

Ս. իամ գաճ նէվ' տիր :

Ճ. իամ ի.քի նէվ' տիր. պիրի իամը իաս (اسم خاص) Թաուկ անուն), տիկէրի իամը Ամ (اسم عام) Հասարակ անուն) :

Ս. իամը իաս նէ' տիր :

Ճ. իամը իաս եալընը պիր շախտէ, վէ եախտա պիր շէյէ տէլալէթ իտէն իամ տըր. մէսէլա الله Ալլահ. احد Ահմէտ. محمد Մուհամմէտ. استانبول Բոսթ. Պրուսա : Պուն յար տախմա միւֆրէտ (եղակի) օլուրլար :

Ս. Խամբ Ամ նէ՞ տիր :

ձ. Խամբ Ամ պիր ճինստէն օլան էշեանըն ճիւմէսինէ թէս միյէ օլունան տրբ . մեսէլա صو اوم . قمو դասիւու . او էվ :

Ս. Խամբերտէ գա՞ն խասսիեէթ վար արբ :

ձ. Խամբերտէ իւչ խասսիեէթ (خصيت چاااااااااا) վար արբ . Բէմիեէթ (كيت Թիւ) Բէյֆիեէթ (كيفيت Սեու) վէ Ահւ վալը իամ (احوال اسم Հոլովունը) :

Ս. Բէմիեէթճէ Խամբեր գա՞ն գըսըմ արբար :

ձ. Իքի. Միւֆրէտ (مفرد եղակի) վէ ճէմ՞ (جمع چوդանակի) . Միւֆրէտ՞ պիրէ , վէ ճէմ՞ պիրտէն զիեատէյէ տէլալէթ էյլէբ . մեսէլա او էվ միւֆրէտ . او էվլէբ՞ ճէմ՞ :

Թիւբ.քիտէ Էտաթը ճէմ՞ (յոդանակի մանսիկ) Ե վէ օլուպ , հէբ միւֆրէտ քէլիմէնին ախերինէ վաղ՞ օլունսուդաս ճէմ՞ օլուբ :

Ս. Բէյֆիեէթճէ Խամբեր գա՞ն գըսըմ արբար :

ձ. Իքի. Միւղէ.ք.քէբ (مذکر արական) վէ Միւ՛էննէս (مؤنث իգական) . Միւղէ.ք.քէբ էր.քէկ վէ Միւ՛էննէս տիշի տէմէ.ք տիր . լաքին պու խասսիեէթ Թիւբ.քի վէ Ֆարսի լիսանլիրինտէ պուլունմայուպ , եալընըլ Արէպիտէ վիէ.ք միւթէպէբ տիր :

Ս. Ահվալը իամ գա՞ն գըսըմ արբ :

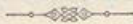
ձ. Տէօրթ գըսըմ արբ . Միւճէրրէտ (مجرد) եախօտ Միւպ . թէտա (مبتدا ուղղական) . Մէֆ՛ուլուն պիհ (مفعول به հայցական) . Մէֆ՛ուլուն իլէյհ (مفعول اليه արական) . Միւղաֆուն իլէյհ (مضاف اليه սեռական) .

Ս. Ահվալը իամ նանըլ եաիբըլ :

ձ. Ահվալը իամտէն Միւճէրրէտ հէյէթը ապիյէսիլէ գալըր کاب քիթասպ կիպի . Մէֆուլուն պիհին ախերինէ պիր ی իլալէ օլունուր کابي քիթասպ . Մէֆուլուն իլէյհին ախերինէ պիր հաի բէսիլէ . իլալէ օլունուր کاب քիթասպ . Միւղաֆուն իլէյհ ախերինէ պիր սաղըր քեաֆ ك արըր كاب քիթասպ պըն կիպի :

Ֆազաթ խամին ակեբրինտե էկեր հրուֆը խմատեն պերիսի պուլունուր խե պիր ۛۛۛ ن ասիսի զեհատե զըլընուր قونك գափունուն. بلطدنك պալթանըն կիպի. Ղէ քեզալիք Մէֆ'ուլ լէրինատե ասիսի պիր ۛۛۛ զեհատե զըլընուր մեսէլա قوبى գափունեի. قوبى գափույե. بلطدى պալթանը. بلطدىه պալթայե.

Պու ահվալը Էրպա՛ատեն մատա տիկեր իւչ զըսըմ՝ տահա վար արը. Էանի Մէֆ'ուլուն ֆիյհ (مفعول فيد ներպոյական) كابد. քիթապտե. Մէֆ'ուլուն մինհ (مفعول مند բացառական) كابدن. քիթապտեն. Մէֆ'ուլուն մա՛ (مفعول مع գործխական) كابدن. քիթապ իլէ Էալսա քիթապլէ. Լաքին պունլար էտե վաթլէ թէրքիպ օլտուղլարընտան Ահվալը խամ սըրասընա տախլ օլունմամըչէր տիր.

ԱՀՎԱՂ ԻՍՄԻՆ ՍՈՒՐԷԹՐ ԱԳՍԱՄԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԹԷՐԻԹԻՊ

Մէ-ֆըրե*		ճե՛՛
Միւճէրրէա	باش պաչ	باشلر պաչլեր
Մէֆուլուն պիհ	باشى պաչը	باشلرى պաչլերի
Մէֆուլուն իլէյհ	باشه պաչէ	باشلره պաչլերէ
Միւղաֆուն իլէյհ	باشك պաչըն	باشلرك պաչլերին.

Պու սիեազ իւզրէ թասրիֆ օլունուրլար ۛۛۛ պալ. شال չալ. جام համ. سوز սէօզ. كل կիւլ. كوز կէօզ վէ սայլրէ.

ԻՐԻՆՃԻ ԹԷՐԻԹԻՊ

Մէ-ֆըրե*		ճե՛՛
"	اوطه օտա	اوطلر օտալեր
"	اوطدى օտանը	اوطلرى օտալերի
"	اوطديه օտայէ	اوطلره օտալերէ
"	اوطدنك օտանըն	اوطلرك օտալերին.

Պու ուսուլ իւզրէ թէրքիպ օլունան խամէր ակերէրինտէ հրուֆը իմա պուլունտուղունտան, Միւֆրէտին Միւզաֆընտէ պեր ۛ, վէ մեֆ'ուլլէրինտէ պեր ۛ տախի զիեատէ պարզաւըը իշիւն, էվիէլքի թէրքիպինտէն միւթէֆէրրիպ օլուրլար ۛ قېو Գափու ۛ چارشو Զարշու ۛ قوقو Գօգու ۛ آطه ատա ۛ باغچه պաղչէ ۛ ميوه մէյվէ ۛ قارى Գարը ۛ كدى քէտի ۛ كوپرى քէօրի ۛ اغا աղա վէ սաիրէ ۛ Լաքին ۛ صو սու ۛ كوى քէօյ վէ էմնալի պեր Գաչ քէլիմէլէր Միւզաֆտէ ۛ كى Էերինէ Է ալարապ ۛ صويك օլտուգլարընտան միւսթէնա թութուլլէր ۛ

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ԹԵՐԲԻՊ

Մէ-ֆէր		ձէ՛
"	اياق անագ	اياقار անագլէր
"	اياغى անագը	اقارى անագլէրի
"	اياغه անագէ	اياقاره անագլէրէ
"	اياغك անագըն	اياقارك անագլէրին ۛ

Պու սիեագ իւզրէ թէրքիպ օլունան խամէր, Միւճէրրէ ալինտէքի ۛ հարֆը, միւֆրէտին Միւզաֆընտէ վէ մեֆ'ուլլէրինտէ غ հարֆընա թէպտիլ օլուր ۛ بچاق պըչապ ۛ طواق թաւլուգ ۛ فاشق Գաշըգ ۛ قوشاق Գուշապ ۛ بارداق պարտապ վէ սաիրէ ۛ

Ֆապաթ اوق օգ ۛ طوق թօպ ۛ حق հապ կիպի պեր հէճճէլի քէլիմէլէր շաղ օլուրլէր ۛ

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ԹԵՐԲԻՊ

Մէ-ֆէր		ձէ՛
"	آكن Էքմէք	آككار Էքմէքլէր
"	آكي Էքմէրի	آككاري Էքմէքլէրի
"	آكه Էքմէրէ	آككاره Էքմէքլէրէ
"	آكك Էքմէրին	آككارك Էքմէքլէրին ۛ

12 Պու թերթիս իւզրէ թերթիս օլունուրէր كوكه քէթեկի,
 اشك Էշէք. دليک Ելիք. كورك Կէվրէկ վէ Էմալի. իշպու
 كورك Լուղէթի +բէ+; +բէ+; վէ +բ+ Եմալի օղունուր. Էք
 մէք Լուղէթին իսէ ասլը آقا Երը. تفنگ թիւֆէնկ Լուղէթի
 ۲۰۰ (Բայառու թիւն) օլարադ ۲۵-۳۰ օլուր:

Էմալի թիւրքիէնն հէման քեաֆիէսիտէ, պալատէ պէ
 Էան դըլընան ազասմը Էրպասա՝ իւղէրնէ թերթիս օլունուրէր
 Ս. Թիւրքիտէ իսը մէքեան նսնըլ օլուր:

ձ. Մէվաֆուն (դոյսիան) ախէրնէ لق Լըդ վէ لك Լիք
 Էտաթլէրն իլալէսիլէ իսը մէքեան օլուր. մէսէլա حزار մէզար
 مزارق մէզարԼըդ. قلم դալէմ. قلمك դալմիլիք. իշպու Է
 Եմալի Ելամէթը մէվաֆ Եմալի օլուրէր. մէսէլա خسته
 խասթա. خسته لاق խասթալըդ. زنگن Կէնկին. زنگك
 Կինկիք. سر است Ենրպէսթ. سر استك Ենրպէսթիլիք. Պունուն ա
 րապիսի يت Են Էտաթլը իլէ օլուր. مخطوطيت մահպուտիտէթ.
 مخطوطيت մէմուտիտէթ կիպի:

ԻԶՄԱԻԹ ԻՍՏԻՍՏԱՆԻ ԵՄԻՅԵՏԻՄ, ՅԱՏԻՍՏԱՆ

- Ս. Իլաֆէթ նէ՞ Ելիք:
- ձ. Իլաֆէթ պիւր իսմէ Ելիք իսմի բապթ Էթմէքեան ի
 պարէթ օլուր, Էվիլէրիսինէ Միւզաֆունիլէյհ (مضاف اليه Յատ
 կացուցիչ), Երնհիսինէ Միւզաֆ (مضاف Ետալացեալ) Ենի
 Լուր. մէսէլա اوک طامی Էվին Եմալը Ետալիմիլա Էն Միւզա
 ֆունիլէյհ, ۱۰۰ Միւզաֆ օլուր:
- վէ պաղէն Միւզաֆունիլէյհին սաղըր քեաֆը հազի օլու
 նուր ۱۰۰ بکجهیسی Եալը պէքճիսի կիպի:
- Ս. Իլաֆէթ դա՞ զըսըմ Երը:
- ձ. Իլաֆէթ Էքի զըսըմ Երը. պիլի Իլաֆէթը Լամիլի քի
 նիսպէթ վէ թէմէլլիւք մանալէրնի իշար Էտեր պալատէ կէօ

ըրևատիւնը կիսվի : Տիկերի Իզաֆէթը Պէյաննիյէ՝ .քի Միւզաֆըն նէվլինի պէեան էտէր چنار اغانى չընար աղաճը . قاجان ايجده صوتى
գափըլըճա սույու կիսվի :

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

ՍՐՖԷԹ صفت ԱԾԱԿԱՆ

Ս. Սըֆէթ նէ՞ տիր :

ձ. Սըֆէթ պիր խամին հալ ու քէյֆիյէթինի պէեան իշխւն օլ խամէ իլալէ օլունան լաֆիլ տըր . մէսէլա بول اغانى պէյիւք աղաճ . كوزل او վէ կիւղէլ էվ . Իշթէ պու խալարէլէրտէ պէյէ- վէ կիւղէլ լաֆիլէր Սըֆէթ օլուպ , աղաճ վէ էվ Մէվսուֆէրին հալըլէրինի թարիֆ էտէրլէր :

Արէպի վէ Ֆարսի քէլխամթ տախի պու դախտէ իւղըլէ իսթիմալ օլունուր :

Ս. Սըֆաթը թիւքիյէ նէրէտէ դօնուլուր :

ձ. Սըֆաթը թիւքիյէ տախմա Մէվսուֆէ թէգատտիւմ (նախադաս) էտէր , վէ Մէվսուֆ (موصوف գոյական) ճէմ՝ օլսա տախի , սըֆէթ եինէ միւֆրէտ գալըր . մէսէլա كوزل كوشك ալ իսմէր տախի պէյիյէճէ գուլանըլըր . کوزل کلاستان կիւղէլ քէօչք . كوزل كوشك քէօչքլէր : Սըէպի վէ Ֆարսի իսմէր տախի պէյիյէճէ գուլանըլըր . کوزل کلاستان կիւղէլ քէօչք . كوزل قصر կիւղէլ գասըր . کوزل زنان կիւղէլ զէնան . کوزل ابيات կիւղէլ էպեաթ կիսվի :

Ս. Սըֆաթը թիւքիյէ դա՞ զըսըմ տըր :

ձ. Սըֆաթը թիւքիյէ իքի գըսըմ տըր . սէմաի (سماعى անկանոն) վէ գըեասի (قياسى կանոնաւոր) :

Սէմաի՝ պիր գախտէ թահթընտա օլմայուպ , իշխտուպ պէլլէմէքլէ զասթ օլունան քէլիմէլէր տիր كوزل կիւղէլ . کوزل او زون ուղուն . کوزل գըսա կիսվի :

ՔԱՍԱՐ ԷՎՎԷԼ

ԼՍՄՍԻ ԱՏԱՏ اسماء اعداد ԹՈՒԱԿԱՆ ԱՆՈՒԱՆՔ

Լամաի ատատ տախի Սըֆէթ մագամբնտա Խթխմալ օւ տուղունտան պուրատա զէյլ զըլընար :

Ա. Լամաի ատատ դաւ գըլըմ արը :

ձ. Լամաի ատատ եանի սակիլէրին ատլէրի տէօրթ զըամէ միւնգէսիմտիր . Պիրլինճիսի Ասլիյէ (اصلیہ բացարձակ) . Երինճիսի վասֆիյէ (وصفیه զասական) . Խչինճիւսիւ Գէսրիյէ Կերի նուաղական) . տէօրտիւնճիւսիւ Թէվղիլիյէ (توزینہ տրամաբաշխական) արը :

Ս. Ատատը ասլիյէ դամնղըլար արը :

ձ. Ատատը ասլիյէ նէֆս ատէտլէրին Խամէրի տիր պիրտէն պինէ դատար . վէ պունտա Խչ մէրթէպէ Խթիպալը օլունուր . եանի Աճատ (احاد միաւոր) պիրլէր . Աշէրաթ (عشرات տասնաւոր) օնլէր . Մի'աթ (مآت հարիւրաւոր) եիւլէր . նէթէքիմ ք պիր . Բոլ Էպի . اوج Էւլ . دوت տէօրթ . بش պէշ . Բեաի Էլտի . سکر տէքիլ . طقوز սօղուղ . Աճատ . Էլլի Էլլի . قرق գըլղ . Բոլ Էլլի . اونیك եկրմի . اوتوز օթուղ . قرق գըլղ . Բոլ Էլլի . الشمس պլթմլ . بیس Էթմլ . سکسان տէքուէն . طقسان սօղսան . Աշէրաթ . یوز եիւղ . ایک یوز Էպի եիւղ Խլա ակըրըհի Մի'աթ . یوز պին . اونیك օն պին . یوزینك Էիւղ պին . ملیون միլիօն . Էիւղ պին եթրինէ Մալիյէճէ یوز Էլլի Լաֆղը Խթխմալ օլունուր) :

62066-64

ԷՊՃԷՏ ՀԻՍՍՊԸ

Ահա՛ն	{	ط	ح	ز	و	ه	د	ج	ب	ا	} احد
		۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	

Աշէրաթ	{	ص	ف	ع	س	ن	م	ل	ك	ى	} عشرات
		۹۰	۸۰	۷۰	۶۰	۵۰	۴۰	۳۰	۲۰	۱۰	

Մի'աթ	{	ظ	ض	ذ	خ	ث	ت	ش	ر	ق	} مئات
		۹۰۰	۸۰۰	۷۰۰	۶۰۰	۵۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۱۰۰	

ԷԼ'Փ	غ	۱۰۰۰	الف
------	---	------	-----

Վե, չիւ՛, ժե հարփելերի պե, ճիւ՛, զե հարփելքաէն հիտապ.
ճե ֆերդլերի օլմասըղընասն թեքերրիւրի ճայիղ կէօրիւնմէ.
միշ աիւր .

Թեհսհիլը զսպթ իջիւն .քելլմաթը աթիյէի եղպէր էթմէլի .
ابجد էպճէս . هوز հէվլէզ . كلى հուլլի . كلن քէլլմէն .
سعض սաֆէս . قرشت դէրաշէթ . شخذ սախէզ . ساضغ սազիզի .

ابجد	ا	ب	ج	د	هوز ه	و	ز	حطى ح	ط	ى
էպճէս	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	հուլլի	۸	۹

كلمن	ك	ل	م	ن	سعض	س	ع	ف	ص
քէլլմէն	۲	۳	۴	۵	սաֆէս	۶	۷	۸	۹

قرشت	ق	ر	ش	ن	شخذ	ث	خ	ذ
դէրաշէթ	۱	۲	۳	۴	սախէզ	۵	۶	۷

ساضغ	ض	ظ	غ
սազիզի	۸	۹	۱۰

Պու հիտապ էքսէրինսա թարիլպէրտէ իսթիմալ օլունուր .
Միսալ . իւչիւնճիւ Սուլթան Ահմէտին մախտոււմի իպրա .
հիւ՛ շահզատէնին վէրատէթի իջիւն , Սամի էֆէնտինին եազ .
աըղը թարիլս .

وجوده کلدی یارب پیر اوله شهزاده ابراهیم
Վլիճուտէ կէլլի եա ըէպ , Վիյը օլա շէհզատէ իպրահիւ՛ .

Պու մըսրատէքի եազըլարը հիսապա այընտըզը հալաէ 1137 թարիխի իսթիխրաճ օլունուր քի շէհպատէնին տիւնեայէ կէլ ալյի թարիխ տըր :

Ս. Ատատը վասֆիյէ նանըլ եափըլուր :

Ճ. Ատատը Ապլյէնին ակտըրինէ نى نى , سى , سى իլապէսի իլէ Ատէտը վասֆիլ օլուր . մէսէլա نى نى պիրինճի . (իսթիլ տաքի ابتداكى էվէլէլքի اولكى տախի դուլլանըլըր) . اينكى է քինճի . اوچى . իլա ախըրըհի :

Միւսթէսնա օլարագ տէօրթ دوت տաէալին ակտըրինտէքի Է հարֆը Կ հարֆընա թէպախլ իլէ دوت نى տէօրտիւնճիլ օլուր :

Ատատը Գէսրիյէ տախի պիր ատէալին ճիւզինի պէյան է աէն տիր . يارم եարըմ . اوچده بر . իլա տէօրթ . دوت تى տէ պիր կիպի :

Ս. Ատատը թէվզիյէ դա՞նդըսը տըր :

Ճ. Ատատը թէվզիյիէ միւսապթ իւզըն պիր Փըրդայէ պիր մըգտարըն թաեխինին տէլալթ էտէն տիր . մէսէլա بر պիրէր . ايكيشر էքիշէր , իլա ախըրըհի :

Պապէն տախի թէքէրըլուր օլունուր بر بر պիրէր պիրէր . ايكيشر ايكيشر էքիշէր էքիշէր կիպի :

ՊԱՊԸ ՍԱՂԻՍ

ԲԻՆԱԵԱԹ

Ս. Գինայէ նէ՞ տիր :

Ճ. Գինայէ իամ օլմայարագ պիր շախար , ետխօտ պիր շէյի իշար էտէն քէլիմէ օլուպ , պու տա իւչ թաղըմ տըր . Զամիր , իամը իշարէթ , վէ Միւսթէմաթ :

Ս. Զամիր նէ՞ տիր :

Ճ. Զամիր իամլին եէրինի թու թան լաֆղ տըր :

Ս. Իսմը Էշարէթ նէ՞ տիր .

ձ. Իսմը Էշարէթ մահասուս (ղղացեալ) օլանս պիր շախսէ վէ Էախոտ պիր շէյէ տէլալէթ էտէն տիր .

Ս. Միւսյհէմաթ նէ՞ տիր .

ձ. Միւսյհէմաթ միւսյհէմ (անորոշ) օլսուղու հալաէ , պիր շախսը , Էախոտ պիր շէյէ Էշար էյէյէն լաֆղ տըր .

ՊԵՏԱԼԸ ԷՎՎԷԼ

ՉԱՄԻՐ ضمر ԴԵՐԱՆՈՒՆ

Ս. Թիւրքիտէ զամիրլէր գաջ նէվ՝ տիր .

ձ. Սըրլ Թիւրքիտէ զամիրլէր տէօրթ նէվ՝ տիր . Չամիրը Շախսի (ضمر شخصی) անձնական գերանունն) . Չամիրը Իղաֆի (ضمر اضافی) — գերանուն և ստացական) . Չամիրը վասֆի (ضمر وصفی) — գերանուն) , վէ Չամիրը Ֆիլլի (ضمر فاعلی) — գերանունն) :

Խամլէրատէ օլանս Սհվալը Էրպաս զամիրլէրատէ տախի ճարի տիր .

Շէրհ . Գալախտը Օսմանիյէտէ զամիրլէր հէր նէ գասար պէշ նէվէ Թաղսիմ՝ օլունմուշ խտէ տէ , Չամիրը Նէսպի տէիլլիլ շլանս سین ز م ستر Էախոտ سنس լաֆղլէրի Ֆիլլի Իասնէ (օժանդակ բայ) Թէմիլիյէսի տահաս գիւսատէ մուղարինը սըհէթատ ստա օլունտու .

Ս. Չամիրը Շախսի նէ՞ տիր .

ձ. Չամիրը Շախսի զաֆ (անձ) կէօթէրէն զամիր տիր . ضمر شخص متکلم Է զնէ . سن Է Է Է . او Է Է Է . Գէն՝ Եսիւ Մի-Բէ-Էնլի (

աւաջին դէմք) սէօյլէյէն • Սէն՝ Մա-խաթա (مخاطب երկրորդ-դէմք) արկնէյէն • Օ՝ Ղա-ն (غائب երրորդ դէմք) սէօյլէնէն արբ • Գէնաթ կندى եախօս քէնաու ڪندو լաֆղը սաթի Զա-միրը շախսի օլուպ եալլընըղ Ղա-ն սուրէթլէրինի իշար էսեր •

ՉԱՄԻՐԸ ՇԱՍՄԻՆԻՆ ԱՀՎԱԼԸ ԷՐՊԱՍԱԸ

		ՄԻԻԹԷՔԷԼԼԻՄ		ձէճ՝	
Մէ-Ֆրէճ					
Միւճերբէա	بن	պէն		بز	պիզ
Մէֆուլուն պիհ	بني	պէնի		بی	պիպի
Մէֆուլուն իլէյհ	بكا	պանա		به	պիզէ
Միւղաֆուն իլէյհ	بنم	պէնիմ		بم	պիզիմ

		ՄՈՒԽԱԹԱՊ		ձէճ՝	
Մէ-Ֆրէճ					
"	سن	սէն		سز	սիզ
"	سني	սէնի		سزی	սիզի
"	سكا	սանա		سزه	սիզէ
"	سنك	սէնին		سزك	սիզին •

		ՂԱՅԻՊ		ձէճ՝	
Մէ-Ֆրէճ					
"	او	օ		انلر	անլեր
"	آني	անը		انلری	անլերի
"	(۱) آكا	անա		انلره	անլերէ
"	آنك	անըն		انلرك	անլերին

(1) Պաղէն շիխտէ զարուրէթը վէզն իջիւն ڪا ڪا ڪا եէ-լինէ ڪا ڪا ڪا آ [սթիմալ օլունուր •

ձ. Զամիրը իզաֆի պունէք տիր . م ك مز ی کախօտ ىز
 ىز ىز ىز ىز . պունլար իամին ախերինէ իզաֆէ օլունտուզ
 տա նիսպէթ վէ թէմէլլիւք մանպէրինի իչար էտէրլէք . վէ
 էկէր իամին ախերինտէ հրուֆը իմլա պունլունուր իտէ , զամիրը
 իզաֆի մունֆասըլ եազըլուր , վէ միւֆրէտ զայիսլինտէ տա
 իսի ى տէն էվկէլ պիր տէ س զինատէ գըլլնուր :

Թէսհիլը զապլթ իչիւն միսալլէրի թահրիլ օլունտու :

ՄԻԻԹԵՔԵԼԼԻՄ

Մէ-Քրէր

”	ك.م	քիթապլմ	ك.م.ز	քիթապլմըլ
”	ك.م.ي	քիթապլմը	ك.م.ز.ي	քիթապլմըլը
”	ك.م.ه	քիթապլմէ	ك.م.ز.ه	քիթապլմըլէ
”	ك.م.ه.ك	քիթապլմըն	ك.م.ز.ه.ك	քիթապլմըլն

ՄՈՒԻԱԹԱՊ

Մէ-Քրէր

”	ك.ك	քիթապլն	ك.ك.ز	քիթապլնըլ
”	ك.ك.ي	քիթապլնը	ك.ك.ز.ي	քիթապլնըլը
”	ك.ك.ه	քիթապլնէ	ك.ك.ز.ه	քիթապլնըլէ
”	ك.ك.ه.ك	քիթապլնըն	ك.ك.ز.ه.ك	քիթապլնըլն

ՂԱՅԻՊ

Մէ-Քրէր

”	ك.ي	քիթապլ	ك.ب.ل.ر.ي	քիթապլէրի
”	(1) ك.ي.ي	քիթապլնը	ك.ب.ل.ر.ي.ي	քիթապլէրինի
”	ك.ي.ه	քիթապլնէ	ك.ب.ل.ر.ي.ه	քիթապլէրինէ
”	ك.ي.ه.ك	քիթապլնըն	ك.ب.ل.ر.ي.ه.ك	քիթապլէրինն

Ախերլէրինտէ հրուֆը իմլատէն ا و ى վազը օլունտու ին
 ֆիսալ սուրէթլէրին միսալլէրի :

(1) Ախերլէրինտէ հրուֆը Ինիսալ օլան քիթապլէրին զայիսլ սու
 ռէթլէրին միւֆրէտինտէ , զամիրը իզաֆիյէ ալամէթ օլան ى
 հազֆ օլունտու , քէսրէսիլէ իքթիֆա գըլլնուր :

(Է Է Է)

ՄԻԻԹԷՔԷԼԼԻՄ

ՄԷ-ՖԷԷ			ձԷ՛՛	
՛՛	صفا م	սէֆամ	صفا م	սէֆամը
՛՛	صفا م	սէֆամը	صفا م	սէֆամըը
՛՛	صفا م	սէֆամէ	صفا م	սէֆամըէ
՛՛	صفا م	սէֆամըն	صفا م	սէֆամըըն

ՄՈՒԹԱԹԱՊ

ՄԷ-ՖԷԷ			ձԷ՛՛	
՛՛	صفا م	սէֆան	صفا م	սէֆանը
՛՛	صفا م	սէֆանը	صفا م	սէֆանըը
՛՛	صفا م	սէֆանէ	صفا م	սէֆանըէ
՛՛	صفا م	սէֆանըն	صفا م	սէֆանըըն

Գ ԱՅԻՊ

ՄԷ-ՖԷԷ			ձԷ՛՛	
՛՛	صفا م	սէֆասը	صفا م	սէֆասըը
՛՛	صفا م	սէֆասընը	صفا م	սէֆասըընը
՛՛	صفا م	սէֆասընէ	صفا م	սէֆասըընէ
՛՛	صفا م	սէֆասընըն	صفا م	սէֆասըընըն

(Ծ Ծ Ծ)

ՄԻԻԹԷՔԷԼԼԻՄ

ՄԷ-ՖԷԷ			ձԷ՛՛	
՛՛	صفا م	զափում	صفا م	զափումը
՛՛	صفا م	զափումու	صفا م	զափումըը
՛՛	صفا م	զափումէ	صفا م	զափումըէ
՛՛	صفا م	զափումըն	صفا م	զափումըըն

ՄՈՒԻԱԹԱՊ

Մէ-Ֆրէր

”	قوك	զափուհն	قوكز	զափուհնըզ
”	قوكى	զափուհնու	قوكزى	զափուհնըզը
”	قوكه	զափուհնէ	قوكزه	զափուհնըզէ
”	قوكك	զափուհնուն	قوككز	զափուհնըզն

ձե՞մ՝

ՂԱՅԻՊ

Մէ-Ֆրէր

”	قوسى	զափուսու	قوزى	զափուլէրի
”	قوسى	զափուսունու	قوزينى	զափուլէրինի
”	قوسه	զափուսունէ	قوزينه	զափուլէրինէ
”	قوسك	զափուսունուն	قوزيك	զափուլէրինին

ձե՞մ՝

Սու լափզը շու զարազ . صوبى սուհում . صوبك սուհուն .
 صوبى սուհու . صوبمز սուհումնու . صوبكز սուհունու .
 صوبزى սուլէրի . صوبزى սուլէրի .

(Կ Է Է)

ՄԻԻԹԻՔԷԼԼԻՄ

Մէ-Ֆրէր

”	كديم	քէտիմ	كديمز	քէտիմիզ
”	كديمى	քէտիմի	كديمزى	քէտիմիզի
”	كديمه	քէտիմէ	كديمزه	քէտիմիզէ
”	كديمك	քէտիմին	كديمكز	քէտիմիզին

ձե՞մ՝

ՄՈՒԻԱԹԱՊ

Մէ-Ֆրէր

”	كديك	քէտին	كديكز	քէտինիզ
”	كديكى	քէտինի	كديكزى	քէտինիզի
”	كديكه	քէտինէ	كديكزه	քէտինիզէ
”	كديكك	քէտինին	كديككز	քէտինիզին

ձե՞մ՝

ՂԱՅԻՊ

Մէ-Քրէր

			ձե՛՛
"	کدیسی	քէտիսի	քէտիլէրի
"	کدیسنی	քէտիսինի	քէտիլէրինի
"	کدیسنه	քէտիսինէ	քէտիլէրինէ
"	کدیسنک	քէտիսինին	քէտիլէրինին .

(۵ ۶)

ՄԻԹՐԱՆԻՔԻԼԼԻՄ

Մէ-Քրէր

			ձե՛՛
"	خانم	խաննամ	խաննամիլ
"	خانمی	խաննամի	խաննամիլի
"	خانمه	խաննամէ	խաննամիլէ
"	خانمك	խաննամին	խաննամիլին .

ՄՈՒԽԱԹԱՊ

Մէ-Քրէր

			ձե՛՛
"	خانك	խանէն	խանէնիլ
"	خانمی	խանէնի	խանէնիլի
"	خانكم	խանէնէ	խանէնիլէ
"	خانمك	խանէնին	խանէնիլին .

ՂԱՅԻՊ

Մէ-Քրէր

			ձե՛՛
"	خانسی	խանէսի	խանէլէրի
"	خانسنی	խանէսինի	խանէլէրինի
"	خانسنه	խանէսինէ	խանէլէրինէ
"	خانسنک	խանէսինին	խանէլէրինին .

Էֆէնտի اذندی լաֆիլը ռ-ը օլարադ ց ինին հազիլիլէ միւթէ-
քէլլիլիլէրաէ اذدم էֆէնտիլմ. اذدمن էֆէնտիլմիլ կազլլլլ .

Շեհն . Պագէն մէջ ուրուն պին հաաթը օլան ւ հաղփ օլունուր
 նէթէ.բիմ ۛافكارم پریشان آيدتى ۛفلك بنم حالم يمان و افكارى حالى و
 ۛافكارمى ۛكالى و افكارمى ۛكالى . ۛكالى ۛكالى ۛكالى ۛكالى . ۛكالى ۛكالى ۛكالى ۛكالى .
 ۛكالى ۛكالى ۛكالى ۛكالى . ۛكالى ۛكالى ۛكالى ۛكالى . ۛكالى ۛكالى ۛكالى ۛكالى .
 ۛكالى ۛكالى ۛكالى ۛكالى . ۛكالى ۛكالى ۛكالى ۛكالى . ۛكالى ۛكالى ۛكالى ۛكالى .

ۛ. Զամիրը վասփի դա՞նդըսը սըր .

ձ. Զամիրը վասփի օրփէթ մանասընը շամիլ օլուպ , զս-
 միրէրին , եախօա իսմէրին սխէրինէ իլսպէ օլունարադ նիս-
 պէթ մանասընը իշար էաէր , վէ պու տա կի ۛ լափը սըր .

ՄԻՒԹԵՔԵԼԼԻՒՄ

Մէ-Ֆրէ		ձեմ
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى

ՄՈՒԹԱԹԱՊ

Մէ-Ֆրէ		ձեմ
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى

ՂԱՅԻՊ

Մէ-Ֆրէ		ձեմ
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى
”	ۛکينکى	ۛکينکى

Քէզալիք *افنديککي* էֆէնտինին.քի. *افنديککيني* էֆէնտինին.քինի
افنديککيني էֆէնտինին.քինէ. *افنديککينک* էֆէնտինին.քինին
 իլա ախըրըհի :

Պազէն տախի *ده* քէ էտաթը իլէ պէրապէր դուլանըլուր .
 մէսէլա *بنده* պէնտէ.քի. *سنده* սէնտէ.քի. *بزه* պիզտէ.քի .
بونده պունտէ.քի. *اوده* օւտէ.քի. *بچه* պազչէտէ.քի .
صندقه սանտըգտէ.քի կիպի :

Ս. Զամիրը ֆիլիլի դա՞նդըլէր տիր :

Ճ. Զամիրը ֆիլիլի *ك ق م* եախօտ *يكر* օլուպ, ֆիլիլ
 լէրին ախէրինէ իլպլէ օլունարագ ֆախլլէրինի (տէր բայի)
 պէհան էտէր. մէսէլա *يازدم* եազարմ. *يازدك* եազարն. *يازدى*
 եազար. *يازدق* եազարգ. *يازديكر* եազարընըգ. *يازديگر* եազարէր :

ՓԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ԻՍՄԸ ԻՇՄԸԻԹ *اسم اشارت* ՅՈՒՅՄԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆ

ԿՄՄ ԳԵՐԱՆՈՒՆ

Ս. Իամը իշարէթ դա՞նդըլսը տըր :

Ճ. Իամը իշարէթ *او او شو* եախօտ *اول* օլ լաֆղ
 լէրի օլուպ, սըֆէթ մագամընտա իսթիմալ օլունուրլէր . *بو*
 Իամը իշարէթի, մէվտուֆ օլան շախըր եախօտ շէյի միւթէ.քէլ
 լիմէ, *شو* մուխաթապէ դարիպ կէօսթէրի . *او* տախի ի.քիսինէ
 տէ պախտ օլանը իշար էտէր. մէսէլա *بوکتاب* պու.քիթապ .
اوکتاب օ.քիթապ . *شوکتاب* .

Պունդարըն միւշարիլէյհի եախօտ մէվտուֆի մահզուֆ օլ
 տուլու հալտէ դամիր մագամընտա իսթիմալ օլունարագ Զա
 միրը իշարէթ (ցուցական դերանուն) տէնիլէպիլուր :

ՄԻՆԹԱՀ-ՔԵԼԼԻՄ

Մէ-Քէէր		պու	պունու	պունա	պունուն	ձե՞մ
"		بو	պու	պունու	պունա	պունար
"	(1)	بونی	պունու	պունա	պունուն	պունարը
"		بوعا	պունա	պունա	պունուն	պունարա
"		بونك	պունուն	պունա	պունուն	պունարն

ՄՈՒԽԱԹԱՊ

Մէ-Քէէր		շու	շունու	շունա	շունուն	ձե՞մ
"		شو	շու	շունու	շունա	շունար
"		شونی	շունու	շունա	շունուն	շունարը
"		شوكا	շունա	շունա	շունուն	շունարա
"		شونك	շունուն	շունա	շունուն	շունարն

ՂԱՅԻՊ

Մէ-Քէէր		او	ո	انلر	անլեր . . .
"		او	ո	انلر	անլեր . . .

Զամիրը Շախսինին միւֆրէտ զայըսլնա նազար օլունա :

ԳԱՍԸ ՍԱԼԻՄ

ՄԻՆՊՀԷՄԱԹ **مہمت** ԱՆՈՐՈՇ ԱՆՈՒՆ

Ս. Միւպհէմաթ գա՞նդըէր տիր :

Ճ. Միւպհէմաթ պաշըճա **كیم** քիմ, քիմէ ըսֆղարը օլուպ, կէրէք իսթիֆհամ (հարցական), վէ կէրէք իպհամ (անորոշ) մազամլնտա իսթիմալ օլունարապ էվլէլքիսի զուս'գուլէ (բա-

(1) Պաղը պէօլէ քելիմէլէր վար արը քի էօլէ- իլէ պաշ-անմըլ օլտուզունտան ախէրի տախի - իմէլէֆիլուզ օլունուր :

օլմայարագ պիր հալ ու քէյֆիյէթէ տէլալէթ էտէն օլուպ ,
խամլէր կիպի ահվալը էրպաա պունտա տախի ճարի տիր :

Ս. Զաթ ֆիիլ նէ՞ տիր :

Ճ. Զաթ ֆիիլ զաթէ մէնտուպ վէ զէմանէ մուգարին օլմայարագ պիր իշէ , եախօտ պիր հալ ու քէյֆիյէթէ տէլալէթ էտէն տիր :

Ս. Ֆէրի՛ ֆիիլ նէ՞ տիր :

Ճ. Ֆէրի ֆիիլ զաթէ մէնտուպ օլուպ , զէմանէ մուգարին օլմատըղը հալտէ պիր իշէ , եախօտ պիր հալ ու քէյֆիյէթէ տէլալէթ էտէն տիր : Պունլար զիյրտէ սըրասըլէ պիրէր ֆաս սըլտա թարիֆ ու թէմաիլ օլունուր :

Փ Ա Ս Ն Ը Է Վ Վ Է Լ

Մ Ա Ս Ս Ո Ր مصدر Դ Ե Ր Բ Ա Յ

Ֆիիլլէրին մահալը իշթիգազը Մաստար օլտուզունտան էվլէլա պունուն զի.բրի ճայիլ կէօրիւնտիլ :

Ս. Մաստար գանձ զըսըմ տըր :

Ճ. Թիւրքիտէ սսըլ մաստար ի.բի գըսըմ օլուպ , պիրիսի հարէ.քէի խաֆիֆէ եանի ڪ آ+ իլէ միւնթէհի օլանլէր տիր քի պունա Մաստարը խաֆիֆ տէնիլուր . ڪك քէսմէ.ք . ڪو س տէվմէ.ք . ڪك կիթմէ.ք կիպի : Տիկէրի հարէ.քէի սագիլէ եանի ڦو سڙ իլէ միւնթէհի օլանլէր տիր քի անա տախի Մաստարը սագիլ տէնիլուր . يازمه եաղմագ . او قوه օղ ու մագ . قيرمق զըրմագ կիպի . պունլարա Մաստարը Սպի թէսմիյէ օլունուր :

վէ իշպուր آ+ իլէ سڙ , էտաթը մաստարլէր գալարըլըլտա պագըսը քէլլմէնին سڙهتے سڙهتے (مادة اصلية) արմատականը)

«Օլուպ կէօնակէօն սուրէթըն թասրիֆ օլունարադ դէփսթըն էֆֆալ հասրլ օլուր, վէ օլ սուրէթըրէ Սըյղէ (صيعه Ժամանակ և եղանակ) թէսմիյէ օլունուր քի աթիտէ պէյան զըլընաս ճագ արը»

Ս. Պունչարտան՝ պաշգա մաստարլար տա հասրլ օլունր մը:

ձ. Պէլի, պունչարտան իքի նէվ՝ մաստար տահա հասրլ օլունր քի, պիրի Մաստարը Սպընըն իւզէրինէ ڪ لى+ վէ لى لى Էտաթըրի իլավէ օլունարադ օլուպ, Մաստարը Թէ՛է.քիտի (مصدر تآ كيدى հաստատական դերբայ) թէսմիյէ օլունուր. ڪمڪا քէսմէ.քլի.ք. قيرمقلى գըրմաղլըդ կիպի: Տիկէրի իշարէթը մաստար օլան ۴+ վէ ۴+ Եէրինէ սիլը (۵) հար ըէսմիյէ իլավէսիլէ օլուպ պունա տախի Մաստարը Թախֆիֆի (مصدر تخفيفى կրճատ Եալ դերբայ) տէնիլուր. ۵ڪم քէսմէ. ۴قيرم գըրմա կիպի: Պու՝ մաստարլարըն հիշ պիրիսի ճէմիյէնմէդ:

ՄԱՍՏԱՐԼԱՐԸՆ ԱՀՎԱԼԸ ԷՐՊԱՍԱԸ

Մաստարըն Ի-Ֆէֆ	Մէ-Ֆրէր	Մաստարըն Կօֆէլ
Միւճէրընտ ڪمڪا	քէսմէ.ք	قيرمقلى գըրմաղ
Մէֆուլուն պիհ ڪمڪي	քէսմէ.յի	قيرمغى գըրմաղը
Մէֆուլուն իլէյհ ڪمڪا	քէսմէ.յէ	قيرمغه գըրմաղա
Միւզաֆուն իլէյհ
Մաստարըն Ի-Ֆէֆ Բէէ+Իրի	Մէ-Ֆրէր	Մաստարըն Կօֆէլ Բէէ+Իրի
” ڪمڪا	քէսմէ.քլի.ք	قيرمقلى գըրմաղլըդ
” ڪمڪاكي	քէսմէ.քլի.յի	قيرمغى գըրմաղլըը
” ڪمڪاڪا	քէսմէ.քլի.յէ	قيرمغه գըրմաղլըլա
” ڪمڪاڪا	քէսմէ.քլի.յին	قيرمغاكى գըրմաղլըըն
Մաստարըն Ի-Ֆէֆ Բ-Ի-Ֆէֆ	Մէ-Ֆրէր	Մաստարըն Կօֆէլ Բ-Ի-Ֆէֆ
” ۵ڪم	քէսմէ	قيرمه գըրմա
” ڪمڪي	քէսմէ.յի	قيرمغى գըրմաերը
” ۴ڪم	քէսմէ.յէ	قيرمغه գըրմայէ
” ڪمڪان	քէսմէ.յին	قيرمغاكى գըրմաներն

Պունյար զամիրը իզաֆի իլէ տախի թատրիֆ օլունուրլար
 كسككك քէսմէ, քլիլիւմ. قيرمقلم Կըրմազլըլըմ կիսլի . վէ միսալ-
 էրաէն մալիւմ օլտուղու իւղըն մաստարլարըն ճէմի օլմայուսլ ,
 մաստարը ապլիլէր տախի միւզաֆիւն իլէ, յհաէ միւսթամէլ տէ-
 յիլ տիրէր :

Ս. Նիսպէթ ճիհէթիլէ Մաստար զաճ զըսըմ տըր :

Ճ. Տէօրթ դըսըմ տըր . Մալիւմ (معلوم ներգործական) .
 Մէճհուլ (مؤيد կրատորական) . Միւթէաստի (مدعي անցու-
 զական) . վէ Լազըմ (لازم շէղըք) :

Ս. Մալիւմ նէ տիր :

Ճ. Մալիւմ օ տըր քի ֆաիլին ֆիլիլի մէֆուլուն պիհէ թէ-
 ճավիւզ էսէր , եանի սէնին էթտիլին ֆիլիլ եախօա իշ պիբ
 զայրըսընա սէնտէն կէշէր , նէթէ, քիւմ سومك սէվլմէ, ք . كسكك
 քէսմէ, ք . يازمق եազըմազ կիսլի :

Ս. Մէճհուլ նէ տիր :

Ճ. Մէճհուլ օ տըր քի , ֆաիլ պաշգասընտան քէնտի իւ-
 զէրինէ տիր իշ ալըր , եանի պաշգասընտան եաֆըլըր , նէ-
 թէ, քիւմ سولك սէվլմէ, ք . كسكك քէսիլմէ, ք . يازمق եազըմազ
 կիսլի :

Ս. Մալիւմիւ մէճհուլ գըլմանըն զախտէսի զաճնըլըր տըր :

Ճ. Մալիւմիւ մէճհուլ գըլմազ իշիւն էկէր մատտէի ապի-
 յէնին ախէրինաէ ل Էմ օլմազ իսէ՝ պիր Էմ , վէ էկէր միւթէ-
 հարրիզ եախօա Էմ օլուրսա պիր ن ناسم իլալէ օլունուր մէսէլա .

Մ-թ-մ . كسكك քէսմէ, ք . كسكك քէսմէ, քլիլ, ք . كسكك քէսմէ .
 Մէճհուլ . كسكك քէսիլմէ, ք . كسكك քէսիլմէ, քլիլ, ք . كسكك քէսիլմէ .

Մ-թ-մ . كسكك քիլիլմէ, ք . كسكك քիլիլմէ, քլիլ, ք . كسكك քիլիլմէ .
 Մէճհուլ . كسكك քիլիլմէ, ք . كسكك քիլիլմէ, քլիլ, ք . كسكك քիլիլմէ .

Ֆէզալի, ք . اوقوقى արամազ . اراعى արանմազ . اوقوقى օգու-
 մազ . اوقوقى օգունմազ . قيرمق Կըրմազ . قيرمق Կըրմազ վէ
 սպիրէ :

Ֆրնա գաղղ օլուր . մէսէլա ارادلى արատըլմագ . ارادلى էրի-
տիլմէ.ք . ارادلى օգուտուլմագ . ارادلى խտիլմէ.ք . ارادلى
տիլմէ.ք . ارادلى կիտիլմէ.ք կիպի :

Ս. Լաղըմ նէ տիր :

ձ. Լաղըմ ֆախիլին ֆիխիլի մէֆուլուն պիհէ թէճալուղ էթ-
մէյուպ , քէնտի նէֆախնատ պաղը գաղուր . قالقى գաղղմագ .
قالقى ետթմագ կիպի :

Ս. Ֆիխիլի լաղըմ գաղը գըսըմ տըր :

ձ. Ի.քի. Սէմաի վէ Գընտաի . Սէմաի զաթինատ Լաղ օլան
քէլիմէլէր տիր պալատէ կէօրխնտիլի կիպի :

Գընտաի ֆիխիլին մատատէի ապիլյէսինէ պիր ن ن ن վէ պա-
ղէն տախի պիր ل ل ل , ետխօտ պիր ش ش ش իլալէսիլէ օլուպ ,
պունա Միլթալէաթ (مضاواعت) կրաւորակերպ չէզը.ք) տէնիլուր ,
նէթէ.քիմ ڪر ڪر ڪر կէզինմէ.ք . چ ڪر ڪر վէ.քինմէ.ք , վէ կիւճէնմէ.ք
մանապնա օլան قيراق Գըրըլմագ . صاوشقى սալուլմագ կիպի :

Գ.ի.ռէ. Շէ հարֆը Միլթալէաթ ալամէթի , վէ ետխօտ
նէֆօը քէլիմէտէն օլմատըղը վաղըթ , էտաթը մատարտան
էվիլէլ ֆիխիլին մատատէի ապիլյէսինէ իլալէ օլունտուղտա , պիր
ֆիխիլին Ի.քի ետխօտ տահա զիեատէ .քիլիլէր պէյնինտէ վուղու-
ինի պէեան խիւպ պունա տա Ֆիխիլ Միլչարէ.քէթ (فول مشرکت)
փսխաղարձ բայ) տէնուր . մէսէլա اورشقى ուրուլմագ . دوکشى
տէյիլուլմէ.ք . سو بلىشقى սէյիլէլմէ.ք կիպի :

Ս. Լաֆղ ճիհէթիլէ մատար գաղը գըսըմ տըր :

ձ. Ի.քի գըսըմ տըր . Պատիթ (اسط) պաղը) , վէ Միլ.բէ.ք.բէպ
(مرکب բաղադրեալ) , Պալատէ զի.քը օլունտան մատարլար Պա-
տիթ արըլար . Միլ.բէ.ք.բէպ օլանլէր պէչ գըսըմ տըր .քի զիլրտէ
պըրատիլէ զի.քը օլունտուր :

Ա. Խտիլէրին ախէրինէ պիր ل ل ل մէֆիթուհէ գամ օլունտուղ-
տան սնիրա էտաթը մատար իլալէսիլէ ետիլըլան մատար-
լար տըր , նէթէ.քիմ ڪر ڪر ڪر , ارادلى էրիլէլմէ.ք . قالقى ڪر ڪر ,
قالقى ڪر ڪر գամըլմագ , Պունլարըն Մէճհուլի ارادلى էրիլէն-

Յ. Խամ հախօտ սըֆէթ իլէ պիր մաստարը պասիթանն թէրէ.բ.քիււ պէ Էտէն մաստարլար տըր , նէթէ.քիւմ *اج قالمق* աճ դալմասդ . *اوج بولاق* ուճ պուլմասդ . *اتش ياقق* աթէշ Էազմասդ . *غكين اوتورمق* զակին օթուրմասդ . *ضباورمك* զիսա վէրմէ.ք . *محزون اوتورمق* մահզուն օթուրմասդ . *ياردم ايتك* Էարտըմ Էթմէ.ք . *مسرور قياتق* մսրուր դըրմասդ . *منون بيورمق* մէմնուն պուլուրմասդ . *تلطيف بيورمق* զազըր պուլունմասդ . *حضر بولمق* հացըր պուլունմասդ .

Ծէրօ. Եսֆօսօ *ياپقى* լաֆղը տախմա խամլէրիլէ թէրէ.բ.քիււ Էտիւ պիւ խամ մաստարլար (բայանուն) հախօտ սըֆէթլէր իլէ թէրէ.բ.քիււ Էթմէղ .

Քէզլալի.ք *اولاق* լաֆղը տախի Էքսէրիսա սըֆէթլէր վէ պազէն խամլէրիլէ թէրէ.բ.քիււ Էտիւ պիւ խամ մաստարլար լէ թէրէ.բ.քիււ Էթմէտիլինտէն *كباب ياقق* քիթասլ Էափմասդ . *بول اولاق* Եոլ օլմասդ . *سبب اولاق* սէպէպ օլմասդ . *كوشك ياقق* Կոշէք Էափմասդ . *شاد اولاق* շաս օլմասդ . *شاد اولاق* տէնիլուր . *ياردم ياقق* Էարտըմ Էափմասդ . *ياردم اولاق* Էարտըմ օլմասդ . *نار اولاق* նազ օլմասդ . *تنگ اولاق* տէնիլմէղ .

Գաէրէ. Պազէն ֆիլիլլէրին մատտէի ալլէյէսինէ *ش* Էտէ հախօտ *م* խլալլէ օլունտուղտա մաստար օլուր , նէթէ.քիւմ *صائش* վէ *صائش* լաֆղը *صات* լաֆղը *يازش* լաֆղը *ياز* քի ալըշ վէ սաթըշ տէմէ.ք տիր .

Վէ մաստարլարըն ախէրինէ *ن* խլալլէ օլունարադ թալիլ մանասընը իֆասէ Էտէր *سوهكين* սէվմէլին . *ياز معين* Էազմայըն կիպի :

Ս. Քէյֆիլլէթճէ մաստար դամշ գըսըմ տըր :

ճ. Քէյֆիլլէթճէ մաստար ի.քի գըսըմ տըր . Միւսպէթ (*مشبت* ստորասական) վէ Մէնֆիլ (*منق* բացասական) .

Ս. Միւսպէթ նէ տիր :

ճ. Միւսպէթ պիր իշտէ պիր հալու .քէյֆիլլէթ պուլունտուղունու իսպաթ Էտէն տիր , զի.քը օլունան միսալլէր կիպի :

Ս. Մէնֆի նէ՞ տիր :

ձ. Մէնֆի միւսպէթին զըտտը օլարադ պիր իշտէ պիր հալ
սու . քէյֆիյէթ պուլունմատըղընը պէեան էյլէյէն տիր . سوام
սէվմէմէ. ք . يازمق کراولنامانق کليقلي :

Ս. Մէնֆի նամըլ կափըլըր :

ձ. Միւսպէթ օլան մաստարըն իշարէթը մաստարտան էվ
վէլ պիր م آف لولافيهاليه օլուր . մէսէլա ڪټا ټթմէ. ք . آيمك
էթմէմէ. ք . ياقق کراولنامانق . ياقمق کراولنامانق . ڪمك . քէսմէ. ք .
ڪمك . քէսմէմէ. ք . ايدټيك ټտէպիլմէ. ք . ڪمك ايد ټտէմէմէ. ք
کليقلي :

Թէնպէն . է. քսէրիեա էտաթը նէֆի օլան Գ. Գ. ֆէթհէսի պէ
եան իշիւն էլէֆ իլէ կազըլըր ڪټامق . ياقمق کիպի :

Լիսանը Օսմանիտէ էէրինէ վէ իճապընէ կէօրէ Գրո-ֆը է
լանն պէօյլէ իլպլէսի վէ. ք չօգ սուր :

ՓԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ԶԱԹՐ ՖԻԻԼ ԴԻՄՍԻՈՐ ԲԱՅ

Ս. Զաթը ֆիլիլ քէմիեէթճէ դա՞չ զըսըմ տըր :

ձ. Զաթը ֆիլիլն խամէր կիպի քէմիեէթ իթիպարիլէ Գ. Գ.
բէր վէ Գ. Գ. վէ Զամիր կիպի իւչ շախսը , կանի Գ. Գ. Գ. Գ. Գ.
Գ. Գ. վէ Գ. Գ. խասսիեէթլէրի օլտուդտան մասա , ֆիլիլն
մաստէի ասլիյէսիինն թէպէտտիլլաթիլէ Մուրէթը թասրիֆի
տալի հասըլ օլարադ , հալ (حال ներկայ) , Մազի (ماضي անց-
եալ) վէ Միւսթադպէլ (مستأجل ասպառնի) զէմանլէրինէ տէլա
լէթ իլէ կէօնակէօն Սըյղէլէր հասըլ օլուր . քի , պունա թաս
րիֆը էֆալ (تصرف افعال խոնարհումն բայից) տէրլէր :

Ս. Հալ նէ՞ տիր :

ձ. Հալ ֆի դէմանընա , եախօտ պու սաաթատա վուդու պու-
լան ֆիլիլ եախօտ իշէ տէլալէթ էյլէյէն Սըյղէ տիր ۾ یازد بورم
եաղայօրում կիպի :

Ս. Մաղի նէ՞ տիր :

ձ. Մաղի պու կիւնտէն , եախօտ պու սաաթտէն էվիլէլ
վուդու պուլմուշ օլան ֆիլիլէ տէլալէթ էյլէյէն տիր ۾ یازد ۾
ալում կիպի :

Ս. Միւսթադպէլ նէ՞ տիր :

ձ. Միւսթադպէլ պու կիւնտէն եախօտ պու սաաթտէն
սօնրա վուդու պուլաճադ իշէ տէլալէթ էտէն տիր ۾ یازد جمع
ղաճաղում կիպի :

Ս. Զէվաթը էֆալըն Սըյղէլէրի դա՞շ գըլում տըր :

ձ. Ի.բի . Պասիթ վէ Միւրէ.բ.քէպ :

Ս. Պասիթ օլան Սըյղէլէր դա՞նղըլէր տիր :

ձ. Պասիթ օլան Սըյղէլէր մաստէի ապլիյէնին թէպէտտիւ-
լաթիլէ հասըլ օլանղէր տիր :

Միւրէ.բ.քէպ Սըյղէլէր տախի ֆիլիլի Իանէ իլէ թէրէ.բ.քիւպ
էտէնղէր տիր :

Ֆիլիլէրին փէ.ք չօգ Սըյղէլէրի ֆիլիլի Իանէ (افعال امان
դակ բայ) իլէ թասրիֆ օլտուղունտան , էվիլէլա պունուն սու-
րէթը թասրիֆի զի.քը օլունուր .քի , է.քսէրիեա զամիրը շախսի-
լէր իլէ պէրապէր դուլլանըլուր , վէ մաստարը օլմայուպ եա-
լընըզ Հալ վէ Մաղիլէրի իլէ Սըյղէի շարթիյէսի օլարադ , պաղի
գալան Սըյղէլէրի : ۶-۴ ֆիլիլինտէն թէմամլար ,

ՖԻԻԼԻ ԻԱՆԷՆԻՆ ՍՈՒՐԷԹԸ ԹԱԱՐԻՖԻ

ՀԱԼ

Մէ-Ֆրէր				ձե՞՞
Միւթէքէլլիմ	بن ايم	պէն իմ	بزاي	պիզ իզ
Մուխաթապ	سن سين	սէն սին	سز سين	սիզ սինիզ
Ղայիպ	اودر	օ տուր	اندر	անլէր տիրլէր .

ՄԱԶԻԻ ՇՈՒՀՈՒՏԻ

Մէ-Ֆրէր				ձե՞՞
"	بن ايدم	պէն իալիմ	بز ايدك	պիզ իալիք
"	سن ايدك	սէն իալին	سز ايدك	սիզ իալինիզ
"	اويدى	օ իալի	انرا ايديلر	անլէր իալիլէր .

ՄԱԶԻԻ ՆԱԳԻԼԻ

Մէ-Ֆրէր				ձե՞՞
"	بن ايمش	պէն իմիշիմ	بز ايمش	պիզ իմիշիզ
"	سن ايمشين	սէն իմիշիին	سز ايمشك	սիզ իմիշիինիզ
"	اوامش	օ իմիշ	انرا ايمش	անլէր իմիշլէր .

ՍԸՅՂԷԻ ՇԱՐԹԻՅԷ

Մէ-Ֆրէր				ձե՞՞
"	بن ايسدم	պէն իսէմ	بز ايسدك	պիզ իսէք
"	سن ايسدك	սէն իսէն	سز ايسدك	սիզ իսէնիզ
"	اوايسه	օ իսէ	انرا ايسد	անլէր իսէլէր .

Պազէն թախփիփի իլէ *اسم ايسك* . տախի եազըլուր . Պու-
 նուն մէնփիսի *دكل* Դեյէլ լափզը իլէ օլուր . *بن دكلم* . պէն աէլիլիմ .
 սէն աէլիլին . *او دكل* . տէլիլ կիպի .

Եւթ . Ֆիլիլ Իանէ լապէրի (ստորոգելի) միւպթէտայէ
 ըապթ էլլէտիլի վազըթ քէզա թախփիփ օլունարապ *بن كاتبم*
 պէն քեաթիպիմ . *سن كاتبسن* . սէն քեաթիպիին . *سز كاتب* . պիզ քեա-
 թիպիզ . *سز كاتبسن* . սիզ քեաթիպիինիզ աէնիլուր . լաքին էկէր
 ալըրը քէլիմէտէ հրուփը իմլատէն պիլի պուլունուրսա , եա-

լընըզ էլիֆին հազֆը իէ یندهم պէնտէրիմ . یندهم պէնտէրի .
کدام کتتاییم . کتتاییم کتتاییم . راضی راضی . راضی راضی .
իւզ եազըլըր :

Վար ար լաֆըլը տախի ֆիլիլի իանէ մազամընտա իսթի .
մալ օլունարադ یم وار یم وار یم وار . سنك وار . سنك وار .
انك وار . انك وار . سرك وار . سرك وار .
انك وار . انك وار .
անըն վար տէնուր . Մէնֆիսինտէ տախի یم یوق . یم یوق
انك وار . انك وار .
անըն վար տէնուր . Մէնֆիսինտէ տախի یم یوق . یم یوق
انك وار . انك وار .
անըն վար տէնուր . Մէնֆիսինտէ տախի یم یوق . یم یوق
انك وار . انك وار .

Ս. Էֆայը թիւը քիչէնին թատրիֆի գաճ տիւրլիւ տիւր .
ձ. Իքի . պիրիսի یم վէ տիկէրի یم վէ լիւնթէհի օլան .
էր տիւր :

ՁԵՎԱԹԸ ԷՖԱԼԸՆ ՍՈՒՐԷԹԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԹԱՍՐԻՖԻ

ՄԻԻՍՊԷԹ

Մէ-ֆրէր		ձէ՛
"	سوه يورم سته یلجورم	سوه يورم سته یلجورم
"	سوه يورسين سته یلجورم	سوه يورسين سته یلجورم
"	سوه يور سته یلجور	سوه يور سته یلجور

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՀԱԼ

Մէ-ֆրէր		ձէ՛
"	سوه يور ايدم سته یلجور	سوه يور ايدم سته یلجور
"	سوه يور ايدك سته یلجور	سوه يور ايدك سته یلجور
"	سوه يور ايدى سته یلجور	سوه يور ايدى سته یلجور

ՄԻԻԶԱՐԻ

Մէ-ֆրէր		ձէ՛
"	سور سته یلجور	سور سته یلجور
"	سور سين سته یلجور	سور سين سته یلجور
"	سور سته یلجور	سور سته یلجور

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՄԻԻԶԱՐԻ

Մէ-Ֆրէր		ձե՛ճ՝
”	سورایدم <i>սէվէր իտիմ՝</i>	سورایدك <i>սէվէր իտի.ք</i>
”	سورایدك <i>սէվէր իտին՝</i>	سورایدیکز <i>սէվէր իտինիկ</i>
”	سورایدی <i>սէվէր իտի</i>	سورایدیلر <i>սէվէր իտիլէր .</i>

ՄԱԶԻԻ ՇՈՒՀՈՒՏԻ

Մէ-Ֆրէր		ձե՛ճ՝
”	سودم <i>սէվտիմ՝</i>	سودك <i>սէվտի.ք</i>
”	سودك <i>սէվտին՝</i>	سودیکز <i>սէվտինիկ</i>
”	سودی <i>սէվտի</i>	سودیلر <i>սէվտիլէր .</i>

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՄԱԶԻԻ ՇՈՒՀՈՒՏԻ

Մէ-Ֆրէր		ձե՛ճ՝
”	سودم ایدی <i>սէվտիմ իտի</i>	سودك ایدی <i>սէվտի.ք իտի</i>
”	سودك ایدی <i>սէվտին իտի</i>	سودیکز ایدی <i>սէվտինիկ իտի</i>
”	سودی ایدی <i>սէվտի իտի</i>	سودیلر ایدی <i>սէվտիլէր իտի .</i>

ՄԱԶԻԻ ՆԱԳԻԼԻ

Մէ-Ֆրէր		ձե՛ճ՝
”	سومشم <i>սէվմիշիմ՝</i>	سومشتم <i>սէվմիշի.ք</i>
”	سومشتم <i>սէվմիշիմին՝</i>	سومشتمکز <i>սէվմիշիմինիկ</i>
”	سومش <i>սէվմիշ</i>	سومشلر <i>սէվմիշիլէր .</i>

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՄԱԶԻԻ ՆԱԳԻԼԻ

Մէ-Ֆրէր		ձե՛ճ՝
”	سومش ایدم <i>սէվմիշ իտիմ՝</i>	سومش ایدك <i>սէվմիշ իտի.ք</i>
”	سومش ایدك <i>սէվմիշ իտին՝</i>	سومش ایدیکز <i>սէվմիշ իտինիկ</i>
”	سومش ایدی <i>սէվմիշ իտի</i>	سومش ایدیلر <i>սէվմիշ իտիլէր .</i>

ՄԻԻՍԹԱԳՊԷԼ

Մէ-Ֆրէր		ձե՛ճ՝
”	سوهچکم <i>սէվէճէլիմ՝</i>	سوهچکتم <i>սէվէճէլի.ք</i>
”	سوهچکتم <i>սէվէճէլիմին՝</i>	سوهچکتمکز <i>սէվէճէլիմինիկ</i>
”	سوهچک <i>սէվէճէլ</i>	سوهچکلر <i>սէվէճէլիլէր .</i>

ՀԻՔԵԱՅԵԻ ՄԻՒՍԹԱԳՊԵԼ

Մէ-Ֆրէր

ձէ՛՛

- " سوہ جک ایدم սէվէճէ.ք խախմ سوہ جک ایدک սէվէճէ.ք խախ.ք
 " سوہ جک ایدک սէվէճէ.ք խախն سوہ جک ایدیکر սէվէճէ.ք խախնիղ
 " سوہ جک ایدی սէվէճէ.ք խախ سوہ جک ایدیلر սէվէճէ.ք խախլէր .

ՖԻԻԼԻ ՎԻՒՃՈՒՊԻ

Մէ-Ֆրէր

ձէ՛՛

- " سوملیم սէվմէլլիլիմ سوملیم սէվմէլլիլիղ
 " سوملیسین սէվմէլլիլիսն سوملیسکز սէվմէլլիլիսնիղ
 " سوملی սէվմէլլի سوملیدرل սէվմէլլիլիսիլլէր .

ՀԻՔԵԱՅԵԻ ՖԻԻԼԻ ՎԻՒՃՈՒՊԻ

Մէ-Ֆրէր

ձէ՛՛

- " سوملی ایدم սէվմէլլի խախմ سوملی ایدک սէվմէլլի խախ.ք
 " سوملی ایدک սէվմէլլի խախն سوملی ایدیکر սէվմէլլի խախնիղ
 " سوملی ایدی սէվմէլլի խախ سوملی ایدیلر սէվմէլլի խախլէր .

ՖԻԻԼԻ ԻԼԹԻՉԱՄԻ

Մէ-Ֆրէր

ձէ՛՛

- " سوہیم սէվէլիմ سوہلم սէվէլիմ
 " سوہسین սէվէսիլն سوہسکز սէվէսիլնիղ
 " سوہ սէվէ سوہل սէվէլլէր .

ՀԻՔԵԱՅԵԻ ՖԻԻԼԻ ԻԼԹԻՉԱՄԻ

Մէ-Ֆրէր

ձէ՛՛

- " سویدم սէվէլլիլիմ سویدک սէվէլլիլիլիղ
 " سویدک սէվէլլիլիլիսն سویدیکر սէվէլլիլիլիսնիղ
 " سویدی սէվէլլիլիլիսն سویدیլر սէվէլլիլիլիսնիլլէր .

ԷՄՐԸ ՀԱՋԸՐ

- " سو սէվ سو یکر սէվիլնիղ

ԷՄՐԸ ՂԱՅԻՊ

- " سوسون սէվսունն سوسونلر սէվսուննիլլէր .

ԱՐՅՂԷԻ ՇԱՐԹԻՅԷՆԻՆ ՍՈՒՐԷԹԼԷՐԻ

ՀԱԼ

Մէ-ճըէր

ճէ՛

” سويورايسم ستيقنچور لسانك سويورايسم ستيقنچور لسانك... ”

ՄԻԻՋԱՐԻ

” سورايسم ستيقنچور لسانك سورايسم ستيقنچور لسانك... ”

ՄԱՋԻԻ ՇՈՒՀՈՒՏԻ

” سودم ايسم ستيقنچور لسانك سودك ايسم ستيقنچور لسانك... ”

ՄԱՋԻԻ ՆԱԳԻԻ

” سومش ايسم ستيقنچور لسانك سومش ايسم ستيقنچور لسانك... ”

ՄԻԻՍԹԱԳՊԷԼ

” سوهجك ايسم ستيقنچور لسانك سوهجك ايسم ستيقنچور لسانك... ”

ՖԻԻԻ ՎԻՆՃՈՒՊԻ

” سوهلي ايسم ستيقنچور لسانك سوهلي ايسم ستيقنچور لسانك... ”

ՖԻԻԻ ԻԼԹԻՋԱՄԻ

” سوسم ستيقنچور لسانك سوسم ستيقنچور لسانك... ”

ՄԱՍԱՐ

سومك ستيقنچور لسانك

Մաստարը ձև հեղի կենն ֆիլիլլերին քեաֆֆեսի սե սլու սիեազ իւզըէ թասրիֆ օլունուրլար :

ԻԻԻՆՃԻ ԹԱՍՐԻՖ

ՄԻԻՍՊԷԹ

ՀԱԼ

ՄԷ-ՖԵԷԴ		ձԵՄ՝
”	յազե Եորմ <i>կաղակօրուժ</i>	յազե Եորզ <i>կաղակօրուղ</i>
”	յազե Եորսին <i>կաղակօրսըն</i>	յազե Եորսկն <i>կաղակօրսընըղ</i>
”	յազե Եոր <i>կաղակօր</i>	յազե Եորլ <i>կաղակօրլար</i>

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՀԱԼ

ՄԷ-ՖԵԷԴ		ձԵՄ՝
”	յազե Եորայմ <i>կաղակօր իտիժ</i>	յազե Եորայմ <i>կաղակօր իտիք</i>
”	յազե Եորայմ <i>կաղակօր իտին</i>	յազե Եորայմ <i>կաղակօր իտինիղ</i>
”	յազե Եորայմ <i>կաղակօր իտի</i>	յազե Եորայմ <i>կաղակօր իտիլէր</i>

ՄԻԻԶԱՐԻ

ՄԷ-ՖԵԷԴ		ձԵՄ՝
”	յազմ <i>կաղարըժ</i>	յազռ <i>կաղարըղ</i>
”	յազսին <i>կաղարսըն</i>	յազսկն <i>կաղարսընըղ</i>
”	յազ <i>կաղար</i>	յազր <i>կաղարլար</i>

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՄԻԻԶԱՐԻ

ՄԷ-ՖԵԷԴ		ձԵՄ՝
”	յազրայմ <i>կաղար իտիժ</i>	յազրայմ <i>կաղար իտիք</i>
”	յազրայմ <i>կաղար իտին</i>	յազրայմ <i>կաղար իտինիղ</i>
”	յազրայմ <i>կաղար իտի</i>	յազրայմ <i>կաղար իտիլէր</i>

ՄԱԶԻԻ ՇՈՒՀՈՒՏԻ

ՄԷ-ՖԵԷԴ		ձԵՄ՝
”	յազմ <i>կաղտըժ</i>	յազմ <i>կաղտըղ</i>
”	յազմ <i>կաղտըն</i>	յազմ <i>կաղտընըղ</i>
”	յազմ <i>կաղտը</i>	յազմ <i>կաղտըլար</i>

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՄԱՋԻԻ ՇՈՒՀՈՒՏԻ

Մէ-Ֆէէ

ձէ՛՛

”	يازدمايدى	կազմաբժ ըսը	يازدقايدى	կազմաբզ ըսը
”	يازدك ايدى	կազմաբն ըսը	يازدبكر ايدى	կազմաբնբզ ըսը
”	يازدى ايدى	կազմաբ ըսը	يازدلمايدى	կազմաբլաբ ըսը

ՄԱՋԻԻ ՆԱԳԻԼԻ

Մէ-Ֆէէ

ձէ՛՛

”	يازمشم	կազմընբժ	يازمشمن	կազմընբզ
”	يازمشسين	կազմընբն	يازمشسكن	կազմընբնբզ
”	يازمش	կազմըն	يازمشملر	կազմընբլաբ

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՄԱՋԻԻ ՆԱԳԻԼԻ

Մէ-Ֆէէ

ձէ՛՛

”	يازمش ايدم	կազմըն իտիմ	يازمش ايدك	կազմըն իտի.բ
”	يازمش ايدك	կազմըն իտին	يازمش ايدبكر	կազմըն իտինիբ
”	يازمش ايدى	կազմըն իտի	يازمش ايدلما	կազմըն իտիլբլաբ

ՄԻԻԱԹԱԳՊԷԼ

Մէ-Ֆէէ

ձէ՛՛

”	يازه جفم	կազանազբժ	يازه جفمن	կազանազբզ
”	يازه جق سين	կազանազսըն	يازه جق سكن	կազանազսընբզ
”	يازه جق	կազանազ	يازه جقلر	կազանազլաբ

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՄԻԻԱԹԱԳՊԷԼ

Մէ-Ֆէէ

ձէ՛՛

”	يازه جق ايدم	կազանազ իտիմ	يازه جق ايدك	կազանազ իտի.բ
”	يازه جق ايدك	կազանազ իտին	يازه جق ايدبكر	կազանազ իտինիբ
”	يازه جق ايدى	կազանազ իտի	يازه جق ايدلما	կազանազ իտիլբլաբ

ՖԻԻԼԻ ՎԻՃՈՒՊԻ

Մէ-Ֆէէ

ձէ՛՛

”	يازملييم	կազմալըբժ	يازمليير	կազմալըբզ
”	يازمليسین	կազմալըբն	يازمليسكن	կազմալըբնբզ
”	يازملى	կազմալը	يازملىلر	կազմալըբլաբ

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՖԻԻԼԻ ՎԻՇՈՒՊԻ

Մէ-Ֆէէ

” یازملى ايدم *կազմալը իտիմ* یازملى ايدك *ճէմ՝ կազմալը իտի.ք*

ՖԻԻԼԻ ԻԼԹԻԶԱՄԻ

Մէ-Ֆէէ

” یازمىم *կազալըմ* یازملىم *ճէմ՝ կազալըմ*
 ” یازه سين *կազասըն* یازه سين *կազասընը*
 ” یازه *կազա* یازه *կազալը*

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՖԻԻԼԻ ԻԼԹԻԶԱՄԻ

” یازيدم *կազայտըմ* یازيدق *կազայտըգ . . .*

ԷՄՐԸ ՀԱԶԸՐ

” یاز *կազ* یازيكن *կազընը*

ԷՄՐԸ ՂԱՅԻՊ

” یازسون *կազսուն* یازسونلر *կազսունըլը*

ՍԸՅՂԼԻ ՇԱՐԹԻՅԷՆԻՆ ՍՈՒՐԷԹԼԼԻՐԻ

Մէ-Ֆէէ

” یازه یورایسه م *կազայոր իտէմ* یازه یورایسه ك *ճէմ՝ կազայոր իտէ.ք*
 ” یازه یورایسه ك *կազայոր իտէն* یازه یورایسه كن *կազայոր իտէնիլ*
 ” یازه یورایسه *կազայոր իտէ* یازه یورایسه لر *կազայոր իտէլը*

ՄԻԻԶԱՐԻ

” یازرایسه م *կազար իտէմ* یازرایسه ك *կազար իտէ.ք . . .*

ՄԱԶԻԻ ՇՈՒՀՈՒՏԻ

” یازدم ایسه *կազտըմ իտէ* یازدق ایسه *կազտըգ իտէ . . .*

ՄԱԶԻԻ ՆԱԳԼԻ

” یامش ایسه *կազմըլ իտէմ* یامش ایسه ك *կազմըլ իտէ.ք . . .*

ՄԻՍԹԱԳՊԵԼ

Մէ-Ֆրէր

ձէ՛՛

” یازہ جق ایسم ” *կազանազ իսէ՛՛մ* *یازہ جق ایسمک* *կազանազ իսէ.ք* .

ՖԻԻԼԻ ՎԻԻՃՈՒՊԻ

” یازملى ایسم ” *կազմալը իսէ՛՛մ* *یازملى ایسمک* *կազմալը իսէ.ք* . . .

ՖԻԻԼԻ ԻԼԹԻԶԱՄԻ

” یازسم ” *կազսամ* *یازسق* *կազսազ* . . .

ՄԱՍՍԱՐ

یازمق *կազմազ* .

Մաստարը *مق* *یازمق* *կէ-կէլէն* *Ֆիիլլէրլին* *քեաֆիֆէսի* *ան* *պու* *սիհազ* *իւզըն* *թասրիֆ* *օլունուր* .

Պունլարտան *պաշղա* *سوه یورایسم* *սէվէյօր* *իմիշիմ* . *یازہ یورایسم* *կազանեօր* *իմիշիմ* . *یازہ جق ایسم* *سوجک ایسم* *սէվէճէ.ք* *իմիշիմ* . *یازہ جق ایسم* *կազանազ* *իմիշիմ* . *یازملى ایسم* *سوه یولایسم* *սէվմէլի* *իմիշիմ* . *یازملى ایسم* *կազմալը* *իմիշիմ* *տախի* *տէնիլուր* *քի* *պունլարա* *րիվայէթ* *Սըյլէսի* *թէսիլիէ* *օլունուր* .

Ս. Մէնֆիլէրի նասըլ *օլուր* .

Ճ. Մաստար *պահսընտա* *իշար* *օլունտուլու* *կիսի* *Ֆիիլլին* *մատաէի* *ասլիյէսի* *իւզըրլինէ* *պիր* *ք* *իզաֆիէ* *վէ* *կլավիսի* *կէ* *օլուր* .

ՍՈՒՐԷԹԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

ՄԷՆՖԻ

ՀԱԼ

Մէ-Ֆրէր

ձէ՛՛

” سوید یورم ” *սէվմէյէեօրում* *سوید یورم* *սէվմէյէեօրուզ*

” یازمید یورم ” *կազմայանեօրում* *یازمید یورم* *կազմայանեօրուզ*

ՄԻԹԱՐԻ

Մէ-էրէր		ճէր
”	سوم سەئە	سوم سەئە
”	ياز سەئە	ياز سەئە

ՄԱՋԻԻ ՇՈՒՀՈՒՏԻ

”	سوم سەئە	سوم سەئە
”	ياز سەئە	ياز سەئە

ՄԱՋԻԻ ՆԱԳԻԼԻ

”	سوم سەئە	سوم سەئە
”	ياز سەئە	ياز سەئە

ՄԻԹԱԹԱԳՊԵԼ

”	سوم سەئە	سوم سەئە
”	ياز سەئە	ياز سەئە

ԷՄԲԸ ՀԱՋԸՐ

”	سوم سەئە	سوم سەئە
”	ياز سەئە	ياز سەئە

Տիկէր Սըյզէրի տախի պունդարա դըյաս օլունա :
 Իչպու մէնֆիտէն մատա պիր աա Մէնֆիլի Իզթիաարի վար
 ալը یاز سەئە کەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە
 քին թասրիֆաթը ֆարգըլ օլտուղունաան այրընա պէյան օ
 լունաար :

Թէնի. Մաստարլարտա օլտուղու կիպի, Մաղիլ Նաղլի
 իլէ ֆիլիլի վիւճուպլինին մէնֆիլիլինաէ տախի էքսէրիւա էտա
 թը նէֆի օլան ֆիլին ֆիթհէսի պէյան իլին էնի իլէ կաղըլը
 سوم سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە
 یاز سەئە کەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە سەئە

վէ պապէն Միւղարի մէնֆիտէ օլան *مز* լաֆիլը տախի սա-
ղիլէրատէ եւ՛՛ իլէ դալլանըլուր *اولما* օլմաղ կիպի :

Գ-հ-ր-է . Հալ Սըյոլէրէի միսալլէրատէ կէօրիւնտիւյիւ կիպի
մա:տտէի տալիյէնին ախէրինն պիր հաի բէամիլյէ վէ *يو* լաֆի-
ղընըն իլալիէսիլէ թասարիֆ օլմաննաչ խտէ տէ , ախէրի միւթէ-
հարրի.ք օլան եհրէրատէ հաի բէամիլյէտէն եվիլէլ պիր սա *ی* Ղէ-
եաան դըլընըր *يو* *اغلايه* աղլայանօր կիպի : վէ պապէն հաի բէամիլյէ
հաղֆ օլմանարաղ *يو* *كاجور* եաղըլըր :

Քեղալիք Միւսթաղպէլ սըյոլէրէրինատէ տախի ախէրի միւ-
թէհարրի.ք օլան եհրէրատէ հաի բէամիլյէտէն եվիլէլ պիր *ی* տախի
ղիեաան դըլընըր *كاجويه* էյլէյէճէ.ք *ارايه* արայանաղ .
كاجويه էրիյէճէ.ք *اوقويه* օղույանաղ կիպի :

Մէնֆիլէր տախի պու գապիլտէն տիր :

Ս. Միւղարի նէ՞ տիր :

ձ. Միւղարի (*مضارع* ներկայ կամ ապստանի) շխմախ.քն ղէ-
ման իլէ կէլէճէ.ք ղէմաննէ շամիլ օլան ղէմանը ումուսիլյէ տէ-
լալէթ էտէն սըյոլէ տիր : Ուսուլը թասարիֆի մառտէի տալիյէ-
յէ պիր *يز* իլալիէսիլէ օլուր *سور* սէվէր . *ياز* եաղար . *سور* սօ-
լար . *صرار* սարարըր . *طاشر* թաշըր . *ارار* արար . *ار* էրիր .
ارقور օղուր կիպի :

Շաղ օլարաղ *اور* պիր . *كاور* կէլար . *اورور* կէօրիւր .
اور գալար . *اور* վէրիր . *اور* ալար . *اور* պարար եաղըլըր :

Ամնա մէնֆիլէրատէ պիլա խաթիսնա *ز* ղէ իլալիէսիլէ *سومز*
سومز կէլէրէ.ք սալը գախ-
տէսի պու խտէ տէ , էքսէրիեա միսալլատէ իյրաա օլմանան սուրէ-
թը թասարիֆի խաթիսնալ օլմանար :

Ս. Մաղիի Շուհուաի իլէ , Մաղիի նաղլընին ֆէրղլէրի
նէ՞ տիր :

ձ. Մաղիի Շուհուաի (*ماضی* անցեալ սրալեալ) միւ-
թէ.քէլլիսին բէյ իւլ այն կէօրախիւնիւ վէ եախաա կէօրմիւչ
կիպի պիլալիլին խապէր վէրէն Սըյոլէ տիր :

ԲԱՊԸԹ ԱՐՅՈՒՆՆԵՐ

Ս. Բապքթ Սեյդէլէրի նէ՞տիր :

Ճ. Բապքթ Սեյդէլէրի մաղմունկարը (խմատ) տիկեր ճիւմէնին մաղմունկա մէրպոթ օլարագ զուլլանըլան Սեյդէլէր տիր , վէ պունկար տա ալթը նէ՞լ տիր :

Ս. Նէյլը էվէլ զամնղըսը տըր :

Ճ. Նէյլը էվէլ Սեյդէի Աթֆիյէ տիր քի , մատաէի ապիւյնէյէ 9 իլէ Բ իլալէսիլէ հասըլ օլուպ իքի ֆիիլի պիլալիլինէ բապթ իլէ քէլամէ հիւսն վէրմէք իչիւն իսթիմալ օլունուր , վէ մապասինտէ պուլունան Սեյդէ զամնղը զէմանէ տէլալէթ էտէր իսէ անտէ տախի օլ զէման իթիպար օլունուր . մէսէլա کوب کدر کوب کدر կէլուպ կիթտի տէնիլտիքտէ Կէլէ վէ Կէլէ . کوب کدر کوب کدر կէլուպ կիթտէր Կանի Կէլէ վէ Կէլէ . کوب کدر کوب کدر կէլուպ կիտէնէք Կանի Կէլէ վէ Կէլէ տէմէք օլուր :

Ս. Նէյլը սանի զամնղըսը տըր :

Ճ. Նէյլը սանի Սեյդէի ինթիհատիյէ տիր քի մատաէի տալիլէյէ քէ էտաթը իլալէսիլէ օլուպ պիլ խուսուսուն միւստէթը ինթիհատընը պէյան էտէր քէ սէվինճէ . یازنجید Կաղընճա կիպի . վէ էքսէրիեա պու էտաթըն ախէրինտէքի Կէ հաղֆ էյլէտիքտէն սօնրա کاد و کاد րաֆիլէրի իլալէ օլունուր کاد کاد սէվինճէյէտէք . یازنجید کاد Կաղընճայա դատար կիպի :

Ս. Նէյլը սալիս զամնղըսը տըր :

Ճ. Նէյլը սալիս Սեյդէի իսթիտաիյէ տիր քի ֆիիլի իլթիլամինին միւֆրէտ զայիպինէ لی իլալէսիլէ օլուպ օլ ֆիիլին իսթիտաի վուդալինտէն թէքէլլում զէմանընատէք տիկէր պիլ ֆիիլին ալէտ տէվամ վաղը օլուղընու իֆատէ էտէր , վէ էքսէրիեա պուլունան ախէրինէ دنیو վէ պաղէն տախի քր րաֆիլէրի իլալէ օլունուր , նէթէքիսم کون فوت ایدم Կաղընճայա դատար կիպի :

տէրսէ պաշլապալըտան պէրու պիր կիւն ֆէվլթ էթմէտիմ, վէ
 پرو كيدله لي برو կիտէլի պէրու կիպի .

Ս. Նէվը բապի գա՞նղըսը տըր .

ձ. Նէվը բապի Սըյղէի թէվգիթիլէ տիր քի մաղիլի շու
 հուտինին ճէմ'ի միւթէքէլլիմէ ճ իլալէսիլէ օլուպ շարթ
 պէյան էտեր, մէսէլա سن كوچو سن ակն սա
 նա նասիհաթ էթտիքճէ սէն կիւճէնիեօրսուն . վէ سن در
 سور چاشند قه سنی هر کس سور
 սէն տէրսէ շալըշորգ ճա սէնի հէր քէս սէ
 վէր . ճիւմէլէրինտէ օլան էթթէ+ճէ վէ سن در سور Սըյղէլէրի կիպի .

Ս. Նէվը խամիս գա՞նղըսը տըր .

ձ. Նէվը խամիս Սըյղէի խթիմրարիլէ տիր քի ֆիլիլի միւ
 զարինին միւֆրէա զայիպինին ախէրինէ ايکن իլալէսիլէ օլուպ
 ֆիլիլին խթիմրար իւղրէ վուգուինի պէյան էտեր . մէսէլա
 يازرا بکن եազար էքէն .

Ս. Նէվը Սատիս գա՞նղըսը տըր .

ձ. Նէվը Սատիս Սըյղէի վասֆիլէ տիր քի ֆիլիլի իլթիզա
 մինին միւֆրէա զայիպին ախէրինէ խաֆիֆէրտէ رگ رگه , վէ
 սագիլլէրտէ رق رقه իլալէսիլէ օլուր նէթէքիմ سويليه رگ كدى
 սէյլէլէրէք կիթտի . او قويه رق كدى օղույարագ կէլտի .

Պալատէ պէյան գըլընան Սըյղէլէրտէն մատա մատտէի
 աղիլէնին ախէրինէ պիր հէլէ հէլէլէ իլալէսիլէ թէքէրրիւր օ
 լունարագ պիր Սըյղէ տահա հասըլ օլուր մէսէլա يازه يازه اوصاندى
 եազա եազա օսանոր .

ՊԱՍԸ ՍԱԼԻՍ

ՖԷՐԻ՝ ՖԻԻԼ ۛ فرع ۛ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ս. Ֆերի՛ Ֆիլի գա՛ն՝ գըսըմ աըր :

ձ. Ֆերի՛ Ֆիլի աեօրթ գըսմէ մունգէսխմ աիր . գըսըն էվ-
վէլ խամը Ֆաիլ (ընդունելութիւն ներկայ) իլէ , խամը Մէ-
ֆուլ (ընդունելութիւն անցեալ) աըր քի՛ մանար մաստարը
իլէ միւթթարֆի օլան շէյէ աելլալթ իտէրէք , սըֆէթ մագա-
մինասա իսթիմալ օլունուր : Անճագ խամը Ֆաիլ Մալլամօն
վէ խամը Մէֆուլ Մէճհուլտէն միւշթագգ (ածանցեալ) օլուր .
Պունլարտա տախի ահվալը էրսլաս ճարի աիր :

Ս. խամը Ֆաիլ նամըլ եաիլըլըր :

ձ. Ֆիլիլն մատաէի ապլիէսինէ էլէֆ վէ ۛ کاه کاهو ۛ եախօա ۛ
իլալէսիլէ օլուր . անճագ ախերի միւթէհարրիք օլան եերլէր-
աէ էլէֆ վէ ۛ کاه ۛ տան էվիլէլ սլիք է ۛ տախի զիեաաէ գըլընըր .
միսալ بازان եաղան , եախօա بازي کاهըըը , ارايان արահան ,
ارايي արայըըը . اريان էրիլէն , اريجي էրիլիճի . اوقوان օգուեան ,
اوقويي օգույուճու . سوميان սէվմէյէն . بايان եախան վէ սայիլէ .
اوانلر օլան . اولان օլան ۛ کاه ۛ հագֆի օլունուր ۛ اولان օլան .
چکن چکن چکن ۛ چکن چکن ۛ կիսլի :

Պունլարտան մատա տահա սլիթ թաղըմ խամը Ֆաիլըլըր վար
աըր քի , էսաթը մաստարըն ֆիլ հագֆի օլունուսլ ۛ ک ۛ իլէ
մէֆիթուհ գըլընարգտան սօնրա սլիթ տա ۛ ک ۛ իլալէսիլէ օլուր
ۛ ايشلكن ۛ իշիթկէն . صوغن սօլուղան կիսլի քի , զիեաաէ իշիաի-
ճի վէ զիեաաէ սօլույուճու աէմէք աիր , ֆեղալիք ک ک ۛ սլիլ-
կիճ . طالعج ۛ տաղըը կիսլի քի , զիեաաէ սլիլիճի վէ զիեաաէ
տալըըը աէմէք աիր :

Ս. խամը Մէֆուլ նամըլ օլուր :

ձ. խամը Մէֆուլ մատաէի ապլիէյէ ۛ اش ۛ իլալէսիլէ օլուր .

մէսէլա يازمش եաղըմը. سولمش սէվլիլը. كورمش կէօրիւլը. 2. بلمش պիլինմիշ կիպի :

Թէպէն . Խամը մէֆուլուն տախի մալլումանէն միւշթաղդ պիր Սըյոլէի մախսուսէսի վար արը քի մալլուման մաստարը թախֆիֆի Սըյոլէսի տիր ھازما եաղմա . ھاسما պասմա կիպի :

Մնճաղ պու Սըյոլէ սէմաի օլուպ միւ թթերիտէն հէր մաս աէտէն կէլմէղ :

Քէզալիք Մաղլի նաղլի , Միւղարի վէ Միւսթաղպէլ Սըյոլէլէրի սըֆէթ օլուրաղ դուլլանըլուպ , Մալլումէրի Խամը ֆալիլ , Մէճհուլլէրի Խամը մէֆուլ մաղամընտա կէլուր , նէթէքիմ արմու եաղմը եալսուս եաղար վէ եալսուս եաղաճաղ վար մը տէնիլուր քի , ھاسما տէմէք տիր . کاش آدم واری کاشک سنه . վէ կէլմիշ ատէմ վար մը , վէ կէլմէք սէնէ տէնիլուր քի ھاسما տէմէք տիր :

Ս. Գըսմը սանի դաճըլսը արը :

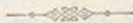
ձ. Գըսմը սանի պիր թաղըմ սըֆաթը միւշթէղա (աճան ցաղան) արը քի , պաղըլէրի Խամը ֆալիլ վէ պաղըլէրի Խամը Մէֆուլ մանասընա օլուրլէր , անճաղ պուլնլար սէմաի օլտուղլարընտան հէր մաստէտէն կէլմէղլէր . Էքսէրիեա միւսթամալլ օլան վէզիլէր պուլնլար արը . ديك تەلەپ . ھاسما . قيرق ھەرھە . چوروك ھիւրիւք . كسكين քէսկին . طالعين ասաղըն . ېشکين փիշկին . دوشگون արիւշիլուն . بورغون Խորղուն կիպի . վէ պաղէն տախի էտաթը նիսալէթ իլալէսիլէ օլուր . մէսէլա ياقوشقى եաղըլդը . سوکيلي սէվլիլի . سوغلي սէվլիլի . اوغوناقلي օղունաղլը կիպի :

Ս. Գըսմը սալիս դաճըլսը արը :

ձ. Գըսմը սալիս Խամը ալէթ Սըյոլէսի տիր քի ֆիլիէ ալէթ օլան շէյէ տէլալէթ էտէր . سوزگی սիւղլիլ . جالغی Կալըլ կիպի . Լաքին պուլնլար սէմաի օլտուղտան պաղղա փէք նաստիր արըլար :

Ս. Գըսմը լապի դաճըլսը արը :

ձ. Գըսմը բապի Սըյզի Սըլէ տիր .քի , Մաղիի շուհուտինին
 ճէմը միւթէքելլիմ իլէ միւսթադպէլին միւֆրէտ զայիս Սըյ
 ղէլէրի օլուս Սըֆէթ մագամընտա գուլլանըլըլար , նէթէքիմ
 بازديغي مکتوب کاتولرور مکتوب کاتولرور مکتوب کاتولرور
 انلرک قلمه الدقارى کتديکم ري کوردکي
 مکتوبه مکتوبه مکتوبه مکتوبه مکتوبه مکتوبه
 միւթալտա էթտին մի . او زاقدر . منک کده جکک پر يك
 ايزه جکک يازى غايت چوقدر . ايزه جکک يازى غايت چوقدر .
 ղըն հազը զայէթ չօգ աուր կիպի , Պունըս պաղէն մերճաարդ
 խթիմալ օլունարագ کل يديغ او ايو سنک يديغ او دکل
 հախարղըմ էլ էյի , սէնին հախարղըն էյի տէյիլ սէնիլուր :

ՊԱՊԸ ԻԱՄԻՍ

ԻՏԷՎԱԹ

Ս. Լաէվաթ նէ տիր .

ձ. Լաէվաթ (մասնիկը) քէլիմէլէրի հախտա ճիւմէլէրի
 պիրպիրինէ բապթ էտէն , հախտա մանալարընա խուսուսիլէթը
 զայիտէ վէրէն լաֆիլար արը . պունըս տա տէօրթ զըսմ
 արըլար . Հարֆը ճէրը (حرف جر նախադրութիւն) . Զարֆ
 (ظرف մակրայ) . Հարֆը Սթըֆ (حرف عطف շարկապ) վէ Հար
 ֆը նիտա (حرف ندا ձայնարկութիւն) , Հէր պիրի պիրէր ֆա
 սըլտա պէյան օլունուր ,

ՄԻՖԹԱՀ-ԻԻԼ, - ԻԻԼՈՒՄ

مِقْتَابُ الْعُلُومِ

ՃԻԻԶԸ ՍԱՆԻ

ԳԱՎԱՍՏԸ ՖԱՐՄԻՅԷ ՊԷՅՄԱՆՆՏԱ ՏԸՐ

ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ

ԷՍՄԱԻ ՖԱՐՄԻՅԷ

Ս. Էամաի ֆարսիյէ քէմիյէթ իթխպարիյէ գոնչ զըսըմ տըր .

ձ. Էամաի ֆարսիյէ քէզալիք քէմիյէթ իթխպարիյէ իքի զըսըմ տըր , Միւֆրէտ վէ ձէմ . վէ թիւրքի էտաթը ճէմ" օրանն չ իյէ ճէմիյէնիւր , خاله Խաննէ . خاله Խաննէյէր կիպի .

Ս. Ուսուլը ֆարսիյէ իւզըն նասնը ճէմիյէնուրյէր .

ձ. Պունտա իքի գաիտէ վար տըր . Պերիսի զիրուհ (շնչաւոր) օլուրսա , ախըրը քէլիմէյէ ان من Խլալէսիյէ ճէմ" գըլընըր . مرد մէրտ , مردان մէրտանն , առէմլէր . زن զէն , زنان զէնանն , գարըլար . مرغ միւրդ , مرغان միւրդանն , գուշլար .

Տիկէրի զիրուհուն զայրը (անշունչ) օլուրսա քէլիմէնին ախէրինն ها ها Խլալէսիյէ ճէմիյէնիւր , նէթէքիմ اختر ախթէր , اخترها ախթէրհա , երլարղլար . باغ պաղ , باغها պաղհա , պաղլար . دريا տէրեա , درياها տէրեահա , տէնիլլէր .

Պագը հայրամուտը վերելմիջ օլան խմբերուն տախի ախի
 օլտուգըրընը մալիւմ՝ օլուր • ماديان մատիեան, գըրագ • شمس
 միջ, քէչի կիպի •

ԱՀՎԱԼԸ ԻՍՄ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԹԵՐԲԻՊ

Մէ-Ֆրէր			ճէ՛
Միւճէրէտ	مرد	մէրտ	մէրտան
Միւզաֆուն իլէյհ	مرد	մէրտ	մէրտան
Մէֆուլուն իլէյհ	مردا	մէրտրա	մէրտանրա
Մէֆուլուն պիհ	مردا	մէրտրա	մէրտանրա •

Պու ուսուլ իւզրէ թէրքիպ օլունուրլար շն զէն, գարը •
 اسب էսպ, աթ • شير շիր, ալուան • مار մար, երլան • پدر վիւ-
 տեր, պապա • دوست տօսթ, مادر մատեր, անա • دادر տատեր,
 գարընտաջ • دختر տուխթեր, գըղ • վէ սայրէ •

ԻՐԻՆՃԻ ԹԵՐԲԻՊ

Մէ-Ֆրէր			ճէ՛
”	دریا	տէրեա	տէրեահա
”	دریا	տէրեա	տէրեահա
”	دریا	տէրեարա	տէրեահարա
”	دریا	տէրեարա	տէրեահարա •

Պու սիեազ իւզրէ թէրքիպ օլունուրլար سنك սենկ, թաշ-
 شمشير շէմշիր, գըլըճ • درخت տիրախթ, աղաճ • باد սպատ, եէլ •
 زمین զէմին, եէր •

Շաղ օլարագ روز բուղ, روزان բուղան, կիւնլեր • شب շէպ,
 شين շէպան, կիճէլեր • هزار հեզար, هزاران հեզարան, պինլեր •
 چشم շէշմ, چشمان շէշման, կէօլլեր, կէլուր •

բուսանքն սօֆուսու • کدای جهان کتتالی دکنان ، دنکنانن ایل
 քեննիսի • ابروی دوست تاپرویل ասոթ , ասոթուն գաչը •

Ս. Իղաֆէթը պէյանիյէ նանըլ օլուր •

ձ. Իղաֆէթը պէյանիյէ (բացայայտիչ , բացայայտեալ) աս
 իսի պիսյնիհա (նաննապէս) Իղաֆէթը լամիյէտէ (յատկացու
 ցիչ , յատկացեալ) ճարի օլան գախաէյէ իթթիպաէն իսթի
 մալ օլունուր • մէսէլա درخت سرو տիրախթը սէրվ կիպի քի ,
 սէրվի աղաճը տէմէք աիր •

Էամսի միւշապսլիհէնին Իղաֆէթի տախի լիսանը թիւրքիտէ
 փէք չօգ իսթիմալ օլունուր • باغ جهان دل تاننننننننننننننننننننن
 պաղը ճըհան կիպի քի՝ կէօնիւլ էվի , վէ ճըհան պաղը , ես
 նի էվ կիպի օլան կէօնիւլ , վէ պաղ կիպի օլան ճըհան տէմէք
 օլուր •

ՊԱՊԸ ՍՍՆԻ

ՍԸՖՍԹԸ ՖՍԸՍԻՅԷ

Ս. Սըֆաթը ֆարսիյէ նանըլ գուլլանըլըր •

ձ. Ֆարսի սըֆէթէր տախի թիւրքի սըֆէթէր մագամընտա
 գուլլանըլըր • պու սուրէթտէ մէվսուֆու մուախիսէր կէլիւր ,
 վէ ֆարսի օլտուղու կիպի , թիւրքի վէ Սըէպի տախի օլապի
 լիւր • سياه جاس ايلكاه دنامه • سياه رويه ايلكاه رولقاس • سياه ليلاس
 սիւահ լիպաս կիպի •

Ս. Գախտէի ֆարսիյէ իւղրէ նանըլ գուլլանըլըր •

ձ. Սըֆաթը ֆարսիյէ գախտէի ֆարսիյէճէ գուլլանըլըր
 վազըթ տախիմա մէվսուֆ սըֆէթէ լիէգատտիւմ էտէր , վէ
 մէվսուֆուն ախէրի միւղաֆ կիպի քէսը իլէ օգունուր • մէսէ
 լա دست سده تانن
 քէնա , ուղուն պոյ • مر دانان մէրաը նատան , ճահիլ ատէմ •

Ֆաղաթ մէվաուֆուն ախերինատէ հալէ ընդէ վէ է պուլու-
նուրսա պիր հէնէ վէ էկէր էնՖէ եախսա վալ պուլունուրսա պիր
էէ տախի դիյասաէ գըլլնըր . մէսէլա خاڤدلكشا խանէի ախըրիւ-
շա , էիւրէք ֆէրահլատըճը էվ . والى سكتار վալիի սիթէմքեար ,
դալըմ վալի . ذى استوار պինաի իւսթիւվար , միւհքէմ պինա .
عدوى جائشراش աուուի ճան խըրաշ , ճանա էգլյէթ վէրէն ախշման .

Ֆարսիտէ մէվաուֆի ճէմիլէնաիքատէ սըֆէթ տախի ճէմիլէ-
նիր مردان دلاوران մէրտիւմանը տիլավէրան , ճէսուր աոէմէր :

Ս. Սըֆաթը Ֆարսիյէնին մէվաուֆու թիւրքի տախի օլա-
պիլը մի :

Ճ. Սըֆաթը Ֆարսիյէնին մէվաուֆու գախաէի Ֆարսիյէնէ
խթիմնալ օլաուղու վաղըթ իղաֆէթատէ տախի ճայիզ օլմասը-
ղը կիպի մէվաուֆուն լաֆղը թիւրքի կէթիրիվէսի խաթա
սըր . մէսէլա طامبالا տամը պալա . كوشك دلکشا քէօշքը տէշքիւ-
շա տէնիլէմէղ . Ֆաղաթ սըֆէթը Ֆարսիյէ թիւրքէն խամը
մէվաուֆտան սնրա խապէր (սսորդելի) մաղամընտա կէլէ-
պիլըر شو او دلنشین در շու էվ ախինիշին աիր կիպի :

Ս. Սըֆաթը Ֆարսիյէ դասը գըսըմ աըր :

Ճ. Սըֆաթը Ֆարսիյէ քէզալէք թիւրքի սըֆէթլէր կիպի
Սէմաի վէ Գըլյասի աըր . خوب , կիւղէլ . زیشت դիշթ ,
շիրքին . دراز տիրաղ , ուղուն . کوتا քիւթա , գըսա կիպի :

Գըլյասի իսմին ախերինէ(1) نالک مندا Գէնա . بان պան .
کین քին . کین քին . یار Կար . کار քեար . یار Կար . دار Կար .
کین քին . شيرازی շիրազի , շի-

(1) իշպու է հարֆը պաղէն սըֆէթլէրին ախերինէ իլա-
վէ օլունտուգաա , սըֆէթը մէվաուֆէ թէպուղ խաէր , մէսէլա
کین քին , کین ք . سرخی սիւրիսի , գըրմըղըրդ , یاری պէտի ,
ֆէնալըղ կիպի . վէ պաղէն վահալիյէթ մանասընը էշար խաէր
ظالمی զալմի կիպի քի պիր զալմ տէմէք տիր :

միզան, քէյֆսիզ • ناديدہ նատիտէ , կէօրիւլմէմիշ • ابي وفا պիվէֆա
սէօղիւնատէ տուրմայան • ابي تاب պիթատ , գուլէթսիզ •
ابي چاره պիչարէ , զէվալլը • ابي ارام պիարամ , բահաթսը կիպի :

ՎԱՍՐՖ ԹՒՐԻՒՊԻ

Ս. Վասրֆ թէրքիպի նէ՞ տիր :

Ճ. Ֆարսիտէ պիր նէվ՝ սըֆէթ տահա վար տըր քի , իքի
քէլիմէնին մէճմուլի քէլիմէի վահիտէ հիւքմինէ կիրէրէք , սը-
ֆէթ մադամընտա իսթիմալ օլունուպ , Վասրֆ թէրքիպի
(وصف تركيبي բազադրեալ ածական) տէնիլուր , վէ տէօրթ գը-
սլմ՝ տըր :

Լ. փլէլքիսի , իզաֆէթը պէյանիյէլէրտէ միւզաֆըն քէսըէսի
հազֆ օլունտուդտա , միւզաֆ իլէ միւզաֆիւն իլէյհին մէճ-
մուլի վասրֆ թէրքիպի օլուր • մէսէլա արահ մահրու , այ եիւզ-
լիւ • كل رو կիւլուր , կիւլ եիւզլու տէմէք օլուպ պիրէր իսմէ
սըֆէթ օլարադ արահ զէնը մահրու տէնիլուր :

Իքինճիսի , իզաֆէթը լամիյէ տուրէթինտէ միւզաֆուն ի-
լէյճ միւզաֆ իւզէրինէ թադաթիմ՝ օլունարադ էսէ սինին հազֆ-
իլէ մէճմուլի վասրֆ թէրքիպի օլուր , նէթէքիմ արտա փէր-
թէվը մահ , այըն զիյասը մանասընտ օլուպ արահ մահ փէր-
թէվ , այ զիեալը տէմէք օլուր , վէ պիր իսմէ սըֆէթ օլարադ
արահ արտա փէրթէվ տէնիլուր :

Իւզիւնճիւսիւ , Սըֆէթ մէվսուֆէ թադաթիմ՝ օլունտուդտան
սօնրա , սաքին օգուներադ օլուր , նէթէքիմ դարա կէօղ մանա-
սընա օլան արահ արահ զէնը սիեահ իպարէսի արահ զէնը
տէնիլտիյի վազըթ դարա կէօղլիւ մանասընտա վասրֆ թէրքի-
պի օլարադ պիր իսմէ սըֆէթ օլուր • طفل سياه چشم թըֆլը սիեահ
զէնը կիպի :

Տէօրտիւնճիւսիւ , Ֆարսիտէ էմրը հազըր օլան ֆիլլէ-

ընն մէֆուլու (սեռու խնդիրը) թագաւոմ օլունտուդտա, մէճմուր քէլիմէթէյն (երկու բառին բովանդակը) վասըֆ թէրքիպի դասպիլինտէն պիր սըֆէթ օլուր رومًا ووقعه نويس րիննիւմա վէ վագաա նիւվիս կիպի քի, երևզ կէօսթէրէն, վէ վագաա եազըճը տէմէք տիր:

Թէնպէս. Էլֆազը Արէպիյէ տալիս պու սուրէթլէ դուլլա նըլըր. մէսէլա روضه դամէրու վէ قراطعة դամէր թալէթ կիպի քի այ երևզլիւ տէմէք տիր. լաքին թիւրքի լաֆղէր պու մէվզըլէրաէ դուլլանըլմայըպ و ای այրու, اينچه شناسا ինճէ շինաս տէնիլէմէզ:

Իչպու վասըֆ թէրքիպիլէր էքսէրիեա միւթթասըլ եազըլըր و کړو կիւլրու. ماهرو մահրու կիպի:

Պալատէ զիքը օլունան էմըլ հազըրլար սէման միւթէվէդգըֆ օլմաղլէ Օսմանըլ լիսանընտա միւսթամէլ վէ մէշհուր օլանլէր պուբատա զիքը օլունուր:

آر ար	} կէթիր	آشام աշամ, իչ.
آور ավէր		آفرین աֆէրին, եսլաթ.
آرا արա, զիյնէթլէ.		افروز էֆրուզ } վասըլաթ.
ازار ազար, ինճիթ.		فروز ֆէրուզ }
افزا էֆզա	} արթըր.	رس րէս, իրլէ.
فزا ֆէզա		رسان րէսան, իրիշպիր.
بار պար, եաղտըր.		روب րուպ, սիւվիլըր.
باز պազ, օյնաթ.		زا զա, տօղ.
	ֆէտա էթ.	زن զէն, վնըր.
باف պաֆ, տօղն.		ساز սազ, տիւղ, էթ.
ب քէր, կէօթիլըր.		سای սայ, սիւրթ.
بر պիւր, քէս.		سوز սուզ, եսգ.
بخش պախշ	} պաղըլլա.	شکن շիքէն, զըր.
بخشا պախշա		شناس շինաս, անլա.
ب քիւր, սն.		کش քէշ, չէք.
بستد քիէսէնտ, պէյէն.		کش քիւշ, էօլտիւր.

بند	պենտ , պողտ .	کشا	քիշա , անչ .
پيرا	փերթա , զլխեթլէ .	کن	քեն , դօխար .
بين	պին , կէօր .	کوب	քուպ , վնք , կրկ .
تاب	թապ , պլնք .	مال	մալ , սիր .
از	թազ , ետղմա էթ .	دشين	նիշին , օլմնք .
خوار	խօր , կէ .	نما	նիւմա , կէօլթէր .
خوان	խան , օգն .	نودين	նիւվիս , կանչ .
خرش	խրաշ , թըրմարս .	نه	նիհ , դօ .
دار	տար , թնթ .	دوز	տուզ , տրք .
دان	տան , պլլ .	زبا	շիւպա , դանի .
ده	տիհ , վէր .	ران	րան , թարտ էթ .

Միւսլթեայիսնէ քէսպը մււմարէսէյէ սուհուլէթ օլմագ իւ
չին , պատիթ վէ միւրէքքէպ սըֆէթլէրտէն պիր դաշ միսալ
կըրատի միւնասիպ կէօրիւնտիւ . իշպու սըֆէթլէր սիլրէր Ֆար
սի մէվուֆ իլէ դախտէի մալիւմէսի իւզրէ ճէվիլնտարմէլի

Պարսէ	Սրէսէ	Մաւս
اسان	ասան	اسان
دشوار	տիւշվար .	مشکل
خودبين	խօսպին .	صعب
نامدار	նամար .	متکبر
بي شرم	պիշէրմ .	مشهور
عجيبين	զամբին .	بي ادب
کارکن	քեարքիւն .	مکدر
بافراست	պաֆէրասէթ .	جاهد ساسی
سرخ	սիւրխ .	عاقل
سفید	սէֆիտ .	احمر
زرد	զէրտ .	بياض
سياه	սիյահ .	اصفرار
زانکور	նանքէօր .	اسود
شمر مسار	շէրմսար .	کفران نعمت
بیار	պիւմար .	خجیل
		مريض

դ օլպ .

կիւճ .

քիպիլ .

նամլ .

էտէպսիլ .

քէտէրլի .

չպըչկան .

ազըլլ .

զըրմըլ .

ազ .

սարը .

զարա .

կլիկլթանըմագ

ուլթանդան .

խասթա .

Պարսկ	Արեւել	Մաս
تنگ	تنگ	տար .
بلند	بلند	} ուղան .
دراز	مدید	
کرم	حار	սըճաղ .
سرد	بارد	սօղունդ .
ناسزا	غیر لایق	եաղ ըշմաղ .
کرد	مدور	եու վարլաղ .
روشن	}	} վարլաղ .
درخشا		
سوزان	محرق	եաղ ըճը .
الله	احق	պուտալա .
مستند	محتاج	Ֆազիլ .
هولناك	مخوف	գօրղ ունճըւ .
خطرناك	مهلك	թէհլիքէլիւ .
افزارگو	مفتري	իֆթիրա իտէն
دروغگو	كاذب	եալանճը .
پایدار	ثابت قدم	սասլիթ դաստէմ. ըս
شادمان	ممنون	պիս. դավի, մէթին.
دشاد	مسرور	մէմնուն, մէսրուր. շէն .
شایان	مستحق	միւսթահաղ .
جوانمرد	سخی	լայրղ .
طالعمند	مسعود	ճէօմէրտ .
فرخنده	میعون	մութըւ .
ترسان	خائف	խսյըրըլ .
ارام	رفا	գօրղ աղ .
دلواپز	چاذب	ըահաթ. (վըճը
سرجو	مجبس	կէօնիլլ դա
خودرای	مستقل	վիւդուֆճու .
قهقر کرده	}	} ալատ .
رنجیده		
	مکدر	ինճինմիշ .

Աբգայի	Ֆարսի	Ման
زخم دار	جرح	մէճբուհ .
آماده	مهيا	միւհէյեա .
بی آب	ضعیف	} զայիֆ , ալիլ .
ناتوان	علیل	
سنکدل	ظلم	զալիմ .
فرمانبر	طبع	միւթի .
دانشمند	عالم	ալիմ .
نادان	جاهل	ճահիլ .
جهانکشا	منظرف	մանսուր ,
پهروز	روزگار	} եէնէն , զապթ
وفادار	صادق	} էտէն . (բան .
بی زبان	ایکم لال	} սէօղիւնտէ տու .
جوان برنا	شاب	էպքէմ , լալ .
خامه گذار	محرر	շապպ .
تیمی	خالی	մուհարրէր .
کرنهبا	ذوقیت	խալի .
دلداده	عاشق	զիյղըլմէթ .
دلشاد	مسرورالبال	միւպթէլա , աշըդ .
دلگیر	مکدرالبال	մէսուր իւլպալ .
		ինճինմիշ օլան .

ՓԱՍԼԸ ԷՎՎԵԼ

ԼՍՄՍԻ ԱՍՍՏ

Ս. Ֆարսիտէ Ատաաը սալեյէ գահըլըլար սըր .

ձ. Պուընլար սըր . يك هههه , պիր . دو ایل , էքի . سه هههه ,

իւլ . چهار ههههه , տէօրթ . پنج ههههه , պէշ . شش ههههه , ալթը .

هفت ههههه , եէաի . هشت ههههه , սէքիլ . نه هههه , տօղուլ .

րա • ձեմէրի զիրուհ իչիւն *ایزان* ինան • *آنان* անան, զիրուհ
հուն զայրը իչիւն *اینها* ինհա, *آنها* անհա օլուր • Պունլարտան
մատա *ما* էաաթը տաիի սլաղը խմլէրին էվլլէլինէ լահիդ
օլարագ խալը իչարէթ մագամլնտա գուլլանըլըր *ماشب* խմէպ,
սլու կէճէ • *امروز* իրուղ, սլու կիւն կիսլի *آز* ֆէզալիք *آز* ան
քէս, օ քիմնէ • *امشب* անշէ, զայրը աղիլ (անրան) իչիւն, օնէ •
آز անքի, *او* օ քի, օլ քիմ • *آنان* անանքի, *ایشان* էյլան
քի, անլէր քիմ տէնիլըր •

Ս. Զամիրը ֆիլիլի գաճնղըլար տըր •

ձ. Ֆարսիտէ զամիրը ֆիլիլի *م* միմ, *ی* եէ, *بی* խմ, *ید* իտ,
ند էնա օլուպ, ֆիլիլլէրին ախէրինէ իլալէ իլէ իւչ շախսը իչար
խտէրլէր, նէթէքիմ *کردم* քէրտէմ, *کردی* քէրտի, *کرد* քէրտ,
کردیم քէրտիմ, *کردید* քէրտիս, *کردند* քէրտէնա կիսլի քի էթ
ախմ, էթտին, էթտի, էթտիք, էթտինիղ, էթտիլէր տէմէք
աիլ •

Ս. Զամիրը միւսլէմ գաճնղըլար տըր •

ձ. Պունլար տըր, *چ* չի, նէ • *چون* չիւն, նիճէ • *که* քի,
քիմ • *کدام* քիւտամ, գանղըր • *چند* չէնա, գաչ • *چندین* չէնաին,
սլու գատար • *چندان* չէնտան, օլ գատար • Պունլար կէրէք
խպհամ, վէ կէրէք իսթիֆհամ մագամլնտա գուլլանըլըր
լար, նէթէքիմ *چندفاده* չի ֆայտէ, նէ ֆայտէ • *چگونه* չի կէօ
նէ, նասըլ • *چرا* Գերչիպատապատ, Գեր նէ օլուր իսէ
օլուն • *چندفاده* չէնա տէֆա, սլիլըր գաչ տէֆա վէ զայրիհի •

ՊԱՊԸ ԲԱՊԻ

ՖԻՒԼ

Ս. Էֆայը Ֆարսիյէնին մէստորըը նանըլ կէլիր :

Ճ. Զէպանը Ֆարսիտէ մաստար իքի դըսըմ տըր , պիրի ٧
٨٩ , վէ տիկէրի ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠ ١٠١ ١٠٢ ١٠٣ ١٠٤ ١٠٥
քիտինէ Մաստարը ١٠٦ , իքինճիտինէ Մաստարը ١٠٧ ١٠٨ ١٠٩ ١١٠ ١١١ ١١٢ ١١٣ ١١٤ ١١٥ ١١٦ ١١٧ ١١٨ ١١٩ ١٢٠
լունուր , պունլար տախի թիւրքի մաստարըը կիպի պասիթ
վէ միւրէքքէպ օլըլըլար :

Թէն իլէ ՄԻՒՆԹԷՀԻ ՕԼՈՒՊ ՊԱՍԻԹ ՕԼԱՆ ՄԱՍԱՐԱՐ

داناستن	տանիսթէն , պիլմէք .	رفتن	րիւֆիթէն , սիւփիւրմէք .
اموختن	ամուխթէն , էօյրէթմէք .	باستن	պէսթէն , պաղլամադ .
آراستن	արասթէն , տօնաթմադ .	افروختن	էֆրուխթէն , շէօլէլէն .
رفتن	րէֆիթէն , կիթմէք .		տիրմէք .
شستن	շիւսթէն , ելլղամադ .	انداختن	էնտախթէն , աթմադ .
کرفتن	կիրիֆիթէն , թութմադ .	خفتن	խիւֆիթէն , ուլումադ .
بختن	փիւխթէն , պիշիրմէք .	بافتن	եաֆիթէն , պուլմադ .
سوختن	սուխթէն , եանմադ .	نوشتن	նիւվիշթէն , եաղմադ .
شکافتن	շիքեաֆիթէն , եարմադ .	کريستن	կիրիսթէն , աղլամադ .
داشتن	տաշթէն , թութմադ .	بافتن	պաֆիթէն , տօղումադ .
دوختن	տուխթէն , տիքմէք .	بنداشتن	փէնտաշթէն , դսնն էթմէք .
کفتن	կիւֆիթէն , տէմէք .	پزرفتن	փէզիրէֆիթէն , դասուլ էթմէք .
کدشتن	կիւզէշթէն , կէշմէք .		
کذاشتن	կիւզաշթէն , պըրադմադ .	جستن	ճիւսթէն , արամադ .
شناختن	շինախթէն , թանլմադ .	دریافتن	տէրեաֆիթէն , անլմադ .
فرفتن	ֆիրիֆիթէն , պըտաթմադ .	کشتن	կէշթէն , տէնամէք .
سرشتن	սիրիշթէն , եօղումադ .	کشتن	քիւշթէն , էօլտիւրմէք .

باختن պատխմէն , օյնամադ . کاستن քեամսմէն , էքսիլմէք .
 ساختن սատխմէն , տիւզմէք . شتافتن շխմաֆթէն , աճէլէ էթմէք
 پیوستن վիէյվէսմէն , ուլաշմադ . توانست [միւլանխիսմէն , գատըր
 օլմադ .
 خواستن խատմէն , խիթէմէք . کړيختن կիրխիսմէն , գաշմադ .
 نهستن նիշէսմէն , օթուրմադ . اميختن ամիլխիսմէն , գարըշտըրմադ .
 فروختن ֆիրուխմէն , սատմադ . اوختن ավիխիսմէն , սսմադ .
 شکستن շիքէսմէն , գըրմադ . شفتن շիւքիլիսմէն , աշըրմադ .

ՏԷՆ ԻԼԷ ՄԻՒՆԹԷՀԻ ՕԼԱՆ ՄԱՍՏԱՐԼԱՐ

کردن քէրտէն , էթմէք . نهادن նիհաստէն , գօմադ .
 آزمودن ազմուտէն , թէճըրիւպէ էթմախտէն , կէօրմէք .
 فرمودن ֆէրմուտէն , սույուրմադ . رسيدن ըէսիտէն , իրիշմէք .
 شدن շիւտէն , օլմադ . ذكريدن նիկիրիտէն , պագմադ .
 آمدن ամէտէն , կէլմէք . فرستادن ֆիրխիսթատէն կէօնտէրմէք
 خریدن իրրիտէն , սատմն ալմադ . بريدن պիւրիտէն , քէսմէք .
 ترسيدن թէրսիտէն , գօրդմադ . بودند սուտէն , օլմադ .
 چنيندن ճիւնսլիտէն , գըրիլտամադ . ناليدن նալիտէն , ինլէմէք .
 زدن զէտէն , ուրմադ . پوشيدن վիւշիտէն , կէյմէք .
 بردن պիւրտէն , կէօթիւրմէք . پوشيدن վիւսիտէն , էօլիմէք .
 شتيدن շինիլտէն , իշխիթմէք . خرايدن խըրամիտէն , սալլանմադ .
 ربودن ըիւսուտէն , գատմադ . نمودن նիւմուտէն , կէօսթէրմէք .
 دزدیدن տիւզտիտէն , չարմադ . افزودن էֆուլտէն , արթըրմադ .
 شموردن շիւմուրտէն , սայմադ . آسودن ասուտէն , բահսթ էթմէք
 کردیدن կէրտիտէն , տէօնմէք . آشايدن աշամիտէն , իշմէք .
 كسبیدن քէշիտէն , չէքմէք . افتادن իւֆիթատէն , տիւշմէք .
 لرزيدن լէրզիտէն , տիթթէմէք . آفريدن աֆիէրիտէն , էարաթմադ .
 پوشيدن նաւիտէն , իշմէք . آفشاندن էֆշանտէն , սաշմադ .
 رنجيدن ընճիտէն , ինճինմէք . هراسيدن հէրասիտէն , գօրդմադ .

اغازيدن աղաղիտեն, պաշլամազ. پاشيدن փաշլիտեն, սաշմազ.
 متان սիթատեն, ալմազ. شوريدن շուրիտեն, դարըշտըրմազ.
 مردن միւրտեն, էօլմէ.پ. آوردن ավէրտեն, կէթիլմէ.پ.
 دادن տատեն, վէրմէ.پ. خوايدن խապիտեն, ուլումազ.
 آوردن ալուտեն, պուլաշմազ. دهيدن տէմիտեն, իւֆիւրմէ.پ.
 پسيدين փիւրսիտեն, սօրմազ. رميدن ըէմիտեն, իւր.پ.مէ.پ.
 باريدن պարիտեն, եաղմազ. ستودن սիւթուտեն, մէթհէթմէ.پ.
 خوردن խօրտեն, եէմէ.پ. بخشيدن պախշէնտեն, պաղըշլամազ.
 پروردن փէրվէրտեն, պէսլէմէ.پ. خواوندن խանտեն, օգումազ.
 ماندن մանտեն, գալմազ. پسنديدن փէսէնտիտեն, պէյէնմէ.پ.
 فهميدن ֆէհմիտեն, աիլամազ. دعيدن տէմիտեն, դահիր օլմազ.
 كشيادن քիւշատեն, աշմազ. پناهيدن փէնահիտեն, սըղընմազ.
 ماليدن մալիտեն, սիւրմէ.پ. كوشيدن քիւշիտեն, չալըշմազ.
 رهاييدن ըէհանիտեն, դուրթարմազ.

Ս. Միւրէ.բ.քէպ մաստարլար նամըլ օլուր .

Ծ. Էվիլէյա պասիթ օլան մաստարըն էվիլէլինէ ք. Դէբ, Եր Դէբ
 իլավէսիլէ միւրէ.բ.քէպ մաստար հասըլ օլարապ մանախ մաս
 տար տախի թաղելլը ու թէպտիլ օլուր, մէսէլա .

یافتن եաֆթեն, պուլմազ. պասիթ

دریافتن տէրեաֆթեն, աիլամազ. միւրէ.բ.քէպ

آمدن ամէտեն, կէլմէ.پ. " "

درآمدن տէրամէտեն, իւէրի կէլմէ.پ. " "

داشتن տաշթեն, թութմազ.

برداشتن պէրտաշթեն, եօգարըլ գալտըրմազ.

Սանիէն, քէլլիմէնին ախէրլինէ քոն Դէբ, Դէն, Եր, Դէն,

دادن մաստարլարըն իլավէսիլէ օլուր. մէսէլա

فرار کردن ֆիրար քէրտեն, գաշմազ.

رها کردن ըհա քէրտեն, դուրթարմազ.

دفن کردن տէֆն քէրտեն, } կէօմմէ.پ.

زیر خاک نهادن զէյրըլ խաք նիհատեն }

زخمه دار کردن զէլմուար քէրտեն, եաղալմազ.

زیروزیر کردن Գլխը ու գէպէր .քէրտէն, ալթիւսթ էթմէ.ք.
فراموش کردن ֆիրամուշ .քէրտէն, ունու թմադ .

قراردان Դարարտատէն , գարար վէրմէ.ք .

فرمان دادن ֆերմանտատէն , էմր էթմէ.ք երաթտ վէրմէ.ք .

در اغوش کردن տէրաղուշ .քէրտէն , գուճաղլամադ .

لال کردن Լալ .քէրտէն , սուս օլմադ , սէս չըդարմամադ

سکوت اختیار کردن սիւ.քիւ.թի ինթիլար .քէրտէն " " "

خاموش شدن խամուշ շիւտէն , " " "

خلقه بکوش شدن խալգա պէկիւշ շիւտէն , միւթի օլմադ .

فوت شدن ֆէվթ շիւտէն , էօլմէ.ք .

Ս. Պու ի.քի նէվտէն մատա տահա մատար վաթ մը .

Ճ. Պէլի , քէլիմէնին մատաէի ալլյէսինէ պիր շէ իլալէ
օլունտուդ տա , մանաի մատար հասըլ օլուր , մէսէլա دانش
պիրիլի , دوش , կիտիշ .

Ս. Ս.ըլ թիւր.քիտէ միւսթամէլ օլան մատարըն վէզնի նա՞
ըլարը .

Ճ. Մատար ալամէթլէրինտէն նա՞ մահլ օլունտուդ տա ֆիւ
լի մադի օլուպ , ախէրինէ թիւր.քի մատարլէրտէն ایتک էթ
մէ.ք , ایتک էյլէմէ.ք իլալէսիլէ պիր նէվ մատար հասըլ օլուպ ,
թիւր.քիտէ տախի վէ.ք միւսթամէլ տիր , մէսէլա فروخت ֆիւ
րուլթ , սաթտը . ایتک فروخت ֆիրուլթ էթմէ.ք , սաթմադ .
مافوت կիրիֆթ , թութտու . گرفت կիրիֆթ էթմէ.ք , թուլթ
մադ . کشاد ایتک .քիւշտա իթմէ.ք , ալմադ . شکست ایتک շիւ
քէսթ էյլէմէ.ք , գըլմադ .

Ս. Նիսպէթ ճիհէթիլէ մատար գա՞լ գըլըմ արը .

Ճ. թիւր.քի մատարլար կիպի աեթթթ գըլըմ արը . Մալիւմ ,
Մէճհուլ , Միւթէատտի վէ Լաղըմ .

Ս. Յարսիտէ մալիւմիւ մէճհուլ գըլմանըն գախտսի գա՞ն
ղըլ արը .

Ճ. Մալիւմիւ մէճհուլ գըլմադ իշիւն ալամէթը մատար
տէն նա՞ հաղֆ օլունարադ . Եէրինէ պիր հէ բէթիլի , վէ ալամէ

ՄԻՒՍԹԱԳՊԷԼ

Մէ-Ֆրէր		ձե՞՞
"	خواهیم بود [խահիմբուտ]	خواهیم بود [խահիմպուտ]
"	خواهی بود [խահի պուտ]	خواهید بود [խահիա պուտ]
"	خواهد بود [խահէտ պուտ]	خواهند بود [խահէնտ պուտ]

Օլանաղըմ, օլանաղսըն, օլանաղ

ԷՄԲԸ ՀԱՁԸՐ

Մէ-Ֆրէր		ձե՞՞
"	باش պաշ, օլ	باشید պաշիա, օլունուլ =

ԷՄԲԸ ԴԱՅԻՊ

"	باش պաշէա, օլուն	باشید պաշէնա, օլունիէր =
---	------------------	--------------------------

ՍՈՒՐԷԹԸ ՇԱՐԹԻՅՏԷ

Մէ-Ֆրէր		ձե՞՞
"	اکرمی بودم (1) էկէր միպուտեմ	اکرمی بودم էկէր միպուտիմ
"	اکرمی بودی էկէր միպուտի	اکرمی بودید էկէր միպուտիա
"	اکرمی بودم էկէր միպուտ	اکرمی بودند էկէր միպուտէնա =

ՖԻԻԼԻ ԻԼԹԻՋԱՄԻ

Մէ-Ֆրէր		ձե՞՞
"	باشم պաշէմ, օլայըմ	باشیم պաշիմ, օլայըմ
"	باشی պաշի, օլասըն	باشید պաշիա, օլասընըլ
"	باشم պաշէտ, օլա	باشند պաշէտ, օլաիէր =

(1) Պու Սըյոյէ եւերինէ էքսերիեա շէ-րէն Ֆիլիլին հիքեայէի հալը խթիմալ օլունարաղ միշմ միշիլուտեմ. միշմ միշիլուտի. միշմ միշիլուտ. միշմ միշիլուտիմ. միշմ միշիլուտիա. միշմ միշիլուտէնա տէնիլուր. մէսէլա միշմ միշտուն քիլի միաւրձիդ քիլի միշմ միշիլուտեմ. էկէր թէշրիֆ միալէքտիա խայը մէմուն միշիլուտեմ. էկէր թէշրիֆ էթսէ խոնիղ փէր մէմուն օլուրուտում կիպի =

ՄԱՍՏԱՐ

بودن պուտէն , օլմադ :

ԻՍՄԸ ՅԱԻԼ

باشا պաշա , օլան :

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒԼ

بوده պուտէ , օլմուշ :

ՄԷՆՅԻ

ՀԱԼ

ՄԷ-ՖԻԷՊ

ձէ՞՞

”	نیستم նիսթէմ	نیستم նիսթիմ
”	نیستی նիսթի	نیستید նիսթիա
”	نیستت նիսթ	نیستند նիսթէնա :

Տէյլիլիմ, տէյլիլին , տէյլիլ . . . :

ՀԻՔԵԱՑԷԻ ՀԱԼ

ՄԷ-ՖԻԷՊ

ձէ՞՞

”	نیودم նէմիպուտէմ	نیودیم նէմիպուտիմ
”	نیودی նիմիպուտի	نیودید նէմիպուտիա
”	نیودت նէմիպուտ	نیودند նէմիպուտէնա :

Տէյլիլ իսիմ, տէյլիլ իսին , տէյլիլ իսի . . . :

ՄԱՋԻԻ ՇՈՒՀՈՒՑԻ

ՄԷ-ՖԻԷՊ

ձէ՞՞

”	نیودم նէպուտէմ	نیودیم նէպուտիմ
”	نیودی նէպուտի	نیودید նէպուտիա
”	نیودت նէպուտ	نیودند նէպուտէնա :

Օլմատըմ, օլմատըն , օլմատը . . . :

ՄԱՋԻԻ ՆԱԳԼԻ

Մէ-Ֆլէր		ձե՛մ՝
»	նոյն տեղում	նոյն տեղում
»	նոյն տեղի	նոյն տեղի
»	նոյն տեղով	նոյն տեղնու

Օրմամբըրմ, օրմամբըրն, օրմամբը

ՀԻՔԵԱՅԵԻ ՄԱՋԻ

Մէ-Ֆլէր		ձե՛մ՝
»	նոյն տեղի տեղում	նոյն տեղի տեղում
»	նոյն տեղի տեղի	նոյն տեղի տեղի
»	նոյն տեղի տեղում	նոյն տեղի տեղնու

Օրմամբըր ըրմ, օրմամբըր ըրն

ՄԻԻՍԹԱԳՊԵԼ

Մէ-Ֆլէր		ձե՛մ՝
»	նոյն տեղում	նոյն տեղում
»	նոյն տեղի տեղում	նոյն տեղի տեղում
»	նոյն տեղի տեղում	նոյն տեղի տեղնու

Օրմայաճաղմ, օրմայաճաղմն

ԷՄՐԸ ՀԱՋԸՐ

»	նոյն տեղում, օրմ	նոյն տեղիում, օրմայըրըր
---	------------------	-------------------------

ԷՄՐԸ ՂԱՅԻՊ

»	նոյն տեղում օրմայըրն	նոյն տեղիում, օրմայըրնլար
---	----------------------	---------------------------

ԶԷՎԱԹԸ ԷՖԱԼԸՆ ՍՈՒՐԷԹԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

Ս. Էֆալը Ֆարսիյէնին թասրիֆի զանջ տիւրլիւ աըր .

ձ. Իքի , պիրի Բէ՛ Վէ տիկէրի Դէ՛ իլէ միւնթէհի օլանլէր աըր .

ՊԻՐԻՆՆՆԻ ԹԱՍՐԻՖԻ

ՀԱԼ

Մէ-ֆրէր			ձէ՛
Միւթէքէլլիմ	میکشم	մի.քիւշէմ	میکشم
Մուխաթապ	میکنی	մի.քիւշի	میکشود
Ղայիպ	میکنش	մի.քիւշէտ	میکشند
Մա՛ն .	Էօլտիւրիւյօրում , էօլտիւրիւյօրումն		

ՀԻՔԵԱՅԷԻ ՀԱԼ

Մէ-ֆրէր			ձէ՛
"	(1) میکنم	մի.քիւշթէմ	میکشیم
"	میکنی	մի.քիւշթի	میکشید
"	میکنش	մի.քիւշթ	میکشند
	Էօլտիւրիւյօրումում		

ՄԻԹԱՐԻ

Մէ-ֆրէր			ձէ՛
"	کشم	քիւշէմ	کشیم
"	کشی	քիւշի	کشید
"	کشد	քիւշէտ	کشدند
	Էօլտիւրիւրիւմ եախօտ էօլտիւրէճէյիմ		

(1) Մալիւմ օլա քի զէպանը Ֆարսիտէ սըյոլէյի շարթիյէ օլմայըպ հիքեայէի հալ իւզէրինէ اگر Էիէր լաֆզընըն իլալէսիլէ օլուր , մէսէլա میخریدم است میباشتم اگر Էիէր փուլ միտաշ-թէմ եէք էսպ միխըրիտէմ . էկէր ազյէմ օլսա իտի պիր աթ աաթըն ալըրըտըմ :

ՀԻՔԵԱՅԵԻ ՀԱԼ

ՄԷ-ՔԵԷ		ձե՛հ
"	میخوردم միխորակեմ	میخوردی միխորակիմ
"	میخوردی միխորակի	میخوردید միխորակիս
"	میخورد միխորակ	میخوردند միխորակենս

Եէյորուսում

ՄԻԻՋԱՐԻ

ՄԷ-ՔԵԷ		ձե՛հ՛
"	خورم խորեմ	خوردی խորիմ
"	خوردی խորի	خوردید խորիս
"	خورد խորեա	خوردند խորենս

Եէրլիմ, Եախստ Եէյեճէյիմ

ՄԱՋԻԻ ՇՈՒՀՈՒՑԻ

ՄԷ-ՔԵԷ		ձե՛հ
"	خوردم խորտեմ	خوردیم խորաիմ
"	خوردی խորաի	خوردید խորաիս
"	خورد խորա	خوردند խորաենս

Եէաիմ, Եէաին

ՄԱՋԻԻ ՆԱԳԼԻ

ՄԷ-ՔԵԷ		ձե՛հ՛
"	خورده ام խորտեմ	خورده ایم խորաեիմ
"	خورده یی խորտեի	خورده اید խորաեիս
"	خورده است խորտեեստ	خورده اند խորաեենս

Եէմիչիմ, Եէմիչսին

ՀԻՔԵԱՅԵՑԻ ՄԱՋԻ

ՄԷ-ՔԵԷ		ձե՛հ՛
"	خورده بودم խորտեպուեմ	خورده بودیم խորաեպուեիմ
"	خورده بودی խորտեպուի	خورده بودید խորաեպուիս
"	خورده بودت խորտեպուտ	خورده بودند խորաեպուենս

Եէմիչիաիմ, Եէմիչիաին

ՄԻՓԹԱԳՊԷԼ

Մէ-ճէրտ

ճէրտ

- ” خواهم خورد [սահմխորտ ար ար] خواهم خورد [սահմխորտ ար ար]
 - ” خواهی خورد [սահիխորտ ար ար] خواهی خورد [սահիխորտ ար ար]
 - ” خواهد خورد [սահէտխորտ ար ար] خواهد خورد [սահէտխորտ ար ար]
- Եէյէճէյլմ, Եէյէճէքսին . . .

ԷՄԲԸ ՀԱԶԸՐ

زود [սոր, Եէ] خورد [սորիտ, Եէյինիզ]

ԷՄԲԸ ԳԱՅԻՊ

زود [սորէտ, Եէտին] خورد [սորէտ, Եէտինէր]

ՄԱՍԱՐ

زود [սորտէն Եէմէք

ԻՍԲԸ ՖԱԻԼ

زود [սորէտէ, Եէյէն, Եէյինճի]

ԻՍԲԸ ՄԷՖԱԻԼ

زود [սորտէ Եէմիշ, Էքըլ օլունմուշ]

Տէն իլէ միւնթէհի օլան Էֆալը Ֆարսիյէ պու սիյազ իւզը
րէ թասրիֆ օլունուր :

Ս. Մէնֆիլէր նասըլ օլուր :

Ձ. Ֆիլին Էվլէլինէ պիր նունը նաֆիյէ (ن) իլավէսիլէ օլուր, մէսէլա

مادم: նէքէրտէմ	دی کردی: նէքէրտի	کردن: նէքէրտ
کردی: նէքէրտիմ	کردید: նէքէրտիտ	کردند: նէքէրտէնտ
էթմէտիմ,	էթմէտին,	էթմէտի
էթմէտիք,	էթմէտինիզ,	էթմէտիլէր :

Ֆազաթ էմըլը հազըլըն միւֆրէտինէ Եալընըլ պիր Վճ
իլավէսիլէ մէնֆի օլուր کن مے پھلےن کھایه پل ے پمے ات مے پ արը :

ՊԵՍՆԸ ՍԱՆԻ

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ ՎԷ ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒԼ

Ս. Խամբը ֆաիլ նամբը օլուր :

ճ. Զէպանը ֆարսիտէ Խամբը ֆաիլ ետիմադ իչիւն ֆիլիլի միւզարիտէ.քի տալըն մադասլինէ պիր Զաւ, վէ մապատինէ պիր Զաւ Բեհեյե իլավէ վէ զամմը իլէ օլուր , մէսէլա

دانه تمانه‌نات , պիլիճի . دانه ۱۰۰۰۰۰ պախչէնտէ, պաղըչլայըճը .

سازنده ساهغه‌نات , չաղըճը . دانه ۱۰۰۰۰۰ խահէնտէ, իսթէյիճի .

دانه ۱۰۰۰۰۰ րէվէնտէ, կիտէն . دانه ۱۰۰۰۰۰ քիւնէնտէ, իտիճի .

دانه ۱۰۰۰۰۰ տարէնտէ, թութան . دانه ۱۰۰۰۰۰ խանէնտէ, օղույուճու .

دانه ۱۰۰۰۰۰ աֆէրինէնտէ ետրատան . دانه ۱۰۰۰۰۰ պէնտէ, կէլիճի .

Պաղէն տախի մատտէի ապիլիէնին ախէրինէ էլէֆ , Զաւ եւ խօտ ետլընը պիր էլէֆ իլավէսիլէ Խամբը ֆաիլ օլուր . دانه ۱۰۰۰۰۰

چوان , چوان دوتان , արայըճը . دانه ۱۰۰۰۰۰ սուզա, سوزان سوزان , եւ զըճը . دانه ۱۰۰۰۰۰ պիլնա, کتورله‌دنه دانه ۱۰۰۰۰۰ տանա, պիլիճի կիպի .

Ս. Խամբը մէֆուլ նամբը օլուր :

ճ. Մաստարըն ախէրինտէ.քի Զաւ, Զաւ Բեհեյեյե թէպաիլիլէ օլուր , մէսէլա

دانه ۱۰۰۰۰۰ տանիսթէ, պիլինմիլ . دانه ۱۰۰۰۰۰ քէրտէ, էտիլմիլ .

دانه ۱۰۰۰۰۰ րէֆթէ, կիտիլմիլ . دانه ۱۰۰۰۰۰ կիւղէչթէ, կէչմիլ .

دانه ۱۰۰۰۰۰ նիւվիլթէ, ետղըլմիլ . دانه ۱۰۰۰۰۰ սէնճիլտէ, թարթըլմիլ .

دانه ۱۰۰۰۰۰ փէսէնտիտէ, պէլիլիլմիլ . دانه ۱۰۰۰۰۰ կիւֆթէ, սէնիլմիլ .

دانه ۱۰۰۰۰۰ աիլտէ, կէօրիւլմիլ . دانه ۱۰۰۰۰۰ շիւտէ, օլուր .

دانه ۱۰۰۰۰۰ շիքէսթէ(1) զըլըլ . دانه ۱۰۰۰۰۰ պէսթէ, պաղլանմիլ .

(1) Իչպու Խամբը մէֆուլար իլէ տախի վասրֆ թէրքիպի եւ փըլըր دانه ۱۰۰۰۰۰ աիլչիքէսթէ, կէօնիւ զըլըլմիլ . دانه ۱۰۰۰۰۰ աիլտէ, կէօնիւ եանմիլ . دانه ۱۰۰۰۰۰ աիլտատէ, կէօնիւ վէլմիլ կիպի .

Պ Ա Պ Ը Խ Ա Մ Ի Ս

ԷՏԷՎԱԹԸ ՖԱՐՄԻՅԷ

Ս. Էտեվաթը ֆարսից գանդըլար տըր .

Ճ. ֆարսի էտեվաթ պունդար տըր , از էղ , եախօտ չ զէ ,
در տէր , اندر էնտէր , ب պէ , بر պէր , برای պէրայի , با պա ,
بی պի , تا թա , آسا ասա , وش վէշ , زیر զիյր , آ անէ .

از دل و جان էղ տիլ ու ճանն , ճանն ու կէօնիւլտէն .

از این طرف էղ ինն թէրաֆի , պու թէրաֆտանն .

از آن جانب էղ անն ճանիպ , օլ թարաֆտանն .

از کجا էղ քիւճա , նէրէտէն .

از کدام طرف էղ քիւտամ թէրաֆի , գանդըլ թարաֆտանն .

از سر نو էղ սէրի նէվ , կէնի պաշտանն .

از آن جمله էղ անն ճիւմլէ , պու ճիւմլէ .

بعد از این պատ էղ ինն , պունտանն սօնրա .

بعد از آن պատ էղ անն , անտէնն սօնրա .

ز تو զի թիւ , սէնտէն .

در کار տէր քէնար , քէնարտէ .

در دست տէր տէսթ , էլտէ .

در خاطر տէր խաթըր , խաթըրտա .

در حال տէր հալ , անիտէ .

در پیش տէր վիշ , էօնտէ .

در بیرون տէր պիրունն , տըշարտա .

در اندرون տէր էնտերունն , իշէրտէ .

(1) Իշպու Էտեվաթը ֆարսից ֆասըլլարա թաղսիմի ճայիզ կէօրմէյուպ պիր կէրտէ տէրճ օլունտու իտէ տէ , մանա ճիհէ թի իլէ պիրպիրինտէն միւթէֆէրըիզ օլունտու .

- در یمین տեր եէմին , սալտա .
 در یسار տեր եէսար , սոլտա .
 بدست պէտէսթ , էլէ .
 بشه شيران مقام պէ շիրանիրը ինթիպամ , ինթիպամ գըլըճըլա .
 سولسو սու պէ սու , եանսան եանա .
 سال بسال սալպէ սալ , եըլտան Էըլա .
 بحق خدا պէհադդը խիւտա , ալլահ հադդը իչիւն .
 بخالش պէհալէչ , ծնուն հալինէ .
 به دوران بهار պէ տէվրանը պէհար , պէհար տէվրինտէ .
 به سمرقاق պէսերի խալզ , խալզըն պաշընտա .
 بمن պէմէն , պէնիմ իչիւն .
 بمن آید که պլմէն պէտքի , պանա կէլիր քի .
 بكلی պէ կիւլ , կիւլ կիւլի .
 کاه بکاه կեահ պէ կեահ , վազըթ վազըթ .
 ماه به ماه մահ պէ մահ , այտան այա .
 به مفضلای سال պէր միւզ թէզայի հալ , միւզ թէզայի հալիւզըէ .
 به موال بحرر պէր մինալը մահարըէր , եաղըլըղը վէչճի իւզըէ .
 به مواتد պէր միւթատ , առթ իւզըէ .
 به سمرر պէր սեր , պաշ իւթիւնէ .
 برای مناظر պէրայի խաթըր , խաթըր իչիւն .
 برای مصیحت պէրայի մասլահաթ , մասլահաթ իչիւն .
 باسند պա սէնէտ , սէնէտ իլէ .
 با اراده պա իրտտէ , իրտտէ իլէ .
 بی خیر պի խապէր , խապէրսիլ .
 بی وفا պի վէֆա , վէֆասըլ .
 بی کمان պի կիւման , շիւպհէսիլ .
 بی هیزر պի հիւնէր , հիւնէրսիլ .
 ناهراج նա միլոճ , քէյֆիսիլ .
 ناشنیده նա շինիյաէ , իշիտիլմէմիշ .
 ناپیدا նա պիյնա , կէօրմէյէն . քէօր .
 ناپسند նա վիսէնտ , մազ պուլ օրմայան .

- ناتوان նա թիւ վան , գու վվէ թսիդ .
 ناساز նա սազ , տիւզէ նսիդ .
 ناسزا նա սէզա , լայրդ սըդ .
 تابصاح թա պէ սապահ , սապահատէդ .
 تاجپين թա պէ Չին , Չինէտէք .
 نسا آسا նիսա ասա , գարը կիպի .
 آينه آسا այինէ ասա , այինէ կիպի .
 مشك آسا միւշք ասա , միւք կիպի .
 ماهوش մահ ղէշ , սյ կիպի .
 زي زمين զիյրը զէմին , եէր այլ թընտա .
 زي راداره զիյրի իտարէ , իտարէ այլ թընտա .
 زي تراب զիյրի թիւրապ , թօփրադ այլ թընտա .
 دوستانه տօս թանէ , տօս թլուգ իւզրէ .
 عاقلانه ազըլանէ , ազըլըլըգ իւզրէ .
 درويشانه տէրվիշանէ , տէրվիշ կիպի .
 برادرانه պիրատէրանէ , գարտաշ կիպի .
 شاهانه շահանէ , շահէ լայրդ .

Պայատէ զիքը օլունան էտէ վա թտէն մատա , սըֆէ թէրին
 էքսէրիսի , վէ պազը իսմէր տախի պու մէվգըլէրտէ միւս թա
 մէլ տրըլար , մէսէլա .

- دور տուր , ուզադ .
 نزدیک նէզտիք , եագըն .
 بسیار պիսերար , չօդ .
 بالا պալա , եօգարը .
 زيروبالا զիյը ու պալա , այլ թիւս թ .
 پايں փային , աշաղը .
 پيش պիշ , զիյատէ .
 کم քէմ , ազ .
 امروز իմրուդ , պու կիւն .
 دروز տիրուդ , տիւն .
 فردا ֆէրտա , եարըն .

- پرزو փերիբուղ, Եփէլքի կիւն .
 پس فردا փէսֆէրտա, Եարըն տէրլ օ պիր կիւն .
 پارسال փարսալ, } կէչէն Երլ .
 سال گذشته ساولر կիւղէշթէ, }
 سال آینده ساولر սյէնտէ, կէլէճէ.ք Երլ .
 امسال Խմալ, պու Երլ .
 روز و شب րուղ ու շէպ, կէճէ կիւնտիւղ .
 شام շամ, ախշամ .

Շու աթիտէքի . քէլիմէլէրին պաղըսը ալամէթը Զարֆ, վէ
 պաղըսը տախի Հարֆը Ս.թըֆ վէ Հարֆը Նիտա օլարսպ միւս
 թամէլ տըր .

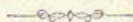
- آکئون Էքնուն, շիմտի .
 هنگام Գէնկեամ, վաղըթ .
 همواره Գէմլարէ, } օլ վաղըթ .
 همیشه Գէմիլէ, }
 همان Գէման, տէրհալ .
 هم مذهب Գէմէղհէպ, մէղհէպի պիր .
 همها Գէմիա, արգատաշ .
 همشهری Գէմէհէրի, վաթանտաշ .
 همجوار Գէմճիլար, դօնչու .
 هنوز Գէնուղ, շիմտի .
 پار պար, քէրէ .
 هر آن Գէր ան, } Գէր տայիմ .
 هر دم Գէր տէմ, }
 هر بار Գէր պար, Գէր քէրէ .
 چرا շէրա, } նիչիւն .
 چه سبب Զի սէպէպ, }
 چون Զիւն, նիճէ .
 چند بار Զէնա պար, պիր դաշ քէրէ .
 کجا քիւճա, նէրէտէ .
 اینجا Խնճա, պուրա .

- آبجا անճա, օրա .
 بلی պելլի, էվվեթ .
 نه նե, եօգ, խայրը .
 هج جبر հիչ չիդ, հիչ պիր շէյ .
 ار اگر چه էր, էկեբչի, էկեբ .
 پس փէս, իմոխ .
 ورنه վերնե, եօխաա .
 شاید շայէտ, } պէլլբի .
 شاید که շայէտ քի, }
 زیرا զիրա, } չիւնքի .
 زیرا که զիրա քի, }
 ليک լէյք, լսքին .
 کویا կէօյա, } սանքի,
 کویا که کویا քի, }
 میادا մէսլատա, } օբնայա քի .
 میادا که میادا քի, }
 کاشا քեաշա, } նե օլոյար .
 کاشا که քեաշաքի, }
 دریغ տիրիղ, } եաղբղ .
 دریغا که տիրիղաքի, }
 پادشاهها փատիշահա⁽¹⁾, էյ փատիշահ .
 صایا սախպա, էյ սախպ .
 آفرین աֆերին, փէք էյլի, փէք կիւզէլ .
 ایا այա, աճապա, ա .
 خسترا که հասրեթաքի, նե հասրեթ քի .

(1) Պարսկտե քելիմէնին ախերինն պիր էճՖ գօնուլտուգտա
 Հարֆը Նիտա օլուր միսալտե կէօբիւլտիւյլու կիպի .

ՄԻՖԹԱՀ-ԻԻԼ, - ԻԻԼՈՒՄ

مِفْتَاحُ الْجُلُوفِ

ՃԻՒՋԸ ՍԱԼԻՍ

ԳՍՎԱԻՏԸ ԱՐԼՊԻՅԷ ՊԷՅՄՆԸՆՏԱ ՏՐԸ

Ս. Գեղիմէի Արէսզ գաճ հարֆտան միւրէքքէսզ տիր :

Ճ. Գեղիմէի Արէսզ իւչ հարֆտան ալթը հարֆա գատար տըր , եանի Արէսզիտէ իքի հարֆըր քէլիմէ վէք ազ օլտուզու կիպի , եէտի հարֆըր քէլիմէ տալի եօզ տուր , անըն իչիւն Սիւլասիտէն Սիւտասիյէ (եռատառէն վեյնատառ) թապիր էտէրէր :

Ս. Հարֆը թարիֆ գաճնզըր տըր :

Ճ. Արէսզիտէ ال Էլէֆ Լա հարֆը թարիֆ օլտուզ քէլիմէնին էվիլէլինէ գօնուլտուգաա մանասընը թահտիտ վէ թալսիտ էտէր , մէսէլա بيت պէյլթ , էվ . البيت էլպէյլթ , էվի . باب պապ , գափու . الباب էլպապ , գափույու :

Վէ պազէն իքի քէլիմէի պիրպիրինէ բապթ էտէր , ֆազաթ մապատինտէքի հարֆ Հրուֆը Շէմիլիյէտէն օլտուրաա , օլվազըլթ Լա հազֆ օլտուարազ տայիմա թէշտիտէ օգուճուր , մէսէլա الذكر آي ալթի իւզղիքը , զիքրի կէլէճէք . على الدوام ալէտաէվամ , տայիմ իւզրէ . على السويه ալէտաէվիյէ , պիր տիւզի-

յէ . Պաղէն տախի էլէֆ հազֆ օլունուր والحصل վէլ հասըլ ,
 في اواقع ֆիլվազը , فوق العده վէֆդէլ ատէ կիպլի :

Ս. Հրուֆը Շէմսիյէ դաճըլըար արը :

ձ. Պունըար արը . ت اէ , ث اէ , د տալ , ذ զալ , ر ըր ,
 ز ղէ , س սին , ش շըն , ص սաս , ض տաս , ط թը , ظ զը ,
 ل լամ վէ Ն նուն :

Պազը դալանըարա Հրուֆը Գամէրիյէ տէնիլուր :

Ս. Հրուֆը Հէճճատէն Արէպլի լիսանընա մախսուս օլան
 հարֆըար դաճըլըար արը :

ձ. Պունըար արը . ث اէ , ذ զալ , ض տաս , ظ զը , ع այն ,
 պու հարֆըար Թիւրքի վէ Ֆարսիտէ պուլուննայուս , լիսանը
 Արէպլիտէն ախզ օլունան . քէլիմէլէրէ մախսուս տուր :

Ս. Հրուֆը Զայիտէ դաճըլըար արը :

ձ. Հրուֆը Զայիտէ (حروف زايده) ածանցական տառեր) պուն-
 ըար արը . ا ت س م ن و ه ی օ պազը դալանըարա Հրուֆը Ասլիյէ
 (حروف اصلية) արմատական տառեր) տէնիլուր :

ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ

ԷՄՄԱԻ ԱՐԷՊԻՅԷ

Ս. Արէպլիտէ քէյֆիյէթ խասսիյէթի վաճը :

ձ. Պէլի , իչպու . քէյֆիյէթ խասսիյէթի Թիւրքի վէ Ֆարսի
 լիսանըարնտա օլնայուս , եայընը Արէպլիտէ միւթէպէր արը ,
 շէպլէ քի կէրէք զիրուհ վէ կէրէք զիրուհուն զայըր օլան
 խալէր իքիյէ միւնդէսիմ օլուս , եա Միւղէքքէր , եախսա Միւ-
 էննէս օլուրըար :

Ս. Միւէննէս դաճ նէվ արը :

ձ. Միւէննէս իքի նէվ արը , նէվը եվիլէ Միւէննէսը հա-
 գըլի արը քի , զիրուհ օլան ախշի խալի ախր , ھ ط ֆաթմա ,

عائشہ Ա. յիշէ կիպի , Նէվը սանի Միւէննէսը իթիպարի օլուս , պու տախի ի.քի դըսըմ տըր , Սէման զէ Գըյասի :

Ս. Սէմանի դա՞նդըսը տըր .

ձ. Սէմանի պիր դախտէ թաճթընտա օլմայըս , Արէպխտէ Միւէննէս իթիպար օլունան .քէլիմէլէր տիր , نفس նէֆս , شمس շէմս , ارض արշ կիպի : Հարֆիլէրին իամիլէրի տախի տայիմա միւէննէս սըրըսը , اوامدوده վալը մէմաուտէ , هجرى هجرى հալի րէսմիլյէ կիպի .

Ս. Գըյասի նանըլ օլուր .

ձ. Գըյասի դախտէ իլէ դապթ օլունան .քէլիմէլէր տիր , շէօյլէ .քի էվիլէլա միւղէ.ք.քէրին ախտիլինէ պիր հալ րէսմիլյէ (•) իլալէ օլունաուգտա միւէննէս օլուր . մէսէլա .

Մէ-դէ++էր .	Մէ-էննէ .	Մ-ն .
والد վալիա ,	والده վալիաէ ,	անա .
زوج զէվճ ,	زوجہ զէվճէ ,	գարըր .
قائل գաթիլ ,	قائلة գաթիլէ ,	էօլտիւրէն պիր գարըր .
کتاب .քեաթիպ ,	کتابه .քեաթըպէ ,	եաղըճը պիր գարըր .
کذب .քեազիպ ,	کاذبه .քեազըպէ ,	եալանճը " "
کامل .քեամիլ ,	کامله .քեամիլէ ,	քեամիլ " "
عارف արիֆ ,	عارفه արիֆէ ,	պիլիճի " "
مفتول մադթուլ ,	مفتولة մադթուլէ ,	էօլտիւրիւլմիւշ պիր գարըր .

Սանիէն շ թէ իլէ միւնթէհի օլան .քէլիմէլէր միւէննէս աստ օլունուր حرج րահմէթ , ظلمت զուլմէթ կիպի .

Շէր . Ալամէթը թէէնիս օլան լէ հարֆը , Արէպխտէ շուսուրէթաէ : Եաղըլըր իտէ տէ , լիսանը Օսմանիտէ եա լւ-է լւ-է (Երկայն լւ) սուրէթինտէ եաղըլըր حرج րահմէթ կիպի , եախօսա նօզթալէրի իսգաթ օլունարազ հալ րէսմիլյէյէ թէպտիլ օլունուր حجة հիմայէ կիպի .

Ս. Հէր լուղէթին ախտիլինտէ պուլունան թալեր ալամէթը թէէնիս մի տիր .

ձ. Խայր . الثقات իլթիֆաթ , يت պէյթ , شوت սիւպութ ,

شبات անպաթ , شبت անպթ , شبات Խապաթ վէ էմնայի քէլիմէլէ-
րին էվախրրինտէ պուլունան թալէր նէֆսը քէլիմէտէն օլմա-
ղըն ալամէթը թէէնիս տէյիլ տիր

Սալիսէն , Արէպիտէ պաղը քէլիմէլէրին ախերլէրինտէ ես
սուրէթինտէ պուլունան էլէֆը շոնիֆէլէ ալամէթը թէէնիս տըր-
լար دعوى տավա , فتوى ֆէթվա , صغرى սուզրա , كبرى քիւպ-
րա , حى հիւմնա , شورى շուրա կիպի :

Պաղը էլէֆ իլէ պիթէն քէլիմէլէր տախի միւէննէս աստ
օլունուր | صر սահրա կիպի :

Բապիէն , Արէպիտէ ճէմիէր միւէննէս հիւ քմինաէ տըրլար ,
պու պիր գախտէի ումումիլէ տըր :

ՔԷՄԻՅԷԹ

Ս. էսմաի Արէպիլէ քէմիլէթ իթիպարիլէ գաճ գըսըմ տըր ,
ձ. իւչ գըսըմ տըր , զիրա Արէպիտէ Միւֆրէտա վէ ճէմ-
տէն մատա , պիր տէ թէննիլէ (شين) երկուորական թիւ) սըյ-
ղէսի վար տըր :

Ս. թէննիլէ նէ տիր ,

ձ. թէննիլէ միւֆրէտա իլէ ճէմինին վէսաթընտէ իսթիմալ
օլունուպ ի.քի քիշիլի , եախօսա ի.քի շէյի պէյան էտէն սըյլէ
տըր , վէ պուլուն թէր.քիպի միւֆրէտին ախերլինէ պիր ى վէ
պիր ن իլավէ էթաի.քտէն սօնրա , եանըն մագապղը մէֆթուհ
օգունմապլէ օլուր , մէսէլա ما միլլէթ , دلتين միլլէթէյն , ի.քի
միլլէթ , دالت տէվլէթ , دولتین տէվլէթէյն , ի.քի տէվլէթ ,
مكت مէմլէ.քէթ , مكت مէմլէ.քէթէյն , ի.քի մէմլէ.քէթ կիպի :

Փագաթ ախըրը քէլիմէտէ հաի րէսմիլէ պուլունուրսա ա-
նըն հագֆիլէ եէրլինէ պիր ت քէ կէթիլիլիլ ڤله գըպլէ , دولتین
գըպլէթէյն կիպի :

Պագէն տախի նատիր օլարագ ى եէրլինէ | ڤله կէլիլը دولتان
տէվլէթան կէպի :

Պու ուսուլ իւզրէ ճէմլէնիլըլէր շու . քէլիմէլէր տախի :	
تدبير [թէսպիլի ,	تدبيرات [թէտպիլրաթ , [թէտպիլըլէր .
تفصيل [թաֆսիլ ,	تفصيلات [թաֆսիլլաթ , [թաֆսիլլէր .
مقصود մագսուտ ,	مقصودات մագսուտաթ , նիյէթլէր .
مشروب մէշրուպ ,	مشروبات մէշրուպաթ , իշիլէն շէյլէր .
التماس իլթիմաս ,	التماسات իլթիմասաթ , ըհճալէր .
تحري [թահրիլի ,	تحريات [թահրիլրաթ , Եազըլան շէյլէր .
ارسال իրասլ ,	ارسالات իրասլաթ , կէօնաէրիլէն շէյլէր .
مهم միւհիմ ,	مهمات միւհիմնաթ , վիւքլազըմօլան շէյլէր
محصول մահսուլ ,	محصولات մահսուլլաթ , մահսուլլար ,

Ս. Ճէմլը Միւքէսէր նանըլ օլուր :

Ճ. Պու ճէմլին պիր դախտէի մախսուսէսի օլմայուպ , ալա մէթը ճէմ' հատար լա Եիւհսա տըր . վէ հէր նէ գատար հէր իսմին ճէմի պիլմէք իշիւն քիւթիւպը լուղաթէ միւրաճաաթ էթմէք լազըմ իսէ տէ , քէսպը մէլէքէյէ մէտարը սուհուլլէթ օլմագ իշիւն պիր գաշ դախտէլէրի զիյրաէ աէրճ օլմնտու .

ՃԷՄԸ ՄԻԻԲԷՍՍԷՐԻՆ ԱԳՍԱՄԸ ՄԻԻԹԷԼԻՖԷՍԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ՄԷ-ՔԵԿ

ՃԵ՛

ثوب սէլիլ ,	اثواب էսլապ , բուպալար .
ثمر սէմէր ,	أثمار էամար , մէյլէլէր .
طفل [թըֆիլ ,	اطفال էթֆալ , շօճուզլար .
قر դամէր ,	أقار էգամար , սյլար .
وقت վազըթ ,	أوقات էվգաթ , վազըթլար .
ملك միլք ,	أملاك էմլաք , միւքլէր .
حال հալ ,	أحوال ահվալ , հալլար .
فكر ֆիքր ,	أفكار էֆքերար ֆիքրլէր .

عدد	ատէտ ,	اعداد	ատատ , սայլլար .
ثمن	սէմէն ,	ايمان	էաման , պէհալէր .
خبير	խսպէր ,	اخبار	ախպար , խսպէրլէր .
باب	պասպ ,	ابواب	էպվասպ , դասվուլար .
جنس	ճինս ,	اجناس	էճնաս , ճինսպէր .
وقف	վազըֆի ,	اوقاف	էվգաֆ , վս դըֆլար .
قلم	զալէմ ,	اقلام	ազլամ , դալէմլէր .
صاحب	սահիպ ,	اصحاب	էահասպ , սահիպլէր .
طرف	թէրաֆի ,	اطراف	էթրաֆ , թարաֆլէր .
نوع	նէվ ,	انواع	էնվա , նէվլէր .
مال	մալ ,	اموال	էմվալ , մալլէր .
رزق	ըրզզ ,	ارزاق	էրզզ , զըսալէր .
شخص	շախս ,	اشخاص	էշխաս , քիշլէր .
يوم	յում ,	ايام	էյամ , կիւնլէր .
ار	էսէր ,	انار	ասար , նշանէլէր .
بحر	պահր ,	ابحار	էպհար , տէնվիլլէր .
نهر	նէհր ,	انهار	էնհար , չայլէր .
قوت	զութ ,	اقوات	ազվաթ , եէմէքլէր .
شجر	շէճր ,	اشجار	էշճար , ազահլէր .
قوم	զաւմ ,	اقوام	ազվամ , միլլէթլէր .
سر	սըրըր ,	اسرار	էսրար , սըրլար .
ذهن	զիհն ,	اذهان	էզհան , զիհնլէր .
زهر	զէհր ,	ازهار	էզհար , չիչէքլէր .
ولد	վէլէտ ,	اولاد	էվլատ , վէլէտլէր .

ԻՔԻՆՃԻ ԳԱՆՏԷ

Մէ-Ֆէէ+

بلد պէլէտ ,
 بلد ապտ ,
 جبال ճէպէլ ,

ճէէ²

بلاد պիլատ , մէմլէքէթլէր .
 عباد իպատ , դուլլար .
 جبال ճիպալ , տաղլար .

كبير քէպիր ,
عظيم աղիմ ,
رجل ընճուլ ,

كبار քիպար , պէոյու.քէր .
عظام իզամ , ուլուլէր .
رجال ընճար, ըիւթպէսի օլանն ասէմլէր .

ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ԳԱՆՏԷ

Մէ-Քրէտ

ձէ՛՛

قيد Գայտ ,
سيف սէյֆ ,
بيت պէյթ ,
رسم ըէսմ ,
نفس նէֆս ,
طير թըյըր ,
نقد նագա ,
نجيم նէճիմ ,
حد հատտ ,
علم իլմ ,
قال ազլ ,
شيخ շէյխ ,
رأس ըէ'ս ,
فن ֆէնն ,
ملك մէլիք ,
وحش վաշշ ,
شهر շէհր ,
قلب Գալպ ,

قود Գույուտ , Գայտլէր .
سيف սիւհուֆ , Գըլըճլար .
بيت պիւհութ , Էվլէր .
رسم ըիւսում , ասէթլէր .
نفس նիւֆուս , ճանլէր .
طير թըյիուր , Գուշլար .
نقد նիւգուտ , հազըր ազճէլէր .
نجيم նիւճում , Երլարղլար .
حد հուտուտ , սընօրլար .
علم իւլում , իլմլէր .
قال ուգուլ , ազըլլար .
شيخ շիւյուխ , շէյխլէր .
رأس ըիւուս , պաշլար .
فن ֆիւնուն , սանաթլար .
ملك միւլուք , վատիշահլար .
وحش վիւհուշ , վահշի հայվանլար .
شهر շիւհուր , շէհրլէր .
قلب Գըլուպ , Եիւրէ.քէր .

ՏԷՕՐՏԻԿՆՃԻԻ ԳԱՆՏԷ

Մէ-Քրէտ

ձէ՛՛

زمان Գէման ,
دوا տէվա ,
اباس իխպաս ,

ازمنة Էզմինէ , Գէմանլէր .
ادويه Էտվիյէ , իլահլէր .
اباس Էլպիսէ , ըուպալէր .

سؤال	սիւալ :	استأهل	էսիլէ , սու ալլէր .
جواب	ճէվապ ,	اجوبه	էճվիպէ , ճէվապլէր ,
دعا	սուա ,	ادعيه	էսիյէ , սուալէր .
مثل	միլպ ,	امثله	էմսիլէ , միսալլէր .
اسان	լիսան ,	السنة	էլսինէ , լիսանլար .

ՊԵՇԵՆՃԻ ԳԱՅԵ

Մէ-Քրէր

ձէր³

علم	ալիմ ,	علم	իւլէմա , ալիմլէր , պիլիճիլլէր .
وزیر	վէզիր ,	وزرا	վիւզէրա , վէզիրլէր .
وکیل	վէքիլ ,	وکلا	վիւքէլա , վէքիլլէր .
فہر	ֆազիր ,	فہرا	ֆուզարա , ֆազիրլէր .
کبير	քէպիր ,	کبرا	քիւպէրա , պէոյիւքլէր .
صغير	սազիր ,	صغرا	սուզէրա , քիւչիւքլէր .
ضعيف	զափիֆ ,	ضعفا	զուաֆա , զայիֆլէր .
فہم	ֆէհիմ ,	فہم	ֆիւհէմա , անլայըճըլլար .
کريم	քէրիմ ,	کرما	քիւրէմա , ճէսմէրալէր .
جامل	ճասիլ ,	جہلا	ճիւհէլա , ճասիլլէր .
شاعر	շաիր ,	شعرا	շիւէրա , շաիրլէր .
قاتل	զաթիլ ,	قتلا	զաթէլա , զաթիլլէր .
آمر	ամիր ,	امرا	իւմէրա , ամիրլէր .

ԱԼԹԵՆՃԸ ԳԱՅԵ

Մէ-Քրէր

ձէր³

رساله	րիսալէ ,	رسائل	րէսայիլ , քիւչիւք քիթապլէր .
کتیبه	քէթիպէ ,	کتاب	քէթապ , օրսուլար .
دہ	պէհիմէ ,	دہم	պէհայիմ , հայլանլար .
تذکرہ	թէզքէրէ ,	تذاکر	թէզաքիր , թէզքէրլէր .
تہ آک	թէհիլէքէ ,	تہ آک	թէհալիք , թէհիլէքլէր .

جزیره ճէղիւրէ ,
 سفینه սէֆինէ ,
 فائده ֆաիստէ ,
 قاعده դաիստէ ,

جزائر ճէղայիր , ասալար ,
 سفین سفային , կէմլիւր .
 فوائد ֆէվայլա , ֆյայտէլէր .
 قواعد դալաիս , դաիստէլէր .

ԵԼՏԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ձէ՛՛

ՄԷ-ՖԻԷ՞

جامع ճամի՛ ,
 عاطف ատթըֆ ,
 جانب ճանիպ ,
 كواكب քէվաքէպ ,
 لازم լազլմ՛ ,
 عامل ամալ ,
 حادث հասիս ,
 باعث պաիս ,
 باقی պապի ,
 لاحق լահիպ ,

جامع ճէվամի , ճամիլէր .
 عواطف ատթըթըֆ , քէրէմլէր .
 جوانب ճէվանիպ , թէրաֆիլէր .
 كواكب քէվաքէպ , երլարդլար .
 لازم լէվազլմ՛ , լազլմ՛ օլան շէյլէր .
 عامل ատամլ , իշլէյլճիլէր .
 حوادث հատասիս , եէնի խատլէրլէր .
 باعث պէվաիս , սէպէպլէր .
 باقی պէվապի , դալան շէյլէր .
 لاحق լէվահիպ , պիթիլիլիք օլանլէր .

ՍԷՔԻՉԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ձէ՛՛

ՄԷ-ՖԻԷ՞

مكتب մէքթէպ ,
 مسجد մէսճիս ,
 مسكن մէսքէն ,
 معابد մապէտ ,
 منبع մէնպա ,
 مقابر մապ պէր ,
 مجالس մէճլիս ,
 مصادر մաստար ,

مكاتب մէքթիթիպ , մէքթէպլէր .
 مساجد մէսաճիս , ճամիլէր .
 مساكن մէսաքին , օթուրաճաք եէրլէր .
 معابد մէսապիտ , խպատէթ եէրլէր .
 منابع մէնապի , փունարլէր .
 مقابر մէգապիր , մէզարլըլար .
 مجالس մէճալիս , մէճլիպլէր .
 مصادر մէստար , մաստարլար .

ՏՕԳՈՒՆՁՈՒՆՃՈՒ ԳԱԻՏԼԷ

ՄԷ-ՔԵԷԴ	ձԷՏ՝
سلطان սուլթան ,	سلاطين սէլաթլյն , սուլթանլար .
قنديل գանատիլ ,	قنادل գանատիլ , գանատիլէր .
مكتوب մէքթուպ ,	مكتايب մէքեաթիպ , մէքթուպլէր .
مضون մազմուն ,	مضامين մէզամին , մանալար .
مجنون մէճնուն ,	مجانين մէճանին , տէլիլէր .
اقليم իզլիմ՝ ,	اقاليم էզալիմ՝ , իզլիմլէր .
مفتاح միֆթահ ,	مفتاحيچ մէֆթաթիհ , անախթապլար .
مفلس միւֆլիս ,	مفالسيس մէֆալիս , միւֆլիսլէր .
شیطان շէյթան ,	شياطين շէյաթին , շէյթանլէր .

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ԳԱԻՏԼԷ

ՄԷ-ՔԵԷԴ	ձԷՏ՝
اکبر էքպէր ,	اکابر էքեապլըր , էն պէոյնքլէր .
اصغر էսզէր ,	اصغرر էսազլըր , էն քիւչիւքլէր .
احسن էհսէն ,	احسنر էհասին , էն կիւղէլլէր .
افخم էֆիխմ՝ ,	افخمرر էֆախիմ՝ , էն ազըր կէօնիւլլէր .
اقرب էզրէպ ,	اقاربر էզարիպ , էն ժազըն խըսըմլար .
اسفل էսֆէլ ,	اسفلر էսաֆիլ , էն սէֆիլլէր .

ՕՆ ՊԵՐԻՆՃԻ ԳԱԻՏԼԷ

ՄԷ-ՔԵԷԴ	ձԷՏ՝
هدیه հէտիյէ ,	هدايا հէտահա , հէտիյէլէր .
إليه պէլիյէ ,	إليها պէլահա , պէլալէր .
خطيه խաթիյէ ,	خطايا խաթահա , սուչլար .
عظية աթըլիյէ ,	عظايا աթահա , պախշիշլէր .

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ԳԱՆՏԷ

Մէ-Ֆրէր

حبيب հասպիպ ,
 قريب դարիպ ,
 غنى զանի ,
 شقى շապը ,
 نبى նէպի ,
 صديق սասարդ ,
 طبيب թասպիպ ,

ձէ՛՛

احبا ահրապա , սէվիլիլէր .
 اقربا ադրիպա , խըսըրիլար .
 اغنيا աղնիեա , զէնկլիլէր .
 اشقى էշգըեա , հայասուտար .
 انبيا էնպիեա , վէյլամպէրլէր .
 اصداقا էսարդա , տօսթլար .
 اطبا աթըպա , հէքիհիլէր .

ՕՆ ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ԳԱՆՏԷ

Մէ-Ֆրէր

ارض աըղ ,
 اهل էհլ ,
 ليل լէյլ ,
 يد հէա ,

ձէ՛՛

اراضى էրաղի , հէրլէր .
 اهالى էհալի , հէրուլէր .
 ليلى լէհալի , կիճէլէր .
 ايدى էհատի , էլլէր .

ՕՆ ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻՆ ԳԱՆՏԷ

Մէ-Ֆրէր

كاتب թիթապ ,
 طريق թարիպ ,
 رسول ըհսուլ ,

ձէ՛՛

كاتب թիթիլապ , թիթապլէր .
 طريق թիլըրիպ , հօլլար .
 رسول ըհսուլլ , վէյլամպէրլէր .

ՕՆ ՊԷՇԻՆՃԻ ԳԱՆՏԷ

Մէ-Ֆրէր

قلاع դալէ ,
 رقاب ըէգասպէ ,

ձէ՛՛

قلاع դալա՛ , դալէլէր .
 رقاب ըրիպապ , պօյուհլար .

ՕՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ԳԱՍՏԷ

Մէ-Ֆէր

ձէ՛

دعوى տասալա ,
فتوى ֆէլժալա ,

دعوى տասալի, տէալա, տալալէր .
فتوى ֆէլժալի, ֆէլժալա, ֆէլժալէր .

Իշպուր քաղաքի լից ֆէլժալա քելիմէլէրին ակտերինատէրի եւ, էլիֆը զայիտէ օլտուզունտան ք թէլէֆֆիլիզ էլժմէլի, ճէմլէրի տալի միսալտէ կէօրիլ լալյի կիպի ի.բի տիւրլիլ օլուր :

ՕՆ ԵՆՏԻՆՃԻ ԳԱՍՏԷ

Մէ-Ֆէր

ձէ՛

تاج թաճ ,
جار ճար ,
اخ էխ ,
صبيى տասալի ,

تاجان թիճան, թաճէր .
جيران ճիրան, զօնշալէր .
اخوان իխվան, զարտաշէր .
صبيان սիւպեան, քիւչիւք էր.բէ.ք չօ-
ճուղլար .

Թէպէն ֆալտէ պէյան զըլլնան սըլյէլէրտէն մատա, ճէմը միւքէստէրին տաճա վէք չօզ զակտէլէրի վար իտէ տէ, պաշլըճա միւսթամէլ օլանլէրին զի.բրիլէ ի.բթիֆա օլունտու վէ մալիւմ օլա քի պաղը իամլէր պիւր գաշ զակտէ իւղրէ ճէմիլէնիլը, մէտէլա حى պահը (տէնիլ) իամին ճէմի احسار էպհար օլտուզու կիպի, حى պիհար վէ حى պիհար վէ حى պիհար իամին ճէմի حى իպատ, حى սւպուս, վէ حى պիհար տալի օլուր :

Ս. Արէպիտէ ի.բի քէրէ ճէմ՝ էտիլմիլ քելիմէլէր վաճը մը :

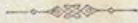
Ճ. Էամար Արէպիտէ պիւր քելիմէ պիւր թէր.քիպլէ ճէմիլէնտիքտէն սօնրա, պիւր քէրէ տաճա ճէմի միւլէննէսը սալիմ սըլյէտիլէ ճէմիլէնտիլմէք սւսուլը արէպիլէճէ ճայիլզ օլուպ, լիսանը թիւր.քիտէ տալի զուլլանլըրը, նէթէ.քիմ, صرف մասրաֆ, مصارف մէսարիֆ, մասրաֆ

լար • لازم لազլամ, لوازم Լեվազլամ, لوازمت Լեվազլամաթ, لاقدم Լազլամ
 օլան շէյլէր • عادت Կատիս, حوادث Կավատիս, عادات Կավա-
 տիսաթ, Եէնի խապէրլէր •

Լաքին պիր իամը Արէպի գախտէի Արէպլյէ իւզրէ ճէմի-
 լէնտիքտէն սօնրա, ախտերինէ Լէր իլապէսլյէ թէքքար թիւրք-
 ճէ տախի ճէմիլէնտիրմէք խաթա տըր, մէսէլա مصارفلر մէ-
 սարիֆլէր վէ اطرافلر Էթրաֆլէր տէնիլմէդ • Փագաթ պիր
 գաչ շէյլին Էթրաֆը Էրպասասընը այրը այրը կէօսթէր-
 մէք միւրաս օլունտուգտա օլ վագըթ اوزك اطرافلری شو باغارك و
 շու պաղլէրին վէ Էվլէրին Էթրաֆլէրի տէնիլուր •

Ս. Լամաի Արէպլյէ գախտէ Ֆարսլյէ իւզրէ ճէմիլէնի՞ր մի •

Ճ. Լամայի Արէպլյէ գախտէի Ֆարսլյէ վէ թիւրքլյէ իւզ-
 րէ տախի ճէմիլէնի՞ր عاشق աշըդ, عاشقان աշըդան • فریق ֆէ-
 րիդ, فریقان ֆէրիդան • ضابطه դասլիթ, ضابطان դասլըթան •
 كتاب քիթապ, كتابلر քիթապլար կիպի • Փագաթ Ֆարսի վէ
 թիւրքի իամլէր գախտէի Արէպլյէ իւզրէ ճէմիլէնմէղլէր, Եա-
 լընըղ զպէթը մէշհուր օլարադ هياون چيفتلكات Իֆիթլիքեա-
 թը Կիւմայուն իսթիմսլ օլունուր •

ԱՀՎԱՍԸ ԻՄՄ

ԹԻԲՐԳԻՏԷ ԻՍԹԻՄԱԼ ՕԼՈՒՆԱՆ ՈՒՍՈՒԼ

ԹԷՍՆԻՑԷ

- Միւճէրրէտ ملتين միլլէթէյն, Իքի միլլէթ •
- Միւզաֆիլան իլէյճ ملتنيك միլլէթէյնին, Իքի միլլէթին •
- Մէֆուլուն իլէյճ ملتنيه միլլէթէյնէ, Իքի միլլէթէ •
- Մէֆուլուն պիճ ملتيني միլլէթէյնի, Իքի միլլէթի •

ՃԷՄԸ ՄԻԻԶԼԻՔՔԷՐԸ ՍԱԼԻՄ

معلمون معلمین մուսալլիմունն, մուսալլիմինն, խօծալէր .
 معلمونك معلمونك մուսալլիմունունն, մուսալլիմիննինն, խօծալէրինն .
 معلمونه معلمونه մուսալլիմուննէ, մուսալլիմիննէ, խօծալէրէ .
 معلموني معلموني մուսալլիմուննի, մուսալլիմիննի, խօծալէրի .

ՃԷՄԸ ՄԻԻԷՆՆԵՍԸ ՍԱԼԻՄ

محللات մահալլաթ, մահալլէլէր .
 محللاتك մահալլաթըն, մահալլէլէրինն .
 محللاته մահալլաթէ, մահալլէլէրէ .
 محللاتي մահալլաթը, մահալլէլէրի .

ՃԷՄԸ ՄԻԻՔԷՆՍՍԷՐ

كتبت քիւթիւս, քիթասլէր .
 كتبتي քիւթիւսինն, քիթասլէրինն .
 كتبته քիւթիւսէ, քիթասլէրէ .
 كتبتي քիւթիւսի, քիթասլէրի .

ԻԶԱՖԷԹ

Ս. Արէսլիտէ իզաֆէթ նասրլ օլուր .
 Ճ. Էամաի Արէսլիտէտէ իզաֆէթ գաիտէի Յարսլիյէ իւզըրէ
 ճարի օլուս, շու աթիտէքի իւչ սիւրէթի հասրլ օլուր .

ԻՍՄԸ ԱՐԷՊԻ ԻՍՄԸ ԱՐԷՊԻՅԷ ԻԶԱՖԷԹԻ

کتاب مفتي քիթասլը միւֆիթի, միւֆիթինինն քիթասլը .
 کتاب مفتيکتاب սահիֆէի քիթասլ, քիթասլընն սահիֆէսի .

صفای قلب *սէֆայի զալլ*, *եիւրէյին սէֆասը* .
 عنای بیت *մանաի պէյթ*, *պէյթին մանասը* .
 قاضی^۱ بلده *զասրի պէլուէ*, *պէլուէնին զասրը* .
 عدوی دولت *ատուի աեյլէթ*, *աեյլէթին տիւշմէնի* .

ԻՄԱՐ ԱՐԷՊԻ ԻՄԱՐ ՖԱՐՍԻՅԷ ԻԶԱՖԷԹԻ

وقت شام *վաղթը շամ*, *տիւշամ՝ վաղթը* .
 ساحه زمین *սահէի զէմին*, *եէր եիւզիւ* .
 صفای دل *սէֆայի տիլ*, *եիւրէք սէֆասը* .
 عنای سخن *մանաի տիլսէն*, *սէօղին մանասը* .
 قاضی^۱ جهان *զասրի ճիհան*, *ճիհան զասրը* .
 عدوی جان *ատուի ճան*, *ճան տիւշմանը* ⁽¹⁾ .

ԻՄԱՐ ՖԱՐՍԻ ԻՄԱՐ ԱՐԷՊԻՅԷ ԻԶԱՖԷԹԻ

سرافراز زمان *սերէֆրազը զէման*, *վաղթըն սերէֆրազը* .
 بنده^۱ حاکم *պէնտէի հաքիմ*, *հաքիմին պէնտէսի* .
 کدای وقت *կէտայի վաղթ*, *վաղթըն տիլէնճիտի* .
 صوفی^۱ عالم *սօֆուի ալէմ*, *ալէմին սօֆուսու* .
 روی حبيب *րուի հապիլ*, *հապիլին եիւզիւ* .

(1) Արէպիտէ պաղը թէշտիտլի քէլիմէլէր վար տըր քի թիւրքիտէ պաղէն թէշտիտլի վէ պաղէն թէշտիտսիլ խթիւ մալ օլունուր, իշպուր «*դոս*» լաֆիլը տախի օ դասպիլտէն օլարադ «*դոս*»-ի տախի աէնիլէպիլիլը, վէ ճաֆա, ճէֆա, սէֆա, միսիլլիւ քէլիմէլէր տախի ասըլ Արէպիտէ ախերլէրինտէ հէմ զէ մէվճուս օլուպ, լիսանը Օսմանիտէ հազիֆ օլունմուշ օլուուղունտան, դախտէի Ֆարսիյէ իւզրէ իղաֆէթ սուրէթին

Պագաթ او طام աստի էմ, اوستانه իսթը խանէ ,
 جيفتلك ضابط Էվ, موقوفه Էվ, زمين كوشك
 շիֆթլիկի զսպլթ տէնիլէք խաթա տըր , զլյըրա էլֆազը
 Պարսկյէ արէպի թէր.քիպլինատ , վէ էլֆազը թիւր.քիյէ Պարսի
 վէ արէպի թէր.քիպլինատ վազը օլամազ . Գէզա էտէվաթը
 Պարսկյէ արէպի լաֆլէրէ , վէ էտէվաթը արէպկյէ Պարսի վէ
 թիւր.քի լաֆլէրէ իլավէ օլունամազ .

Ս. Ասըլ գախտէի արէպկյէ իւզրէ իզաֆէթ տահա նանըլ
 օլունըր .

Ճ. Ասըլ գախտէի արէպկյէ իւզրէ պիր նէվ իզաֆէթ տա-
 հա վար տըր .քի , միւզաֆիւն իլէյհէ հարֆը թարիֆ տէնիլէն
 ال Էլէֆ Էլ Էլալէսիլէ օլունը վէ միւզաֆի զամր իլէ օլունուր ,
 دار الفنون Էլ Էլալէսիլէ տար իւլֆիւնուն , دارالعلمين Էլ Էլալէսիլէ
 մին , شرح الاسلام Էլ Էլալէսիլէ իւլ իսլամ , خاتمة النصل Էլ Էլալէսիլէ
 կիպլի .

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

ՍԸՖԱԹԻՆ ԱՐԻՊԻՅԷ

Ս. Սըֆաթը Արէպկյէ նանըլ իսթիմալ օլունուր .

Ճ. Սըֆաթը Արէպկյէ տախի թիւր.քի սըֆէթլէր մագամլին-
 տա իսթիմալ օլունուր , վէ օլ հայտէ սըֆէթ մէվսուֆէ թէ-
 գատաիւմ էտէր . վէ մէվսուֆ լաֆլը Արէպի օլտուզու կիպլի
 թիւր.քի վէ Պարսի տախի օլապլիլը او واسع Էվ . واسع خانه
 վասը խանէ . واسع بيت Էլ Էլալէսիլէ կիպլի .

صفای قلب Էլ Էլալէսիլէ جفای خلق Էլ Էլալէսիլէ
 սէֆաի գալիլ տէնիլէսիլէ կիպլի , հազի օլունամուզ օլան հէմլէ-
 նին իաաէսիլէ جساء خلق Էլ Էլալէսիլէ . صفاء قلب Էլ Էլալէսիլէ

Ս. Ուսուլը Արեւիկե՛նճէ նա՛նրը գուլլանըլըր :

Ճ. Արեւիկե՛նճէ մէվաուֆու խա՛նը Արեւիկ օլաու-
ղու հալա՛նէ ֆարսի գախա՛նէնէ իթթիպա իլէ՞ մէվաուֆուն ա-
խե՛րի . քէսը իլէ օգուսուր . մէսէլա خاق حسن խուլզը հասէն ,
կիւղէլ թապիլյաթ . صالح انسان ինասնը սալիհ , էլի սատեմ .
عبد ضيعف ապար զայիֆ , զայիֆ գուլ . كبير جامع ճամիր . քէպիր ,
պէօյիւ . ք ճամիր . فعل قبيح ֆիլիլի դապիհ . քէօթիւ իշ . عبارۀ واضعہ
իպարէի վաղըհա , աշրզ իպարէ . اي اطيب պինաի լաթիֆ ,
կիւղէլ պինա . والى عادل վալիի սաթիլ , սաալէթլիւ վալի .
عدوى عادى ատուի ալիլ , աղըլը տուշմէն :

Ս. Արեւիկա՛ն սրֆէթ իլէ մէվաուֆ նա՛նրը մի թապէզաթ է-
տէրլըր :

Ճ. Արեւիկա՛ն մէվաուֆ իլէ սրֆէթ պէյնինա՛նէ . քէմիլէթ ու
քէյֆիլէթ իթիպարիլէ մի թապէզաթ (համաձայնութիւն)
վալ աըր , եանի մէվաուֆ միւղէ . ք. քէր իսէ՞ սրֆէթ տաթի միւ-
ղէ . ք. քէր . միւէննէս իսէ՞ միւէննէս . թէսնիլէ իսէ՞ թէսնիլէ , վէ
ճէմ՝ իսէ ճէմ՝ կէթիլիլմէսի լաղըմ՝ աըր . մէսէլա محبت جديده
մուհապպէթը ճէտիսէ , եէնի տօսթլուղ . ربيد كالمه թէրպիլէի
քէամիլէ , թէ . քմիլ թէրպիլէ . عادت قادمه սաէթը գաաթիմէ ,
էսկի սաէթ . خلقت حسنه խըլզէթը հասէննէ , կիւղէլ թապի-
լյաթ (միւէննէս) . شخصين مرقومين շախսէյնը մէրգումէյն , մէր-
գուսմ ի . քի շախսէր (թէսնիլէ) . امورين مذکورين մէմուրինը
մէղքիւրլին , մէղքիւր մէմուրլար (ճէմ՝) :

Անճաղ պալատէ պէյան օլունաուղու իւղրէ Արեւիկա՛ն ճէ-
մի միւղէ . ք. քէրլի՞ սալիմա՛նն մասա , ճէմլըր միւէննէս հիւքմին-
ա՛ն օլաուղանաան , մէվաուֆ օլան քէլիմէ ճէմ՝ օլաուղտա սը-
ֆէթ շու աթիլա՛նէ քի սուրէթլէ մի թապէզաթ էաէր :

Ի . իլիլլա , Մէվաուֆ ճէմի միւէննէս վէ եախօս ճէմի միւ-
քէսաէր օլաուղտա սրֆէթ միւֆրէաի միւէննէս կէլիլ , մէսէլա
انكار صايمه էֆ . քէարը սալպէ , տօղրու ֆիլիլլըր .
اخلاق حسنه ախլաղըր հասէննէ , կիւղէլ թապիլյաթլըր .

اطباء مشهوره ամբարապատի մեշհուրե , մեշհուր հեքիմներ .
 افعال قبيحه էֆալը դապիհե , չըրքին ֆիհիլներ .
 امور مهمه ումուրը միւհիմե , իղթաղալը իչլեր .
 اطوار مستقيمه ավղարը միւսթեղիմե , տողրու թավըրլեր .
 روائح طيبه ըեվաիհը թայիպե , կիւղէլ դօղ ուլար .
 اقوام وحشية ազվամը վահշիյե , վահշի դավմլեր .
 اهالي حاضرة էհալիի հազըրե , հազըր պուլունան էհալի .
 حركات مقبولة հարաքեաթըմադպուլե , մադպուլ հարաքեթլեր .
 افادات مفيدة իֆատաթը միւֆիտե , ֆաիտելու իֆատելեր .

Սանիէն , Մէվսուֆ ճէմի միւղէքքերը սալիմ իտե , սըֆէթ տախի ճէմի միւղէքքերը սալիմ , եախօտ ճէմի միւքեստեր կէլիր . մէսէլա ^{معلمين} ամուսլիմինի ղեամիլին , ղեամիլ խօճալար . مدرسين ^{كرام} միւտերրիսինի ղրրամ , ղերեմ սահիպի միւտերրիպլեր կիպի .

Սալիսէն , Մէվսուֆ ճէմի միւէննէսը սալիմ օլտուղու վաղըթ , սըֆէթ տախի ճէմի միւէննէսը սալիմ օլմադ ճայիղ օլտուղու կիպի , միւֆրէտի միւէննէս օլմադ տախի ճայիղ օլուր ^{صلاوات} սալալթը ղաքիեաթ , եախօտ ^{زاكيات} ղաքիյե կիպի .

Իսալիէն , Լիէր մէվսուֆ ճէմի միւղէքքերի ազիլ (բանասկան) օլուրսա , սըֆէթ տախի ճէմի միւղէքքերի սալիմ , եախօտ ճէմի միւքեստեր օլուր ^{علمای} իւլէմաի ազիլին .
 وکلای ^{فخام} վիւքէլաի ֆիխամ .
 سلاطين ^{عظام} սէլաթիինի իղամ կիպի . Լաքին մէվսուֆ էկեր ղայրը ազիլ օլուրսա ղիքր օլունան դաիտե կիպի էքսերիեա միւֆրէտի միւէննէս կէլիր .

Պաղէն մէվսուֆլար հազֆ օլունուպ եալընը սըֆէթլեր դուլլանըրադտա , Արէպի սըֆէթլերին ճէմինտե պալատե ղիքր օլունան դաիտե իւզրէ եինե մէվսուֆլարըն հալինե պաղըրըր ^{مطالعات} ազիլին , վէ ^{مطالعات} ուղէլա , ազիլատեմլեր .
 مشكلات ^{مطالعات} միւշքիլթ , միւշքիլ մատտելեր . مهم ^{مطالعات} մէհամմ , միւհիմ իչլեր կիպի .

Գ. Ի. Կ. Ս. Լեւրինատ Կ Ե սուլունան քելլիմէլէրին ճէմի միւր
 զէ. քէրի սալիմինատ Կ հազֆ օլունուր . باقى պազը . باقين պա-
 զը յն կիպի :

Ս. Սըֆաթը Սըէպլյէնին միւէննէսի նանըլ օլուր :

Ճ. Զիքրի սըպգէթ էտէն միսալլէրտէ կէօրիւլիւյի կիպի
 սըֆէթին ասէրիննէ ալամէթը թէէնիս օլան պիր . Էն իլալէ օ-
 լունատուդտա միւէննէս օլուր . մէսէլա Է ալի . عليه ալիլէ ,
 եիւ. քսէ. ք . ظاهر قاضى , ظاهر قاضى , աչըլ . جديدى ճէտիտ ,
 جديدى ճէտիտ , եէնի . كبيرى . քէպիր , كبيرى . քէպիր , պէօլիւ. ք .
 صغيرى սաղիր , صغيرى սաղիր , քիւչիւ. ք :

Ճազ օլարագ احسن Է հատէն , էն կիւզէլ . اول Է թիվէլ , էն
 ուզուն . اصغر Է սղէր , էն քիւչիւ. ք . اكبر Է. քպէր , էն պէօլիւ. ք .
 اعلا այա , էն եիւ. քսէ. ք . اعظم ազամ , էն ազամ . اول Է թիվէլ ,
 պիրիննի , սըֆէթլէրին միւէննէսի حسنى հիւսնա , طولى թուլա ,
 صغيرى սուլրա , كبرى . քիւպրա , اعلى իւլտա , اعظمى իւլմա ,
 اولى ալա օլուր :

Ս. Սըէպի սըֆէթին մէվսուֆու իամը Ֆարսի օլտուղու վա-
 զըթ նանըլ միւթապէդաթ էտէր .

Ճ. Ֆարսիտէ թիւրքի կիպի թէէնիս իթիպարը օլմատը-
 զընտան , վէ էվալսըրը քէլիմաթտէ պուլունան . Էն տալի ա-
 լամէթը թէէնիս օլմատըլը իչիւն , Սըէպի օլան սըֆէթ տալի-
 մա միւզէ. քէր գուլլանըլըր . մէսէլա ده كاهل : պէնտէի քեա-
 միլ . واسع خانة խանէի վասը տէնիլուպ ده كاهل : պէնտէի քեա-
 միլէ . واسع خانة խանէի վասը տէնիլէմէզ :

Քէզալի. ք كور كبرياء քիւթիւպխանէի մէզքիւր տէնի-
 լուպ , كور كبرياء քիւթիւպխանէի մէզքիւրէ տէնիլէմէզ .
 անճագ տէվլէթէ մէնսուպ օլան մահալլէրին իամլէրինտէ զա-
 լէթը մէչուր օլարագ طوبخانة عامره թօլիխանէի ամիրէ .
 پوسته خانة عامره վիսթախանէի ամիրէ վէ էմալի գուլլանըլըր :

Ս. Սըֆաթը Սըէպլյէնին մէվսուֆու թիւրքի տալիսի օլա-
 պիլիը մի :

ձ. Պայտատ պէյան զըլընտըզը իւզըէ Արէպլի օլան սըֆէ-
ֆէթին մէվսուֆու թիւրքի տախի օլտալիլը . լաքին օլ վա-
զըթ մէվսուֆ տախմա մուալիսէր կէլիր او واسع վասը էզ կիպի .
վէ հէր նէ դատար պազէն պու գախաէնն խիլաֆընա օլա-
րազ , իամը թիւրքիաէն սօնրա Նըէպլի սըֆէթ կէթիլիլէրէ.ք
مذكور زلفه لى مذكور مذكور միւտիլիլի մէզ-
քիւր եազըլըր իսէ տէ , ապըլ ֆէսահաթը թիւրքիյէ պունա
մանի օլտուզունտան , մէզքիւր չիֆթիլի.ք , մէզքիւր միւտիլիլ.ք
տէնիլմէ.ք էվլա աըր :

Քէզպլի.ք էկէր մէվսուֆ օլան քէլիմէնին ախտըլինտէ էտէ-
վաթը թիւրքիյէտէն պիր շէյ պտլունտըսա , մէվսուֆ միւէն-
նէս օլտա տախի ուսուլը քիլմապէթմէ գախաէի միւթապէ-
զաթէ պազըլմոյուպ սըֆէթ միւզէ.քքէր օլարազ գուլլանը-
լըր , մէսէլա سقيم افكارى مستقيم مضالعهسى միւթալասաը միւս-
թէքիմ , էֆքեաըր սաղիմ տաէմ տէնիլուպ سقيم افكارى مستقيم
مضالعهسى միւթալասաը միւսթէզիմէ , էֆքեաըր սաղըմէ տէ-
նիլմէզ . վէ պիր տէ սըֆէթ խապէր մազամընտա կէլիրսէ էինէ
միւթապէզաթէ ըիտէթ օլուննազ مضالعه سقيم زلفه պու պու միւթա-
լաս սաղիմ տիր , سقيم زلفه նիյէթիլիլ սահիհ տիր կիպի .
Ֆազաթ մահքէմէ ուսուլինճէ مدي منفضيه միւտտէթը միւն-
զազիյէ , دعواسى مسعوده տալասը մէսմուէ , وراثتى ثابته վէ-
րատէթի սապիթէ տիր տէնիլիլ :

Ս. Սըֆաթը Արէպլիյէ դահ զըսըմ աըր :

ձ. Սըֆաթը Արէպլիյէ տախի թիւրքի վէ Ֆարսի սը-
ֆէթէր միսիլիլ էքի զըսըմ օլարազ , սէմաի վէ գըյասի
աըր :

Սէմաի պիր գախաէ թահթընտա օլմոյանէր աըր , حسن هاس
սէն , կիւզէլ . قبح գասիհ , քէօթիլ . كير քէպլի , պէօլի.ք .
خبر սաղիլ , քիւչիլ.ք կիպի :

Ս. Գըյասի նաթըր եապըլըր :

ձ. Գըյասի քէլիմէնին ախտընէ էտաթը նիսպէթ օլան ى

Ս. Եաի նիսպէթ, թիւրքի վէ ֆարսի լաֆղէրէ տախի իւ լալէ օլունամու .

ձ. Խայիր , իշպու եաի նիսպէթը արէպլյէ թիւրքի վէ ֆարսի լաֆղէրէ իլալէ օլունամուզ մէսէլա աս սէհմլյէ տէ նիլիր , լաքին اوقا օդըյէ , تيرى թիլյրլյէ տէնիլմէղ , ֆազաթ աս հա մահլյէ , ميرى միրլյէ զալէթը մէշհուր օլարազ միւսթա մէլ սըր .

Ս. Սըֆաթը թաֆղիլլյէ նասըլ օլուր .

ձ. Սըֆաթը ասլլյէնիւն էփլէլիւնէ պիր Էնֆ վազ օլունարազ պիր շէյին ըիւհհանընը պէյան էտէր , վէ էկէր սըֆէթիւն օրթասընտա ց պուլունուրսա հաղֆիլլէ օլուր մէսէլա .

حسن հասէն , կիւզէլ .	احسن ասսէն , էն կիւզէլ .
كبير քէպիր , պէոյիւք .	اكبر էքպէր , էն պէոյիւք .
صغير սաղիր , քիւչիւք .	اصغر էսղէր , էն քիւչիւք .
كريم քէրիմ , ճէօմէրա .	اكرم էքրէմ , էն ճէօմէրա .
قوي գալի , գալի .	اقوي էգվա , էն գալի .

Պունլար գախտէի Սըէպլյէ իւզրէ կէլտիքաէ اکرم الناس էքրէմ իւննաս , վէ اقوال օգուլա իւլ ազվալ . վէ գախտէի ֆարսլյէճէ اکرم ناس էքրէմը նաս , վէ اقوال օգուլաի ազվալ տէնիլտլյի կիպի , գախտէի թիւրքլյէ իւզրէ ناست աստըն էքրէմի . اقوالك օգուլալըն ազվասը տախի տէնիլուր .

Պու սըյղի թաֆղիլլյէ պաղէն ճէմ՝ մագամընտա տախի գուլանըլըր , նէթէքիմ միւֆրէտ մագամընտա اکرم ناسدر էքրէմի նաս տըր տէնիլտլյի կիպի , ճէմ՝ մագամընտա اکرم ناسدندر էքրէմի նաստէն տիր տախի տէնիլուր .

Ս. Սըէպիտէ վասըֆ թէրքիպի գապիլլինտէ սըֆէթլէր վաը մը .

ձ. Պայտաէ պէյան գըլընան սըֆէթլէրտէն մատա սարլ գախտէի Սըէպլյէ իւզրէ պիր նէվ՝ սըֆէթ տահա վար տըր քի , ֆարսիտէ վասըֆ թէրքիպի կիպի մէվսուֆ իլէ սըֆէթլին մէճմուլ՝ պիր քէլիմէ հիւքմիւնտէ օլարազ իքի լուլէթ պէյ .

سنة [սամնէ, սէշ. سنة սիթթէ, ալթը. سنة սէսա, Ետաի .
سنة սէմանիյէ, սէ.քիզ. سنة թիսա, տողուզ .

Աշէրաթ . عشره աշէր, օն . عشرين իշրին, Եիրմի . ثلاثين
սէլասին, օթուզ . عشرين երսաին, դըրդ . عشرين [սամնին, էլլի .
سنة սիթթին, ալթմըշ . سبعين սէսլին, Եթթմիշ . ثمانين սէմա-
նին, սէ.քաէն . تسعين թէսին, տողասն .

Եիւզ մանասընա օլան ماہ միէ, վէ պին մանասընա օլան
الف էլիֆ դուլանըլըր .

Ահէսին ճէմի احاد ահաս . աշէրին ճէմի عشرات աշէրաթ .
միէնին ճէմի اأ . միաթ, վէ էլիֆին ճէմի տախի اوف Խլուֆ
Խախտ آلاف ալաֆ օլուր .

թիւն . Արէսլի խմը ասէա օլան Էսէշ Ետրինէ չօդ . տէ-
ֆա թէնիյէ իլէ իֆատէի մերամ օլունուր, մէսէլա قطبين
դութպէյն (Երկու բեւեւ) حرمين شريفين հարէմէյնի շէրիֆէյն,
Մէ.ք.քէ վէ Մէտինէ .

Իրի ասէտին Խօղարբընը խթիմալ էթտի.քաէ մէխու-
ֆուն ճէմ օլմասը ըզըմ օլուպ, վէ միւթպալէգաթէ տախի բա-
յէթ օլունուր, մէսէլա اطراف ار . էթրաֆը Երսաս, տէօրթ
թարաֆը . اقاليم سابعه Էգալիմի սէսա, Ետաի իզլիմ .

Ս. Ատատը վասֆիյէ դա՞նդըսը արը .

Ճ. Արէսլինին Թիւր.քիտէ միւսթամէլ օլան ատատը վաս-
ֆիյէսի օն ատէտինէ դատար օլուպ շունլար արը . اول Եվլէլ .

նուր . ث . Է հարֆը տախի Արապլար Խարըմ Էս սէտատը իլէ
Խախտ բում լիսանընտա օլան Δ վէ Խա ինկիլիղճէտէ օլան Ա
կիպի թէլէֆիֆիւզ Էտէրլէր իսէտէ, Թիւր.քիտէ Է թէլէֆիֆիւզ
օլունուր .

Աշէրաթ տախի ճէմի միւզէ.ք.քէրը սալիմ իւզրն عشرين
օլտուզու կիպի عشرون իշրուն, ثلاثون սէլասուն, عاون երսա-
ուն, عشرين [սամուն, سون սիթթուն, سبعون սէսլուն, ثمانون
սէմանուն ա-սիլի օլուր .

պիրինճի • ثانی سانبی , իրինճի • ثالث ساولیا , իւլլանճի • رابع
րապի , տէօրտլանճի • خامس [սամիս , պէշինճի • سادس سատیا ,
ալթընճը , سابع ساولی , եէտինճի • ثامن ساملین , սէրիլինճի • تسع
թասի , տօգուզընճու • عاشر اշیر օնունճու •

Պունըարըն միւէննէսի ակերլէրինէ պիր Կոթ ըեօնէրէ իլալէ-
սիլէ օլուր , մէսէլա Կոթ սանիյէ , Կոթ սալիսէ կիպի • եալընըղ
էվէլ աստէտին միւէննէսի զիւրբի սէպղաթ էթտիյի կիպի اولی
ուլա օլուր •

Ս. Ատատը վասֆիյէ Օամանը լիսանընտա դաշ սուրէթլէ
խթիմալ օլունուր •

Ճ. Ատատը վասֆիյէ Օամանը լիսանընտա իրի սուրէթլէ
գուլլանըլըր , էվիլէլքիսի ակերլէրինէ էլիֆ իլալէսիլէ նէթէ-
րիմ اولاً էվիլէլա • ثانی سانبی • ثالث ساولیا • رابع راپا
իլատիրընի •

Իրինճիսի մէվսուֆի իլէ պէրապէր գուլլանըլըր , մէսէլա
باب اول պատըր էվիլէլ , باب ثانی պատըր սանի , فصل ثالث ֆասլը
սալիս կիպի •

Ս. Ատատը քէսրիյէ գաշնղըլար տըր •

Ճ. Թիւրքիտէ գուլլանըլան ատատը քէսրիյէ շունըլար տըր •
نصف نرانی , եարըմ • ثلث սիւլլուս , իւլլատէ պիր • رابع րիւկ , տէօրթ-
տէ պիր , خمس [սիւմն , պէշտէ պիր • سادس սիւտս , ալթըռս
պիր • سبع սիւպ , եէտիտէ պիր • ثامن սիւմլան , սէրիլտէ պիր •
تسع [թիւս , տօգուզտա պիր • عاشر Կօշր օնտա պիր •

Պունըար պաղէն Արէպճէ ճէմիլէնիլըլէր اربع Էրպա , اجناس
սիսմաս կիպի , վէ պու ճէմիլէրէ ատատը սալիյէի տրէպիյէ սը-
ֆէթ օլարագ գուլլանըլըր Կոթ اربع Էրպաի սէլասէ اجناس
սիսմատը Էրպա կիպի •

ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՒՍ

ԶԼՄՍԻՐԸ ԱՐԷՊԻՅԷ

Ս. Արեպիտէն թիւրքիտէ միւսթամէլ օլտան զամիրլէր գահն զըլար արը :

Ճ. Արեպի զամիրլէրտէն եալընըզ Զամիրը Շախսինին զաթեպլէրի թէրքիսը Արեպի էանասընասա շու վէչհէ գուլանըլը (1) :

(1) Սորը Արեպիտէ Զամիրը Շախսի պունար արը . Ան էնա , պէն . انى Էնթէ , սէն . انى Էնթի , միւէննէսի . وه հու , 0 . هي հիյէ , միւէննէսի . انى Էնթիւմա , սիզ ի.քինիզ . له հիւմա , անդէր ի.քիսի , միւզէ.քքէր վէ միւէննէս իչիւն . نحن նասիւն . պիդ . انى Էնթիւմ , սիզ . انى Էնթիւննէ , միւէննէսի . هم հիւմ . անլէր . هن հիւննէ , միւէննէսի . Պունարըն իզաֆիէթի , միւֆրէտի միւթէ.քէլլիմ ى է , մուխաթապ ڤ քէ . միւէննէսի , ڤ քի . զայիպ ه հի , միւէննէսի له հա . թէսնիյէլէր ڪ քիւմա , له հիւմա , միւզէ.քքէր վէ միւէննէս իչիւն . ن նա , ճէմի միւթէ.քէլլիմ . մուխաթապ ڪ քիւմ , միւէննէսի ڤ քիւննէ . զայիպ ه հիւմ , միւէննէսի هن հիւննէ :

Իչպու Զամիրը իզաֆիլէր խամին ախտրինէ իլալէ վէ իլհադ օլունուրլար . ڤ արէյէ , պէնիմ իւզէրիմէ . ڤ արէ.յ.քէ , սէնին իւզէրիմէ . ڤ արէ.յ.ճի , անըն իւզէրիմէ . ڤ արէ.յ.նա , պիզիմ իւզէրիմիզէ . ڤ արէ.յ.քիւմ , սիզին իւզէրիմիզէ . ڤ արէ.յ.հիւմ , անլէրին իւզէրիմէ :

Միւէննէպլէրի վէ թէսնիյէլէրի տախի քէնասիլէրինէ մալսսուս օլտան զամիրլէրին իլալէսիլէ օլար :

Պունար թիւրքիտէ միւսթամէլ օլունըզ եալընըզ զայիպ սուրէթլէրի գուլանըլը միսալլէրտէ կէօրիւլսիյիւ կիպի :

Պուճըրտան պիրի, ֆիխլին էվվելինէ վազը օլուրսա Մէ-բուլ է-լ ֆ, օրթասընտա վազը օլուրսա Մէ-բուլ է-լ ւյն, ախէ-րինտէ պուլունուրսա Մէ-բուլ է-լ ւ, վէ պիր քելիմէտէ ի-քի հարֆ պիր ճինստէն վազը օլուրսա Մէ-բուլ ֆ թէսմիյէ էտէր-լէր: Պուճըր աթիաէ պէյան օլունաճազ արը:

Ս. Ֆիխլի Սալիմ գաճ նէվ' արը:

Ճ. Ֆիխլի Սալիմ իւչ նէվ' արը. Սիւլասի իւլ միւճէրրէտ⁽¹⁾ (ذاتی المجرّد) եռատառ այսինքն արմատական), Մէզիտիւն ֆիյհի (باعی المجرّد) վէ Ռիւպաի իւլ միւճէրրէտ (باعی المجرّد) քառատառ բայեր):

Ս. Սարֆճա Սիւլասինին իւչ հարֆընա նէ կամ վէրիրէր:

Ճ. Մէզիտիւն ֆիյհի օլան էֆալըն հրուֆը զայիտէլէրի գալարըրըրդտա Սիւլասիի գալըպ, Սարֆճա էվվէլքի հարֆընա Ֆա իւլ ֆիխլ (فء الفاء սկզբնատառ), իքինճիտինէ Սյն իւլ ֆիխլ (عين الفاء միջնատառ) վէ իւչիւնճիտինէ կամ իւլ ֆիխլ (لام الفاء վերջնատառ) թէսմիյէ օլունուր. մէսէլա ڤء ֆ, ڤ, ڤա իւլ ֆիխլ. ع, այն իւլ ֆիխլ. ل, կամ իւլ ֆիխլ. պունա դըյաստէն كتب Է-բէպէ ڤ, ڤա իւլ ֆիխլ. ت այն իւլ ֆիխլ. ب, կամ իւլ ֆիխլ, սայիրէրի տախի պունա դըյաս օլունա:

Լաքին Ռիւպաի իւլ միւճէրրէտտէ տէօրթ հարֆ մէվճուտ օլտուղունտան իւչիւնճիւ հարֆընա ւճ է-լ էվվէլ, տէօրտիւն ճիւսինէ ւճ է-լ ասնէ տէնիլուր:

Ս. Էֆալը Արէպլյէնին թասրիֆի գաճ տիւրլիւ արը:

Ճ. Սարլ լիսանը Արէպլտէ ֆիխլէր օթուզ պէշ սուրէթլէ թասրիֆ օլունուպ այրը այրը պիրէր պապէ (լճորդութիւն) թաղսիմ օլունմուչ իսէլէրաէ, էքսէրիսի լիսանը Օսանիտէ

(1) Արէպլտէ իքի հարֆըր ֆիխլ պուլունմատըրը կիպլի, եէտի հարֆըր ֆիխլ տախի եօզ տուր. անըն իչիւն Սիւլասիտէն Սիւտասիյէ թապիր էտէրլէր:

միւսթամէլ օլմատըղընտան , քիթապէթէ էլղէմ օլանլէրի էմ
սիլէի միւսթէլիֆէլէրիլէ զիյըտէ թարիֆ ու թէմնիլ օլունուր :

Ս. Էֆալը Արէպլյէնին լիսանը ()սմանիտէ միւսթամէլ օլան
սըյղէլէրի գամնղըլար արը :

Ճ. Արէպլինին զէվաթը էֆալը թիւրքիտէ գուլանըմայըլ ,
եալընըղ շու աթիտէքի սըյղէլէր միւսթամէլ տիր :

1. Մաստար . 2. Խամը ֆաիլ . 3. Խամը մէֆուլ . 4. Խամը
զէման վէ մէքեան . 5. Խամը ալէթ . 6. Խամը թաֆղիլ . 7. Մու-
պալազա իլէ Խամը ֆաիլ . 8. Խամը թասղիյը :

ՓԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

ՍԻԻԱՍԻ ԻԻԼ ՄԻԻՃԷՐԲԷՏ

Ս. Սիւլասի նէ² տիր :

Ճ. Խչ հարֆըլ քէլիմէյէ Սիւլասի իւլ միւճէրրէտ թասպիր է-
տէրլէր , վէ էֆալը սայիրէնին էսասը եանի մատտէի սալիյէ-
սի օլուպ մէղիտիւն ֆիյհի օլան էֆալ պունտան միւշթազդ-
տրը :

Ս. Սիւլասինին մաստարլարը նամըլ կէլիր :

Ճ. Սիւլասինին մաստարլարը սէմաի օլուպ դըյասի օլմա-
տըղընտան պիր գարար իւղրէ կէլմէզլէր , վէ լաքին թիւրքի-
տէ միւսթամէլ օլան մաստարըն վէղնի ֆիիլին մատտէի սալի-
յէսինէ كتى էթմէք , كلى էյլմէք , قلى գըլմազ վէ بوزق
պույուրմազ թիւրքի մաստարլարըն իլապէսիլէ օլուր , մէսէլա

قتل ايمك գաթլ էթմէք , էօլաիւրմէք .

ربط ايمك րասլթ էթմէք , պաղլամազ .

طلب ايمك թալէպ էյլմէք , իսթէմէք .

نظر قلى նաղար գըլմազ , պազմազ .

كرم بوزق քէրէմ պույուրմազ , քէրէմ էթմէք .

ճէրն • Սրէպիտէ հէր ֆիլիլին մատաէյլ սալլիէսի սիւլասիւնին ֆիլիլի մազլինին միւֆրէտի զայլուլի օլուպ, իւչ հարֆը տա մէֆթուհ օգուհուր ٭ ٭ ٭ ֆասլա կիպի •

Ս. Իամը ֆալլ վէ իամը մէֆուլ նասըլ օլուր •

ձ. Սիւլասինին իամը ֆալիլի եալմագ միւրատ օլունտուդ տա, մատաէի սալլիէնին էվլէլքի հարֆիլէ իքինճի հարֆըն աւրասընտա պիր էլէֆ զիյատէ էյլէտիքուէն սօնրա, իքինճի հարֆը մէքսուր օգուհմազլէ օլուր •

Իամը մէֆուլ տալի ֆիլիլին էվլէլինէ պիր ճու մէֆթուհէ վէ սօն հարֆըն դասլլինէ պիր շու մազմու մէ իլալէսիլէ եափըլըր • Պուհըսը լիսանը Օսմանիտէ փէք չօղ իսթիմալ օլունուրլար •

Իսլէ ֆ-էլ

Վ.Լ.Ձ.Ն

Իսլէ մէֆուլ

فاعل ֆալլ, եալըճը •

مفعول մէֆուլ, եալըլմը •

ՄԵՎ.ՁՈՒՆ

قاتل գաթիլ, էօլտիւրէն •	مقتول մազթուլ, էօլտիւրիւլմիւլ •
ضارب տարիպ, ուրուհու •	مضروب մատրուպ, ուրուլմուլ •
قاطع գաթիլ, քէսիճի •	مقطوع մազթուլ, քէսիլմիւլ •
كاتب քեաթիլպ, եազըճը •	مكتوب մէքթուպ, եազըլմը •
سامع սամի, իշիտիճի •	مسموع մէսուլ, իշիտիլմիւլ •
عالم ալիմ, պիլիճի •	معلوم մալիւմ, պիլիլմիւլ •
جرح ճարիհ, եարալայըճը •	مجروح մէճրուհ, եարալանմը •
عارف արիֆ, պիլիճի •	معارف մարուֆ, պիլիլմիւլ •
جاذب ճազիպ, ճէլպ իտիճի •	مجذب մէճզուպ, ճէլպ օլունմիւլ •
ناظر նազըր, կէօրիւճի •	منظور մանզուր, կէօրիւլմիւլ •
راغب ըաղիպ, ըաղպէթ իտիճի •	مرغوب մէրզուպ, մազպուլ •
سارق սարիգ, սըրգ էթ իտիճի •	مسروق մէսրուգ, չալընմը •
طالب թալիպ, իսթէյէն •	مطلوب մաթլուպ, իսթէնիլմիւլ •
خالق իսալիգ, եարատան •	مخلاق մասլուգ, եարատըլմը •

Ս. Իսմը ֆաիլ իլէ իսմը մէֆուլուն միւէննէսի նանըլ օլուր .
 ձ. Միւզէ.ք.քէրլէրինն ախէրիննէ այլամէթը թէէննիս օլան պիր
 ճաի բէամիյէ իլազէ օլունսուգասա միւֆրէտի միւէննէս օլուր .
 Մէսէլա .

قانه Գաթիլէ , էօլտիւրէն պիր Գարը .
 امقوتم մագթուլէ , էօլտիւրիւլմիւշ պիր Գարը .

Ս. Իսմը ֆաիլ իլէ իսմը մէֆուլուն ճէմի նանըլ օլուր .
 ձ. Ճէմի միւզէ.ք.քէրի սալիմլէրի եալսնագ իշխան Գաիտէ
 մուլիւմէ իւզրէ միւֆրէտի միւզէ.ք.քէրինն ախէրիննէ ون ... Եա-
 խօտ ین Իւլալէսիլէ օլուր , قاتاون Գաթիլուն , وقولون մագթու-
 լուն , եալսօտ ینلین Գաթիլին , وقولین մագթուլին կիպլէ .

Ճէմի միւէննէսը սալիմլէրի տախի միւֆրէտինն ախէրիննէ
 ات իլալէսիլէ օլուր قاتلات Գաթիլաթ , وقولات մագթուլաթ .
 Ս. Ճէմի միւ.քէսսէրլէր նանըլ կէլիր .

ձ. Իսմը ֆաիլինն ճէմի միւ.քէսսէրի مال ֆիւ"ալ վէ Գեֆէ-
 էլէ վէզնլէրի իւզրէ كتاب .քիւթթապ , վէ Կէ.քէթէպէ կէլիր ,
 քի .քեաթիպլէր տէմէ.ք .

Միւէննէսի ետախնճի Գաիտէ իւզրէ (սաիֆէ 112) կէլէրէ.ք
 عوارف ալարիֆ , حوادت հալասիս օլուր .

Իսմը մէֆուլուն ճէմի միւ.քէսսէրի ماعيل մէֆաիլ վէզնի
 իւզրէ ڪاتب մէ.քեաթիպ կէլիր .

Ս. Իսմը ֆաիլինն տահա պաշգա վէզնի վաճը մը .

ձ. Պալատէ պէյան գըլընանن مال ֆաիլ վէզնտէն մաստա ,
 ینل ֆաիլ վէ قولون ֆէուլ վէզնլէրի տախի պազէն գուլանըլըր .
 نصیر նասիր , եարարմ խաիճի , علم արիմ , պլիճի . شفیق շէ-
 ֆիգ , մէքհամէթ էտէն . ڪتوم .քէթում , սըր սագլայան . غفور
 զաֆուր , աֆիլ խաիճի (1) . Պու վէզնինն միսալլէրի ֆիլիլ զայըլը
 Սալիմլէրաէ պէյան օլունմուշ աուր .

(1) Արէպինին սրֆէթը միւշապպիհէլէրի տախի տախմա խ-

Իսմը մեֆուլուն տախի ٧٥٥ մեֆուլ վեղնինտուն մատա , ١٢ պու ٧٥٥ վե ٧٥٥ վեղնելերի տախի վար արը ٧٥٥ գաթիլը Եօլ տիւրիւ լմուչ , ٧٥٥ րէսուլ , կէօնաէրիլմիշ (առաքեալ) կիպի :

Ս. Իսմը մեքեան նասըլ օլուր :

ձ. Ֆիլիլին Եվվէլինէ պիր ٧٥٥ մեֆթուհէ լլալէ օլունտուդ տա Իսմը մեքեան , Իսմը դէման վե Մաստար միմի օլուր ٧٥٥ մեֆ'ել վեղնի իւզրէ , մէսէլա :

٧٥٥ մադթէլ , Եօլտիւրէճէք Եէր , Եախսօա դէման .

٧٥٥ մեքթէպ , Եաղաճաղ Եէր , վե մեքեան .

٧٥٥ մէսքէն , օթուրաճաղ Եէր , վե մեքեան .

٧٥٥ մէնսար , Եարաըմ Եաէճէք Եէր , վե դէման , Եարաըմ էթմէքիլք :

Պաղէն տախի ٧٥٥ մեֆ'իլ վեղնի իւզրէ այն իւլ ֆիլիլի մեք տուր օղունարաղ օլուր . ٧٥٥ մէնզիլ , Էնէճէք Եէր . ٧٥٥ մեվզը , նէսնէնին վաղը օլաճաղ Եէրի , վե մեքեան ,

վե պաղէն պունլարա Բէ Բէննէն տախի լլալէ օլունուր ٧٥٥ մահքէմէ կիպի :

Պունուն ճէմի ٧٥٥ մեֆաիլ վեղնի իւզրէ (սահիֆէ 112) ٧٥٥ մեքեաթիպ , ٧٥٥ մէնաղիլ կէլիլ :

Ս. Իսմը ալէթ նասըլ օլուր :

ձ. Իսմը ալէթ Եալիմաղ իշիուն ֆիլիլին Եվվէլինէ պիր ٧٥٥ մեքսուրէ , վե իրինճի հարֆիլ իւլունճիլ հարֆին մապէյնինէ պիր Ելէֆնի զլլաաէսիլէ օլուր , ٧٥٥ միֆ'ալ վեղնի իւզրէ . ٧٥٥ միֆթահ , աչաճաղ պիր ալէթ (անախթար) . ٧٥٥ մըղրատ , քէսէճէք պիր ալէթ :

Պաղէն տախի մեղքիւր Ելէֆ հաղֆ օլունարաղ ٧٥٥ միֆէլ վեղնի իւզրէ կէլիլ ٧٥٥ միսթէր , րէսմ էթմէյէ մախսուս

մը ֆաիլ մանասընտա իսէլէրաէ , Սէմաի օլուպ պիր գախտէ թահթընտա տէյիլ տիրէր , հասէնթէն ٧٥٥ հիւան , Բուպսահթէն ٧٥٥ գապիւն կիպի :

պիր այլևժ . مصقل մըսդալ , ճիւղս վէրէճէք պիր այլևժ : Պու-
նուն ճէմի مفاعل մէֆա'իլ վէ مفاعل մէֆա'իլյլ վէզնլէրիւէ مفاعل
մէսաղիլ , վէ مفاعل մէֆա'իլի՛ն՝ օլուր :

Իսմը թաֆիղիլ տախի Սըֆէթ պապընտա իշար օլունտու-
ղու կիպի , քէլիմէնին էվլէլինէ պիր էլէֆ զիյատէսիւէ օլուր
انصر էնսէր , զիյատէ եարարւմ էտիճի , اكتب էքթէպ , զիյա-
տէ եազան , اسهل էսհէլ , զիյատէ գօլպ :

Պունուն ճէմի مفاعل էֆա'իլ վէզնի իւզըրէ կէլիլر مفاعل էֆա-
ղըլ , اكار էքեապիր կիպի :

Ս. Միւսպալաղա իլէ իսմը ֆաիլ նասըլ օլուր :

ձ. Միւսպալաղա իլէ իսմը ֆաիլ եափմադ միւրատ օլուն-
տուգտա սիւլասինին սյն իւլ ֆիլիլ իլէ լամիւլ ֆիլիլինին ա-
րասընտա պիր էլէֆ զիյատէ էյլէտիքաէն սօնրա , այն իւլ ֆիլի-
լի թէշտիա իլէ օգունմալը آفاد ֆէ'ալ , զիյատէ իշլէյիճի .
انصار նասսար , զիյատէ եարարւմ էտիճի . اعلام ալլամ , մու-
սպալաղա իլէ ալիմ . رسام րէսսամ , զիյատէ րէսամ էտիճի ,
كتاب քէթթապ , զիյատէ եազըճը , اعداء զատտար , զիյատէ
զուլմ էտիճի :

Ս. Իսմը թասղիր նասըլ օլուր :

ձ. Քէլիմէնին իքինճի վէ իւչիւնճիւ հարֆլէրին արասըն-
տա պիր و իլալէ էաէրէք , էվլիլի մաղմոււմ վէ ախէրի մէֆ-
թուհ օգունմաղլէ օլուր . فعيل ֆիւէյլ վէզնի իւզըրէ نصر նիւսէյր ,
ազ եարարւմ էտիճի . طفيل թիւֆէյլ , քիւչիւք չօճուգ . حسين
հիւսէյն , քիւչիւք կիւզէլ ատէմ :

ՓԱՍԼՐ ՍԱՆԻ

ՄԷՉԻՏԻՒՆ ՖԻՅՅԻ

Ս. Մէզիտիւնն ֆիյհի նէ՞ տիր .

ձ. Սիւլասի իւլ միւճէրրէտին իւզէրինէ պիր եա իքի վէ
եախօտ իւչ հարֆի զիյաստէսիլէ եափըլսնն ֆիիլէ Մէզիտիւն
ֆիյհի տէրլէր .

Ս. Սիւլասիտէն միւչլթագգ օլանն ֆիիլլէր գա՞չ պասս
տըրլար .

ձ. Սիւլասիտէն միւչլթագգ օլուպ քիթագլթը Օաննիլյէ
տէ միւսլթամէլ օլանն էֆալ տօգուզ պասսլէ թագսիմ օլունուր .

1. افعال Իֆալ . 2. فعل Թէֆ'իլ . 3. افعال Միւֆապլէ .
4. افعال Ինֆիալ . 5. افعال Իֆիթի'ալ . 6. فعل Թէֆա'իլ .
7. افعال Թէֆա'իլ . 8. افعال Իֆիլալ . 9. افعال Իսթիֆ'ալ .

Իչպու տօգուզ պասստան մատա պիր տէ Բիւպաի իւլ միւ
ճէրրէտ պասսլը վար տըր քի վէզնի մաֆ ֆալալէ տիր .

Ս. Մէզիտունն ֆիյհի օլանն էֆալ գա՞չ նէվ' տըր .

ձ. Իւչ նէվ' տըր . Բիւպաի⁽¹⁾ (رباعي քառատառ) Խիւմասի
(جاسی հնգեառ) վէ Սիւտասի (اساسی վեցնատառ) .

(1) Իչպու Բիւպաի մէզիտունն ֆիյհի իլէ Բիւպաի իւլ միւ
ճէրրէտ պիր օլմայըպ , պունունն հարֆը էվլէլի քէնտիսինտէն
տէիլ տիր .

ՆԵՎՐ ԷՎՎԵԼ

ՐԻԻՊՍԻ ՄԷԶԻՏԻՆ ՖԻՅԶԻ

Ս. ՐԻԼԱԿԱԻ ՆԱՆՈՐԸ ՕՐՈՒՐ :

ձ. ՍԻԼԼԱՍԻՆԻՆ ՖԻԻԼԻԻ մազիսի իւղէրինէ պիր հարֆըն զիյատէսիլէ օրուր , վէ պու տախի իւչ ալը :

Ս. ԼՎԻԼԵԼԵԻ պապը նանըլ օրուր :

ձ. ՖԻԻԼԻԻՆ հարֆէլ ասլիյէսինին էվվէլինէ պիր էլէֆէն զիյատէսիլէ օրուր Լաճ էֆալա կիպի :

Իքինճի պապը այն իւլ Ֆիլիլի ճինսինտէն պիր հարֆըն զիյատէսիլէ , եանի թէշաիալի օղունմազլէ օրուր Լաճ ֆա'ալա կիպի :

Իւչիւնճիւ պապը ՍԻԼԼԱՍԻՆԻՆ ֆա իւլ Ֆիլիլիլէ այն իւլ Ֆիլիլի արասընտա պիր էլէֆէն զիյատէ վէ մէտալիլէ օրուր Լաճ ֆա'ալա կիպի :

ՊԱՊԸ ԷՎՎԵԼ

1. ՄՍՍՍՍՐ افعال ԻՖ'ՍԼ. ՎԷԶՆ

ՄԷՎԶՈՒՆ

احمال իմալ , եախտըրմազ . اخراج իխրաճ , չըդարմազ . اظهار իզհար , կէօսլթէրմէք . اجبار իճպար , զօր էթմէք . ارسال իրսալ կէօնտէրմէք . اجلاس իճլաս , օթուրթմազ . افعام իֆհամ , անլաթմազ . اجال իճմալ , զըսալթմազ .

ՎԷԶՆ

Իստը ֆալէ
اجلاس միւֆ'իլ :

Իստը ֆալէ
اجلاس միւֆ'ալ :

ՄԵՎԶՈՒՆ

مخبّر միւ խպիր, խապէր վէրիճի. مخبر միւ խպէր, խապէր վէրիւմիշ .
 مرسل միւրսիւ, կէօնատերիճի. مرسل միւրսէլ, կէօնատերիւմիշ .
 مثبت միւսպիթ, խապաթ էտիճի. مثبت միւսպէթ, խապաթ օլունմուշ .
 مخبر միւճպիր, ճէպր էտիճի. مخبر միւճպէր, ճէպր օլունմուշ .

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

2. ՄՍՍՍՍՐ ԹԷՖՆԻԼ. ՎԷՁՆ

ՄԵՎԶՈՒՆ

مفروح թէֆրիհ, ֆէրահլաթ մադ. تفريح թալիմ, էյրէթ մէ.բ .
 محزون թահըլը, եաղմադ. متكئير թէ.քսիր, չօղալթ մադ .
 متدرس թէտրիս, տէրս վէրմէ.բ. تصديق թասսիլ, սաշ աղլրթ մադ .
 متجرب թէճրիհ, եարալամադ. مخرب թախրիպ, խարապ էթ մէ.բ .
 متبدل թէրթիպ, սըրպադ օմադ. تبديل թէպաիլ, տէյիշթիլմէ.բ .

ՎԷՁՆ

Իսմէ ֆիւս-լ
 مفضل միւֆա'լլ .

Իսմէ ֆեֆուս-լ
 مفضل միւֆա'ալ .

ՄԵՎԶՈՒՆ

مفروح միւֆէրրիհ ֆէրահլաթըճը. مفروح միւֆէրրահ, ֆէրահլաննաըրըմիշ
 معلّم մուալլիմ, էյրէտիճի. معلم մուալլէմ, թալիմ օլունմուշ .
 محزر մուհարրիր, եաղըճը. محزر միւհարրէր, եաղըրմիշ .
 متحصل մուհասսիլ, թօիլպըճը. متحصل միւհասսէլ, թօիլանըրմիշ .
 مرتب միւրէթթիպ, թէրթիպ. مرتب միւրէթթէպ, թէրթիպ օլունմուշ .
 էտիճի .

Պու պատըն պունասն պաշղա պիր սա معال [թիֆ'լա վէղ-
նի վար արը ար ար [թիգրեար , անարըմագ . معال [թիմասլ , սու-
րէթ վէրմէ.ք կիպի .

թիւսպի . Իշպու ի.քի պատլէրին հիւ.քմիւ է.քսէրիա ֆիիլի
լայըմը վէ մալիւմիւ միւթէատաի գըըմագ արը , մէսէլա
دخل սախլ , կիրմէ.ք . ادخال իտխալ , կիրտիրմէ.ք . ڤڤ ֆէհմ'
անլամագ . ڤڤ [թէֆհիմ' , անլաթմագ .

ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ

3. ՄԱՍՍԱՐ معال՝ ՄԻՖԹԱ՝ՍԻԼԷ . ՎԷՁՆ

ՄԷՎՁՈՒՆ

- معال մուգաթէլէ , պիրպիրինի էլախլուէ.ք .
- منازع միւնաղա'ա , նիղալաշմագ .
- مداخلة միւտախէլէ , կիրիշմէ.ք .
- مكاله միւ.քեալէմէ , սէյլէշմէ.ք .
- مكاتبه միւ.քեաթէպէ , մէ.քթուպլաշմագ .
- مبادله միւպատէլէ , տէյիշմէ.ք .
- مخايره մուխապէրէ , խապէրլէշմէ.ք .
- مقاسمه միւգ.ասէմէ , պէօլիւշմէ.ք .
- مراسله միւրասէլէ , մէ.քթուպլաշմագ .
- مصالحه միւսալէհա , պարըշմագ .

ՎԷՁՆ

Իսիլ ֆիլ

معال միւֆա'իլ

Իսիլ ֆիլ-Լ

معال միւֆասալ

ՄԷՎՁՈՒՆ

- منازع միւնաղի , նիղալաշըճը
- مخارب միւհարբիպ , ճէնկլէշիճի

Պէշինճի պապը , քէզալէք սուլասինին էվլէլինէ պիր Քէ , վէ ֆա իւլ ֆիլիլի իլէ սյն իւլ ֆիլիլի արասընտա պիր էլիֆին զէյասէսիլէ օլաբ *تفاعل* թէֆա'ալէ կիպի :

Իշպու էպվապը խասնէնին սուրէթը իսթիմալէլի զէյրաէ սըրասը իլէ թարիֆ ու թէմնիլ օլունուբ :

ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ

4. ՄԱՍՏԱՐ *انقسام* ԻնՅի'ԱԼ. ՎԷՂՆ

ՄԷՎՁՈՒՆ

انقسام ինքիսար , զըրըմազ . *انجذاب* ինճիզապ , ճէզզ օլունմազ .
انقسام ինզլասամ , պէօլիւնմէք . *انقسام* ինճիսամ , երզըմազ .
انجماع ինճիմա' , թօլլանմազ . *انقطاع* ինզլմա' , քէսիլմէք .
انسلاک ինսիլաք , եօլ թու թմազ . *انفصال* ինֆիսալ , այրըմազ .

ՎԷՂՆ

Ինճի ֆ-էԼ
انقسام մինֆէ'իլ .

Ինճի ֆ-է-Լ
انقسام միննֆէ'ալ .

ՄԷՎՁՈՒՆ

انكسر միւնքէսիր , զըրըմըշ օլան .
انجذاب միւնճէզիպ , ճէզզ օլունան .
انسلاک միւնսէլիք , եօլա կիլիէն .
انقسام միւնճէտիմ , երզըմըշ օլան .
انقطاع միւնթազի' , քէսիլմիշ օլան .

Պու պապըն ճիւքմիւ տայիմա Միւթալէաթ եախօա Մէճճ
 ճու մանասընը իշար էթմէք աիր : Վէ պունուն սախի իամը
 մէֆուլու զայրը միւսթամէլ սըր :

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

5. ՄԱՍՏԱՐ ۱۰۰۰۱۰۰ ԻՅԹԻՄԱԼ ՎԷՋՆ

ՄԷՎՋՈՒՆ

اجتماع Իճթիմա՛, թօփլանմադ . اجتهاد Իճթի՛հատ , չարըմադ .
 احتراز Իճթի՛րադ , սադընմադ . احتراق Իճթի՛րադ , եանմադ .
 اكتساب Ի.թթի՛սապ , դադլանմադ . اكتساب Ի.թթի՛թապ , եազըլմադ .
 اختلاف Իիսթի՛լաթ , դարըմադ . ارتحال Իրթի՛հալ , կեօչ էթմէ.թ .

ՎԷՋՆ

Իս՛ն ֆ-է-
 جعل Թիւֆթի՛մալի .

Իս՛ն ֆ-է-
 جعل Թիւֆթի՛թալի .

ՄԷՎՋՈՒՆ

ملتزم Թիւլթէղիմ՛, իլթիզամ էտիճի .
 مفضل Թիւֆթէսիթ , էօյիւնիւճիւ .
 مجتمع Թիւճթէմի՛, թօփլանմըջ օլան .
 مرتكب Թիւլթէ.թիպ , իրթի.թեապ էտէն .
 محترق Թիւճթէրիդ , եանմըջ օլան .
 محترز Թիւճթէրիդ , սադընան .
 محترم Թիւճթէրիմ՛, դապահատ էտիճի .
 متذنب Թիւթէզիթ , էօզր տիլէլիճի .
 مختلف Թիւիսթէլիթ , դարըմըդ օլան .
 محفل Թիւճթէմիլ , եիւ.թլէնէն .

Պունուն իսմը մէֆուլու տախի պաղէն գուլլանըլըր ملتس
 Թիւլթէմէս , բիճա օլունմուչ . فاضل Թիւլթէսէմ՛, էօփիւլիւր վէ
 էմնալի .

Թե՛նդէն . Պու տախի է.թսէրիա Թիւթաթէաթ եախօա լա
 զըմ՛ մանասընա կէլիթ .

Պ Ա Պ Ը Ս Ա Լ Ի Ս

6. ՄԱՍՏԱՐ ٱفعل ԹԷՖՅՈՒՆԻՎ. ՎԷՁՆ

ՄԷՎՋՈՒՆ

- تعلم Թէալլիւմ, էօյրէնմէք.
- تجدد Թէճէտտիւտ, եէնիլէնմէք.
- تحدث Թէճատտիւտ, սօնրատան հասըլ օլմադ.
- تحكم Թէհհաքքիւմ, հիւքմ սաթմադ.
- ترحم Թէրահհիւմ, մերհամէթ էթմէք.
- تفهم Թէֆէհհիւմ, անլամադ, ագլը էրմէք.
- تذكر Թէզէքքիւր, լսաթըրա կէթիւրմէք.
- تحميل Թէհամիւլ, սասըլ էթմէք.
- تفكر Թէֆէքքիւր, տիւշիւնմէք.
- تدرس Թէտէրրիւտ, տէրս ալմադ.
- تكبر Թէքէպլիւր, քիպիլլէնմէք.

ՎԷՁՆ

Իսմը ֆաէլ
ٱفعل մէթէֆա'իլ.

Իսմը մեֆա'ալ
ٱفعل մէթէֆա'ալ.

ՄԷՎՋՈՒՆ

- متكلم միւթէքէլլիւմ, էօյլէյիճի.
- متكبر միւթէքէպլիւր, քիպիլլի օլան.
- متجدد միւթէճէտտիւտ, եէնիլէնմիշ օլան.
- تعالج միւթէալլիւմ, էօյրէնիճի.
- مترحم միւթէրահհիւմ, մերհամէթ սահիպլի.
- متفهم միւթէֆէհհիւմ, անլայըճը.

Պու սրապըն հիւքմիւ թէֆիլլ վէզնի իւլրէ թատրիֆ օլու
նան ֆիլիլէրի միւթալէաթ, եախօտ լաղըմ գըլմադ տըր.

ՊԱՊԸ ԲԱՊԻ

7. ՄԱՍՏՍՈՐ تفاعل ԹԵՖԱՒԻՎ՝ ՎԷՋՆ

ՄԷՎՋՈՒՆ

- تباعد [Թէպախուտ, ուղադըաշմադ .
 تجاهد [Թէճահիւտ, չալըշմադ .
 تصادف [Թէսատիւֆ, ըստթ կէլմէ.ք .
 تكتب [Թէքեաթիւպ, մէ.քթուպըաշմադ .
 تسمع [Թէնասիւհ, պիրիպիրինէ նասիհաթ վէրմէ.ք .
 تجاهل [Թէճահիւլ, պլլմէմէղլի.ք էթմէ.ք .
 تكاذب [Թէքեաղիւպ, պիրիպիրինէ եպան սեօյլէմէ.ք .
 ترادف [Թէրատիւֆ, արգատաշ օրմադ .
 تقاطع [Թէգաթիւ, պիրիպիրինի քէսմէ.ք .
 تراقص [Թէրապիւս, պերապէր հօրա սեփմէ.ք .

ՎԷՋՆ

تفاعل միւթէֆաթիլ .

تفاعل միւթէֆաթէլ .

ՄԷՎՋՈՒՆ

- متباعد միւթէպաիտ, ուղադըաշմըլ օլան .
 متجاهد միւթէճահիտ, զայրէթ էտիճի .
 متصادف միւթէքեաթիպ, պիրպիրինէ մէ.քթուպ եաղար օլան .
 متسمع միւթէնասիհ, պիրպիրինէ էօյիւտ վէրիր օլան .
 متجاهل միւթէճահիլ, քէնտիսինի ճահիլ կէօսթէրէն .

Պու. պապըն հիւ.քմիւ պազէն միւշարէքէթ, վէ պազէն տախի լազըմ եախօտ միւթափէաթ մանալարընը իֆատէ էթ մէ.ք աիր .

استعمال *խսթիճալ, անէլէ էթմէք խսթէմէք .*
 استنطاق *խսթինթագ, սօրմագ .*
 استقبال *խսթիդպալ, դարչուլամագ .*
 استماع *խսթիմա, իշիթմէք .*
 استحام *խսթիրհամ, մէրհամէթ խսթէմէք .*
 استهمال *խսթիմալ, գուլանմագ .*

Իսթի ֆիլ
 استفعال *միւսթէֆիլ .*

 վիջն
 ՄԵՎԶՈՒՆ

 Իսթի Վֆուլ
 استفعال *միւսթէֆիլ .*

مستخبر *միւսթախպիր, խսպէր խսթէլիճի .*
 مستقبل *միւսթագպիլ, գարչլայըճի օլան .*
 مع *միւսթէմի, տինլէլիճը օլան .*
 مستنطق *միւսթէնթիդ, սիւալ էաիճի .*
 Գուհուն խմը մէֆուլու տախի ըլթապէթտէ գուլանըլըր
 استعمل *միւսթամէլ, مستقبل *միւսթագպէլ, مستخدم *միւսթախ-**
*տէմ, مستخدم *միւսթահքէմ, مستخدم *միւսթահսէն կիպի .****

ՓԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

ՐԻԻՊԱԻ ԻԻԼ ՄԻԻՃԻՐՐԷՑ

Ս. Րիւպաի իւլ միւճէրրէտ նէ՞ տիր .
 ձ. Ասլը տէօրթ հարֆ իլէ միւրէքքէպ օլան ֆիլիլէ Րիւ-
 պաի իւլ միւճէրրէտ թապիր էտէրլէր, պու տա պիր պապ
 տըր فعلل ֆալպէ կիպի .

10. ՄՍՍՍԱՐ ասլա ֆԱԼԱԼԷ . վիջն

ՄԵՎԶՈՒՆ

دحرخه *տահրէճէ, եուվարլամագ .*
 زلزله *զէլզէլէ, տիթրէմէք .*

ձ. Էճվէֆոտէ սիւլասինն իամը Ֆիսիլինտէ էկէր շէվար Է-
սէ հէհէյէ թէպտիլ օլուր حائف [սայիֆ], դօրդագ կիպի:

Իամը մէֆուլտէ շէվ հագֆ օլոււուր محوف մախուֆ դօր-
դուլու կիպի:

Իշպու դայրը սալիմ՝ օլան էֆայըն միւսթամէլ օլան սըյլէ-
լէրի զէյրտէ սըրասիլէ թարիֆ օլանուր:

ՄԻԻՉՍԱ՛Յ

ՍԻՒ, ԱՍԻ

رد րէտտ.	ذک ֆէ.բ.բ.	غيش զիշշ.	ذل զիււ.
مد մէտտ.	ضم զամմ.	ر պիրր.	لص լիւսս.
عد աստ.	ظن զանն.	ضد զըտտ.	مدد մէտէտ.
شد շէտտ.	غل զիւլ.	حر հիւրր.	خلل [սայէլ].

ԹԱՒ ԹԷԷՆԻՍ ԻԼԷ ՄԻՒՆԹԷՂԻ ՕԼԱՆԷԼԷՐ

شدت շիտտէթ. همت հիմմէթ. ذمت զիմմէթ. امت իւմմէթ.
دقت սըդդէթ. علمت լիլէթ. حجت հիւճճէթ. مات միլլէթ.

ԱՅՆ ԻՒՒ, ՖԻԻԼԻԼԷ ԼԱՄ ԻՒՒ, ՖԻԻԼԷ ԱՐԱՍՐՆՏԱ ՊԵՐ ԷԼԻՅ

حلال հէլալ. هلال հիլալ. كفاف քէֆաֆ. شفاق շիֆագ.
لال մէլալ. ذمام զիմամ. جلال ճէհալ. غلال զըլալ.

ՄԻՒԷՆՆԷՍԻ

حرارت հարարէթ. دلالت տէլալէթ. مرارت մէրարէթ.
طبابت թըպպալէթ. امامت իմամէթ. جلات ճէլալէթ.

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

حاج հաճճ, հաճճա կիտէն. دال տալլ, կէօթէրիճի.
جاد հատտ, քէսկին. ذليل զէլիլ, ալլագ օլան.

حار հարր , սըճադ օլան . حرر հարիր , սըճադ .
 مار մարր , կէչլիճի . طيب թապիս , հէքիմ .

ԻՍԲԸ ՄԵՖՈՒԼ

مورر մէսրուր , իհսան օլունմուշ . مذوم մէզմում , նամադսուլ .
 ماضون մազնուն , զանն օլունմուշ . مداول մէտուլ , խսպաթ օլունմուշ .

ԻՍԲԸ ՄԵՔԵՆԱՆ Վ.Է ՄԱՍՍԱՐ ՄԻՄԻ

مقر մագարր , եէր , մահալ . مظن մէզանն , զանն օլունան մահալ .
 ممر մէմէրր , կէչիտ . محل մէհէքք , այար սիլտիրէն թաշ .
 مذات մէզէլլէթ , հագիրլիք . مضرت մագարրաթ , զկյան .
 محبت մէհագպէթ , տասթուդ . مشقت մէշագդաթ , սըզընթը .

ՄԻԻՊԱԼԱՂԱ ԻԼԷ ԻՍԲԸ ՖԱԻԼ

بزاز պէզզաղ , պէզճի . حكاك հէքքեաք , միհր դազըճը .
 جرار ճէրրար , ջէքիճի . حساس հէսաս , հիսս էտիճի .

ԻՍԲԸ ԹԱՂԵԻԼ

اتم էթէմթ , զկյատէ թամ . اشد էշէտտ , զկյատէ շէտիտ .
 احق էհագդ , զկյատէ սահիհ . اذل էզէլլ , զկյատէ ալչագ .
 اقل ագալլ , զկյատէ ալ . اخص ախսս , զկյատէ խսս .

ՐԻԻՊԱԻ ՄԷՋԻՏԻԻՆ ՖԻՅՀԻ

ՄԱՍՍԱՐ افعال ԻՖՄԱԼ

حاق իհագդ , հագդընը դազանաըրմագ . حساس իհսաս , տույմագ .
 امرار իմրար , կէչիլմէք . امام իթմամ , թէքմիլ էթմէք .

ԻՍԲԸ ՖԱԻԼ

محل միւհիսս , ֆիթ վէրիճի . مخل միւլիլլ , սլօզուճու .
 محب միւհիպպ , տասթ . محم միւհիմթ , իգթիգալլ .

ՄԱՍՏԱՐ ٢٠٤٣ ԹԵՅՒԼ

تتميم Թէթմիմ, Թամէթմէք. تحقق Թահդիդ, ասլընը արամադ .
تذليل Թէզլիլ, հադիր էլլէմէք. تدقيق Թէտդիդ, ևօղլամադ .

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

تحقق մուհադդըդ, Թահդըդ էտիճի .
تتميم միւթէմիմ, Թէմամ էտիճի .
مدقق միւտէդդիդ, Թէտդիդ էտիճի .
مذلل միւզէլլիլ, հադիր էտիճի .

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒԼ

تحقق մուհադդադ, Թահդըդ օլունմուշ .
مخفف միւխաֆֆէֆ, խաֆիֆիլէնտիրիլմիշ .
مصوم միւսամմէմ, նիյէթ օլունմուշ .
مكرر միւքէրրէր, Թէքրարլանմըշ .

ԻՒԻՄԱՍԻ

ՄԱՍՏԱՐ انفعال ԻՆՖԻԱԼ

انجرار ինճիրար, չէքիլմէք . انكك ինֆիլքեաք, գօփարըլմադ .
انسلاك ինսլաք, ևօլթուլթմադ . انحلال ինհլլալ, սօղուլմադ .
انضمام ինզմամ, գաթըլմադ, իլազէ օլունմադ .

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒԼ

منجر միւնճէրր, չէքիլմիշ . منحل միւնհալլ, չէօղլուլմիւշ .
منفك միւնֆէքք, գօփարըլմըշ . منضم միւնզամմ, գամմօլունմուշ .

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՅԹԻՍԱ

اختصاص ինթխասս , մախսուս օլմագ .
 اهتمام իհթխմամ , աղղղաթլա իշլէմէք .
 اضطرار իզթըրար , նաչար օլմագ .
 احتلال իթիլալ , ալիլ օլմագ .

ԻՍՄԸ ՄԷՅՈՒՒ,

مختص միւթխասս , խաս վէ մախսուս օլան , սատըգ .
 مضطر միւզթարըր , չարէսիլ գարըջ .
 احتل միւթալլ , իլլէթլի .

ՄԱՍՏԱՐ تفعال ԹԷՅՍՒԻԻԼ

تكرر թէքէրրիւր , թէքրարլանմագ .
 تضرر թէզարրիւր , զարար կէօրմէք .
 تشتت թէշէթթիւթ , սաղըլմագ .
 تحقّق թէհագգիւգ , թահգիլ օլունմագ .

ԻՍՄԸ ՅԱՒ,

متضرر միւթէզարրիւր , զարար կէօրիւճիւ .
 متحقق միւթէհագգըգ , թահգիլգ էթմիշ օլան .
 متشتت միւթէշէթթիւթ , սաղըլլըջ .
 متدال միւթէգէլլիլ , գէլիլ օլմուշ օլան .

ՍԻԻՑԱՍԻ

ՄԱՍՏԱՐ استفعال ԻՍԹԻՅՒՍԱ

استحقاق իսթիհագագ , հագգընը թալէսլ էթմէք , լիյագէթ .
 استمرار իսթիմրար , աէվամ իւզրէ օլմագ .

ԻՍՄԸ ՖԱԻՂ

استحقاق միւսթէգ պիլ, գարըըըըըըըը .
 مستحق միւսթէմիտտ, Էարարմ էտիճի .

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒՂ

استحقاق միւսթահագգ, հագգը տէրքերար օլան .
 مستحق միւսթէմէրը, տայիմ վէ մէթին օլան .

ԷՃՎԷՖ ԵՈՆՆԻ ՄԻՖԹԱՂ, ԻՒՂ ԱՅՆ

ՍԻՂԱՍԻ

قول գալլ . صون սափն . خوف խէֆ . عون ափն . طول թուլլ .
 ميل մէլլ . دين տին . دين տէրն . عيد իյտ .

ԹԱՆ ԹԷԷՆԻՍ ԻԼԷ ՄԻԿԵԹԷՀԻ ՕԼԱՆԵԼԷՐ

دوات տէվէթ . عودت ալտէթ . غيب զայրէթ .
 حبرت հայրէթ . قيت գըլմէթ . صوت սուրէթ .

ԱՅՆ ԻՒՂ, ՖԻՒԼԻԼԷ ԼԱՄ ԻՒՂ, ՖԻՒԼԻՆ ԱՐԱՍՐԵՏԱ ՊԻՐ ԷԼԻՖ

زوال գէվալ . دوام տէվամ . طواف թէվաֆ . قيام գըլամ .

ՄԻՖԵՆՆԵՍ

صياحت սըլանէթ . قياحت գըլամէթ . سياحت սէլահէթ . دياحت տիւանէթ .

ԻՍՄԸ ՖԱԻՂ

قائل գաիլ, գալլ էտիճի, բաղի, دار տարը, տէվը էտիճի .
 دأتم տայիմ, տէվամ իւզըէ օլան . دأني տաին, պորճու .
 زائل զաիլ, տայիմ օլմահան . زائد զաիտ, զիլատէ .
 خائف խայիֆ, գորգագ . طويل թավիլ, ուզուն .

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒՎ

مقول մագուլ, սէօյլէնիլմիշ. مصون մասուն, հըրֆիզ օլունմուշ.
مدیون մէտեհիւն, պօրճլու. مغبوب մաեուպ, այըպլանմըշ.

ԻՍՄԸ ՄԷՔԵԱՆ

مذاق մէզազ, լէզզէթ ալաճազ եէր. مسفر միւսիյը, սէիր եէրի.

ՄԻՒՊԱԼԱՂԱ ԻԼԷ ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

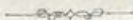
دوار տէվվար, տէօնիւճիւ. طيار թըլյեար, ուչուճու.
قوال գէվվալ, թաթլը սէօզլիւ. مبال մէյեալ, իսթէ.ք սահիպի.

ԻՍՄԸ ԹԱՖԶԻԼ

اطول էթվէլ, զիյատէ ուզուն. ايق էլեէք, զիյատէ լայըգ.

ԻՍՄԸ ԱԼԷԹ

سجود միհիլէր, տինիլ. مسواك միսվաք, տիշ թէմիզլէյէճէք ա-
ղաճ. عباس մըգեաս, իքի նէսնէնին արէյնի թագաթիր իլիւն
գուլլանըլան ալէթ.

ԲԻԻՊԱԻ

ՄՍՍՍՍԸ ԻՖԱԼ ԻՖԱԼ

اعانه իանէ, եարտըմ էթմէք. اداره իտարէ, չէվիրմէք.
اقامه իգամէ, սուրմագ. اراده իրատէ, իսթէմէք.

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

معين միւին, եարտըմ էտիճի. مقیم միւզիմ, օթուրուճու.
مدیر միւտիր, իտարէ էտիճի. مرید միւրիտ, միւրատ էտիճի.

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒՆ

مراد միւրատ , իսթէնլիմիշ . محال միւհալ , միւմքին օլունյան .
مضاع միւթա՛ , քէնտիսինէ իթա՛աթ օլունուր օլան .

ՄԱՍՏԱՐ تفعیل ԹԻՖՒՆՆ ԿԼԷ تفعال ԹԻՖՒՆՆ

تفعیل թազ վիմ՛ , աօղրուլթմադ . تعیب թանկալ , այըսլամադ .
تطویل թաթվիլ , ուղաթմադ . تزيان թիպեան , աշիքեարէթմէք .
تصوير թասվիր , սուրէթ վէրմէք . تسيار թիտեար , կէօնտէրմէք .

ԻՍՄԸ ՖԱՒԼ

مصور միւսավիր , թասվիր էտիճի . مبین միւպէյեին , աշիքեար էտէն .

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒՆ

مطول միւթավիլլ , ուղաարլըլշ . محوول մուհավիլլ , հավալէ օլունմուշ .

ՄԱՍՏԱՐ معاولة ՄԻՖՈՒՆՆՆ ԿԼԷ تفعال ԹԻՖՒՆՆ

معاولة միւդավիլլէ , շարթլամադ . معاونة միււպէնէթ իմուսա էթմէք .
معاودة միւդավիլլմէթ , դարշը տուրմադ . معاوية միւու

ԻՍՄԸ ՖԱՒԼ

معاونة միււպին , եարտըմ էտիճի . معاومة միւդավիլիմ՛ , դարշը գ օյան .

ԽԻՒՄՍՍԻ

ՄԱՍՏԱՐ انفعال ԻՆՖՒՆՆ

انفعال ինսիեադ , սէվգ օլունմադ , սիւրիւլմէք .

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒՆ

انفعال միւնսադ , սիւրիւլմիւշ .

ՄԱՍՏԱՐ افتعال ԻՖԹԻՍԼ

اشتدابق իշթիեադ, արդու էթմէք. ازدیاد իղտիեաս, չօղարնադ .
ازدواج իղտիվան, էվլէնմէք . احتیاج իհթիեան, միւհթան օլմադ .

ԻՍԲԸ ՖԱԻԼ

اشتق միւշթադ, արդու էտէն . احتاج միւհթան, հանէթի օլան .

ՄԱՍՏԱՐ تفعیل ԹԻՖԱ՛ԻԻԼ

تصور [թէսավիլիւր, տիւշիւնմէք. تحول [թէմէվիլիւլ, դէնկինէնմէք.
زوج [թէղէվիլիււն, էվլէնմէք. تحیل [թէսայեիւլ, տիւշիւնմէք.
سجیر [թէհայեիւր, շաշմադ . تبین [թէպէյեիւն, պէյան էթմէք.

ԻՍԲԸ ՖԱԻԼ

متصور միւթէսավիլիւր, դիհնտէ [թասվիլը էտիճի .
متحول միւթէմէվիլիլ, դէնկին, մալտար .
سجیر միւթէհայեիլը, [թանիւսլ էտէն .
تبین միւթէպէյիւն; տինտար, սօֆու .

ՄԱՍՏԱՐ تفاعل ԹԻՖԱ՛ԻԻԼ

تعاون [թէավիւն, պիլրպիլրինէ եարարմ էթմէք .
تزايد [թէղայիւս, արթմադ .

ԻՍԲԸ ՖԱԻԼ

متعاون միւթէավին, պիլրպիլրինէ եարարմ էտէն .
متزايد միւթէղայիւս, արթմըլ օլան, չօղ օլան .

ՍԻՒՏԱՍԻ

ՄԱՍՍԱՐ استعمال ԻՍԹԻՖ'ԱԼ

استحاله իսթիհալէ, միւմքին օլմամադ .
 استدانه իսթիսանէ, պօրճ էսինմէք .
 استخاره իսթիխարէ, խայիր իսթէմէք .

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

مستبر միւսթէնյը, զիեատար էտէն .
 مستقيم միւսթէդիմ, աօղրու .

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒԼ

مستشار միւսթէշար, քէնտիսիլէ մէշվէրէթ օլմնուր օլան .
 مستبان միւսթէպան, աշիքեար դըլըմըշ օլան .

ՆԱԳՐՍ ԵՄՆԻ ՄԻՒԹԱԼԻ ԻԻԼ ԼՍՄ

ՍԻՒԱՍԻ

مخو մաշվ . سهو սէհվ . لهو էէհվ . رمى բէմ' .
 سعي սայ . سبي սէսյ . عضو ուզվ . عصا սաս .

ԹԱԻ ԹԷԷՆԻՍ ԻԼԷ ՄԻՒՆԹԷՀԻ ՕԼԱՆԼԷՐ

دعوت աալէթ . خلوت խալլէթ . قسوت դասալէթ .
 رشوت բիշվէթ . قدوت դըաալէթ . كسوت քիալլէթ .

ԷԼԻՖ ԻԼԷ ՄԻՒՆԹԷՀԻ ՕԼԱՆԼԷՐ

صفا սէֆա . شقا շէգա . رضا բիզա . رجا բիճա .
 دعا տուա . جزا ճէզա . وفا վէֆա . بقا պէգա .

ԹԱԻ ԹԷԷՆԻՍ ԻԼԷ ՄԻՒՆԹԷՀԻ ՕԼԱՆԼԷՐ

عداوت աաալլէթ . قساوت դասալլէթ . صباوت սէպալլէթ .
 شكايه շիքայէթ . ذلالت թէլալլէթ . كفايت բիֆայէթ .

ԻՍՄԸ ՅԱՌ,

داعی տախ, տուածի .	جاری دարի, ազըճը .
باقی պազը, տախմ գալան .	على ալիի ⁽¹⁾ , եիւքսէք .
صنی սաֆի, վաք .	غنی զանի, զէնկին .
خفی խաֆի, կիզլի .	عده ատու, տիւշմէն .
عالی ալի, եիւքսէք, վէ ճէլիլ օլան .	
قاضی գատը, տալայէ հիւքմ էաէն էֆէնտի .	
صیبی սասլի, քիւչիւք էրքէկ չօճուգ .	

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒՆ,

مرضی մերզի, մագպուլ օլան .	مرعی մերի, իթիպարը .
مرجو մերճու, բիճա օլունմուշ .	مخفی մախֆի, կիզլէնմիշ .
مرعی մերմի, աթըլըլը .	مدعو մէտուլ, տալէթ օլունմուշ .

ԻՍՄԸ ՄԷԲԵՆՆ

مرسا մերսա, լիման .	مشتا մէշթա, գըշլա .
مجرأ մաճրա, սուլուն ագաղըլ եէր .	مرعا մերա, չայիր .

ԻՍՄԸ ԹԱՖՁԻՆ,

اعلى ալա, զիյատէ ալի օլան .
اقصى ագսա, զիյատէ ուզադ տա օլան .
اعی ա՛մա, քէօր .

ԲԻԻՊԱԻ

ՄԱՍՏՍՐ افعال ԻՖՈՒՂ

ارضاً իրզա, բազի իթմէք .	اجلا իճլա, սիւրկիւնէ կէճնտէրմէք .
اصفا խաֆա, վադ իթմէք .	افنا իֆնա, եօգ էթմէք .
اخفا իխաֆա, կիզլէթմէք .	ابقا իպգա, պազըլ գըլմադ .

(1) Խամը Ֆաիլ մանասընը շամիլ օլան պու սըֆէթմէր Արէս պիտէ թէշտիպլէ օգունարագ, «սպէէ», «սֆէէ», «սպսէլ տախի տէնիլուր» .

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

مضى միւֆթի, ֆէթվա վէրէն . مرضى միւրզի, պէյէնիլէն .

ՄԱՍՏԱՐ تَفَیْل ԹԻՖ'ԻԼ

ترضیه թէրզիլէ, խօշնուտ էթմէք . تخلیف թախիլիյէ, պօշ պրադմադ .
تطایف թաթիլիյէ, սրվամադ . تزیه թէրպիլիյէ, թէրպիլիյէ էթմէք .

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

مرضى միւրէպպի, թէրպիլիյէ էաիճի .

ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒԼ

مرضى միւրէպպա, թէրպիլիյէ օլունմուշ .
لعمه միւսէմմա, աա վէրիլմիշ .
مقفا միւգէֆֆա, թէրճիճ օլունմուշ .
مخلا միւճէլլա, ճիլալլ :

ԽԻԻՄԱՍԻ

ՄԱՍՏԱՐ اِنْفَعَال ԻՆՖԻՍԼ

انحننا ինհինա, չարիլլմադ . انعنا ինպիլա, սէզա օլմադ .
انقصنا ինգըզա, թիւքէնմէք .

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

منحنى միւնհանի, չարիլլդ . منقضى միւնգալի, պիթմիշ օլան .

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՖԹԻՒԱԼ

ارتضا իրթիզա, բազի օլմնգ. آکفا իգթիֆա, դանասաթ էթմէք.
اعتنا իթիննա, աղգգաթ էթմէք. ادعا խատիան, աալլա էթմէք.

ԻՍԲԸ ՖԱԻԼ

مدعى միւստասի, խտտաս էտիճի. مكنتى միւքթէֆի, դանաս-
աթ էտիճի. مهتدى միւքթէալի, սոզբու եօլա կիտէն.

ԻՍԲԸ ՄԷՖՈՒԼ

مرتضا միւրթէզա, բազի օլունմուչ.
مدعا միւստասա, խտտաս օլունմուչ.
معتنا միւթէննա, աղգգաթ օլունմուչ.
میتلا միւսլթէլա, կիրիֆթար օլմուչ.

6. ՄԱՍՏԱՐ تفعل ԹԷՖԱՒԻԼ. ՎԼԶՆ

تجلى թէճէլլի, աչլմնադ. تشكى թէչէքքի, շիքեայէթ էթմէք.
رتقى թէրագգը, արթմնադ. تصدى թէսատտի, վուգու սլուլմնադ.
تسلى թէսէլլի, գալլլնը բահաթ էթմէք.
تجري թէճարրի, արաշտրլմնադ.

ԻՍԲԸ ՖԱԻԼ

متجلى միւթէճէլլի, բուչէն օլմն. تجرى միւթէճարրի, արաշտրլան.
مرتقى միւթէրագգը, եօգարը չըդան.
متسكى միւթէչէքքի, շիքեայէթ էտէն.

ՄՍՍՍՍՐ تفاعل ԹԼՖԱ՛ԻԻԼ

- راضی թէրազի, իբր թարափտան ըրազի օլմազ .
 متالی թէթալի, պիրիպիրի արտընճա վազը օլմազ .
 تعامی թէսմի, քէօրլիւք սաթմազ .
 محاشی թէհաշի, սազընմազ .

ԻՍՄԸ ՖԱԻԼ

- مراضی միւթէրազի, գարչըլըզըլը ըրազի օլան .
 متالی միւթէթալի, պիրիպիրի արտընճա վազը օլան .
 محاشی միւթէհաշի, սազընընընը օլան .

ՍԻԻՏՍՍԻ

ՄՍՍՍՍՐ استفعال ԻՍԹԻՖ՝ՍԻԼ

- استرشا իսթիրշա, ըիշվաթ թալէպ էթմէք .
 استصا իսթիտա՛, ըէսմէն թալէպ էթմէք .
 استغنا իսթիղնա, միւհթաճ օլմամազ .
 استسقا իսթիտգա, սու թալէպ էթմէք .

Ս. Մէհմուզ նէյն՝ տերլէր .

ձ. Գէլլիմէտէ պիր հեռէ վազը օլուրսա անա Մէհմուզ տերլէր .
 ناول թէ՛էվվիւլ, قال գալ, ذال ֆալ կիպի .

Ս. Միսալ նէ՛ տիր .

ձ. Գէլլիմէնին էվվէլինէ պիր հարֆը իլլէթ վազը օլանա
 Միսալ եանի Միւթալ իւլֆա թէսմիյէ էտերլէր وعد վաս,
 وصل վասլ կիպի .

Ս. Լէֆիֆ գա՛ջ տիւրլիւ տիր .

ձ. Լէֆիֆ իբր տիւրլիւ տիր, պիրլ Լէֆիֆը մազրուն,
 տիկերի Լէֆիֆը մէֆրուզ : Գէլլիմէնին եա էվվէլինտէ վէ եա

ախերինտէ իրի հարֆը իլլէթ օլանա լէֆիֆը մագրուն տեր-
լէր نوى نكاح , طوبى թէվա կիպի վէ քելիմէնին հեմ էվլէլին-
տէ վէ հեմ ախերինտէ պիրէր հարֆը իլլէթ պուլունուրսա, օ-
նա տա լէֆիֆը մէֆրուդ թէսմիյէ էատըլէր وقى վէֆա կիպի :

ԷՅԱԼԸ ԱՐԷՊԻՅԷ ԻԻՋԷՐԻՆԷ ՄԱԼԻԻՄԱԹԸ ՄԻԻՃԻՏԷ

1. Պիր ֆիիլին մատտէի ասլյէսինի պուլմագ իչիւն , իւ-
ղէրինտէն հրուֆը զայիտէլէրի վէ եախօտ թէէննիա ալամէթ-
լէրի գալլըրըլըրգաս սիւլասիսի գալըր մէսէլա :

مراحم մերհամէթտէն رحم բահմ. رحمت մահմէտէթտէն
اجد համմ. سهولت սուհուլէթտէն سهل սէհլ. انكسار ինքիւ-
սարտէն كسر քէսը. استنطاق իսթինթադտէն نطق նութգ վէ
զայրիհի :

2. Սիւլասինին մատարը ասլիլէրի տախի պտղէն թիւր-
քիտէ գուլլանըլըր خواجه نك افاده سنده باقى խօճանըն էֆաթ-սիւնէ պադ-
կիպի :

ایک دن کادر مکن افاده بونی պունու էֆաթ միւմքին տէյիլ տիր
կիպի քի էֆաթ էրիտէ տէմէք տիր, Պունլարտա աշվալը էրպաս
ճարի օլտուլու կիպի , գախտէի ֆարսիյէ իւղրէ իզաֆէթ տա-
խի միւմքին օլբրագ حال افاده իֆատտէի հալ, վէ کادر از الله
իզալէի քէտէր տէնիր :

3. Մէղիտիւն ֆիյհի օլան էֆալըն վէ բիւպաի իւլ միւճէր-
բէտին իամը ֆաիլ իլէ իամը մէֆուլարը ինլա վէ թէրքիմճէ
պիրպիրինէ միւշապիհ օլմաղըն ասլա ֆէրգլէրի եօդ սուր .
վէ լաքին թէլէֆֆիլուտէ իամը ֆաիլտէ այն իւլ ֆիիլ մէքսուր .
վէ իամը մէֆուլտա մէֆթուհ օղունմաղլէ պիրպիրինտէն միւ-
թէֆէրրիդ օլունուր մէսէլա کاسه միւսթամիլ գուլլանըճը .
միւսթամէլ, գուլլանըլը :

կերէք սիւլասինին վէ կերէք մէղիտիւն ֆիյհի օլան էֆա-

խատիմն՝ . ذکر զիբբ . ادکار խատիբեար . زجر զէճը . ازدجار իզ-
տիճար .

Քէզալիք քէլիմէնին էվիլէլինտէ ى و հարֆլերտէն պիրի
պուլունուրսա ըէ հարֆընա դալպ օլուր վէ թէշախալէ օգու-
նուր . մէսէլա . يسر եէսը . اتسار իթթիսար . وصف վասֆ .
اتصاف իթթիսասֆ .

6. Պիր քէլիմէ էկէր իւլ եախօտ հէհէ իլէ պաշլանընը օ-
լուրսա իսթիֆալ պապընտա ى հարֆընա դալպ օլուր . وجوب
վիւճուպտէն . استيجاب իսթիճապ . اجرت իւճրէթտէն .
استيجار իսթիճար կիպի .

Պ Ա Պ Ը Ի Ա Մ Ի Ս

ԷՏԷՎԱԹԸ ԱՐԷՊԻՅԷ

Ա. Արէպիտէն լիսանը Օսմանիտէ գուլանըլան էտէվաթ
գա՞նդըլար արը .

Ճ. Արէպիտէն քիթապէթը Օսմանիյէտէ միւսթամէլ օլան
էտէվաթ շու աթիտէքիլէր տիր .

Ա իլա , գատար , տէք . بلا պիլա , սըղ . بين պէյն , արա-
սընտա . بعد պատ , սոնրա . تحت թահթ , ալթընտա . حسب
հասպ , կէօրէ . حين հիյն , վազըլթտա . على ալա , իւզըրէ . عند
ինտ , եանընտա . فوق ֆէվզ , եօզարը , զիյատէ . قبل գապլ ,
էվիլէլ . لدى էտէյ , անտէ . متعاقب միւթէազըպ , արտընճա .
غير դայր , պաշգա , տէյիլ . من մին , տէն . ب պիլ , իլէ . ل լամ
լիլէճլ , իլիլն . مع մա , իլէ . عن ան , տէն . في ֆի , տէ ,
ك քեաֆ , کا քէմա կիպի . لا լա , եօզ , տէյիլ .

الى زماننا իլա ղէմանընա , վազթըրըզա գատար .

الى اخر الامر իլա ախըրիլէսմը , էօմրիլն սոնուհա գատար .

الى الان իլէլ ան , շիմուիյէ գատար .

- الى اخره իլա ակըրըհի, սօնուհա դատար .
- بلا نامل պիլա թէ՛նմիւլ, արւչիւհմէքսիլին .
- بلا فائض պիլա ֆայիլ, ֆայըզըզ .
- بلا مانع պիլա մանի, էնկէլիլ .
- بين الاقران պէյն իւլ ազրան, ազրան արասընտա .
- بين الناس պէյն իւննաս, ինսանլը արասընտա .
- بين ادول պէյն իւտուէլ, տէվէթլը արասընտա .
- بعدا واداع պատ էլլէտա, վէտատէն սօնրա .
- بعدا الطعام պատ էթթամա, թամաման սօնրա .
- بعدا التحدث պատ էթթահիլ, թահիլ էթթալէն սօնրա .
- تحت الظل թահթ իւզզըլլ, կէօլկէ ալթընտա .
- تحت الجناح թահթ իւճճէնահ, դանտա ալթընտա .
- حسب الامكان հասպ իւլ իմքեան, միւմքիւն ռտուդուհա կէօրէ .
- حسب الواجب հասպ իւլ վահիլ, իլթիլլաթընճա .
- حسب الاقتدار հասպ իւլ իլթիտար, դուտրէթէ կէօրէ .
- حين عزيمته հինը ազիմէթինտէ, կիթալիլ վազըթտա .
- حين ووروده հինը վիրուտինտէ, կէլալիլ անտէ .
- حين ملاقاته հինը միւլալ աթինտէ, գալուշուլտուդու վազըթտա .
- على التفصيل ալթթթաֆիլ, ուլուն ուլատըյա .
- على الخصوص ալթլ խուսուս, պա խուսուս .
- على الصباح ալթսասպահ, սասպահլայլն .
- عند الناس ինտէննաս, նաս պէյնինտէ .
- عند كرده ինտինիլզտէ, էանընըզտա .
- فوق العاده ֆէվզ էլ ատէ, ատէթտէն զիյատէ .
- فوق الغايه ֆէվզ էլ զայէ, հատտէն զիյատէ .
- قبل الدخول գապլ էատուխուլ, կիրմէդտէն էվլէլ .
- قبل الوصول գապլ էլ վիսուլ, ուլաշմազտան էվլէլ .
- لدى الوصول լէտէլ վիսուլ, ուլաշտըլը անտէ .
- لدى الاستطاق լէտէլ իսթինթագ, սօրուլտուդու անտէ .
- لدى الورود լէտէլ վիրուտ, կէլալիլ անտէ .
- معاقب الادوار միսթէագըլլ իւլ էտվար, տէվըրէրին արտընտա .

- غير ذلك ղայրը զալիքէ , պունտան պաշգա .
- غير محدود ղայրը մահաուու , մահաուու օրմայան .
- غير لابق ղայրը լայիգ , լայիգ օրմայան .
- من القبل մին էլ դայլպ , եիւրէքտէն .
- من الاول մին էլ եվվէլ , եվվէլտէն .
- من اوله մին էվվէլէնի } եվվէլինտէն ակէրինէ դատար .
- الى خيره իլա ակըրընի }
- من اطاف المولى մին լուծֆ էլ մէվլա , Ալլահըն լուծֆունտան .
- بوعون الله تعالى պի աֆն ալլահի թաալա , Ալլահըն կարտըմիլէ .
- بسم الله պիսմիլլահ , Ալլահըն իսմիլէ .
- بالدفعات պիտատէֆաթ , տէֆաթիլէ .
- بالنجويه պիթիթէճրիւպէ , թէճրիւպէ իլէ .
- بالعز والاقبال պիլ իգզ վէլ իգպալ , իգզէթ ու իգպալ իլէ .
- بالاتفاق պիլ իթիթիֆադ , սէօզ պիլըլիլիլէ .
- بالله պիլլահի } Ալլահ հազզը իլին .
- بالحاله թալլահի }
- بالحاله վալլահի }
- لمصلحة լի մասլահաթ , մասլահաթ իլին .
- حبه الله հուպէթէնլիլլահ , Ալլահ աշգը իլին .
- لاجل الاخذ լի էճլ իլլ ալսզ , պմադ իլին .
- لاجل الاعطاء լի էճլ իլլ իթա , վերմէք իլին .
- لاجل المصالح լի էճլ իլլ մէսալիհ , մասլահաթ իլին .
- مع الفاضل մա էլ ֆայիլ , ֆայիլ իլէ պերապէր .
- مع هذا մահազա , շունունլէ պերապէր .
- معها մահէն , պերապէր , պիլըլիլտէ .
- عن قريب անգարիպ , կազընտա .
- عن قصد անգաստին , մախսուս .
- عن صميم القلب անսամիմ իլլ գայլպ , ճանը կէճնիլտէն .
- في الحال ֆիլ հալ , անիտէ , տերադապ .
- في الحقيقة ֆիլ հազըղա , հազըղաթտա .
- في زمانها ֆի զէմանընա , վազթըմըղտա .

- كَان քեմաքեան, օլտուղու կիպի .
 كَانِي քեմաեէնպաղի, վաճիպ օլտուղու կիպի .
 كاشم քէշշէմն, կիւնէշ կիպի .
 لاشك լա շէ.ք.ք, շիւպհէսիլ .
 لايد լապիւտ, մաթլազա .
 لاخصي լա եուհսա, հիսապսրզ .
 بنا عليه պինաէն պէյհ ,
 بنا برن պինա սէրին , } պունա նաղարէն, օլ սէպէպաէն .
 مني عليه մէսիի պէյհ ,

Խ Ի Թ Ս Մ

Ի Խ թ Ա Ր

Ինսանըն ֆերայիզ վէ վէզայիֆի աղտեմինտէն պիբի վէ պաշլըճասը , հէվայիճը զարուրիյէ վէ լէվաղիմաթը ինթիաշի- յէսինի թէտարիքէ էղ ճան ու տիլ մէսաի վէ իզտամաթը լա- զըմէի իյֆայէ մէճպուր պուլունտուզու , վէ իհթիեաճաթը ին- սանիյէ իսէ պիբ դարարտա գալմոյուպ , մէտէնիյէթլէ պէրա- պէբ միւթէրադգը վէ միւթէզայիտ օլաճազը պէտիհի տիր , Պինտէն ալէյճ մէտէնիյէթ իլէբուլէտիքճէ միւզ թէզայի մէտէ- նիյէթ պուլունան , վէ մէտարը թէայիխը պէնի ատէմ օլան լուսուսաթըն տախի թէսհիլ ու թէվսիլի էլզէմ ու էհէմմ մէ- վատտէն ատտ օլունուր :

Շու ալէմտէ հէր ան մէշուտիմիզ օլան վէ սէմէրէի մէտէ- նիյէթ պուլունան ինթիբրատթը աճիպէ , վէ մաննուաթը զարի- պէ իւլում վէ ֆիւնուն վասէթասըլա գուվլէտէն ֆիիլէ կէլ- միլ օլուպ , իլմին միֆթահը իսէ մահզա գալէն վէ գալէմէն խաթասըղճա իֆատէի մէբամ էթմէյէ տէլլ օլան գալախար լիսան տըր քի Արէպիտէ Սարֆ ըթլադ օլունուր :

Սէլէֆլէբիմիզին իհթիեաճաթը զարուրիյէլէբի վէք աղ օլ- տուզունտան սինիյնը վաֆիբէ զարֆընտա թահսիլը գալախար Արէպիյէ , վէ իլալ ու իրապ կիպի պիբ թաղըմ խուսուսաթը զայիտէ իլէ էվգաթկիւզար օլուպ , իւլում վէ ֆիւնունը սայիբէ ինթիհսալինէ հաճէթ կէօրմէզլէբ իմիշ . ֆագաթ պուլունտու- զումուզ ասըր միւնէվլէբ հասըր աղիզիմիզ իզթիզասընճա , լէվաղիմ կիւն պէ կիւն թէքէսսիւր , վէ ֆիւնունը նաֆէ իլէ իշթիզալ էթմէմիզ իճապ էյլէտիյինտէն , թահսիլը գալախար Սարֆ իշիւն էն չօզու պիբ սէնէտէն ղիյատէ վաղըթ զսյ էթ- մէմէլիլիզ :

Տիւնէտտէ միւբուրը էղմինէ իլէ գալանին վէ նիզամաթը մէվզուէ՝ թէպտիլ ու թաղէիբ , վէ վաղթ ու հալէ միւնասիպ

ՅԻՆՐԻՍԹ

ՃԻՒԶԸ ԷՎՎԷԼ

	Ս-Հիճի
Իամ	40
Իղաֆէթ	44
Աըֆէթ	45
Էամահ ատաա	47
Քինահաթ	49
Ձամիր	20
Իամը Իշարէթ	28
Մուպէնէմաթ	29
Ֆէիլ	34
Մասաար	32
Ձաթը Ֆէիլ	39
Բապթ սըյզէլէր	54
Ֆէրի Ֆէիլ	56
Էտէվաթ	58

ՃԻՒԶԸ ՍԱՆԻ

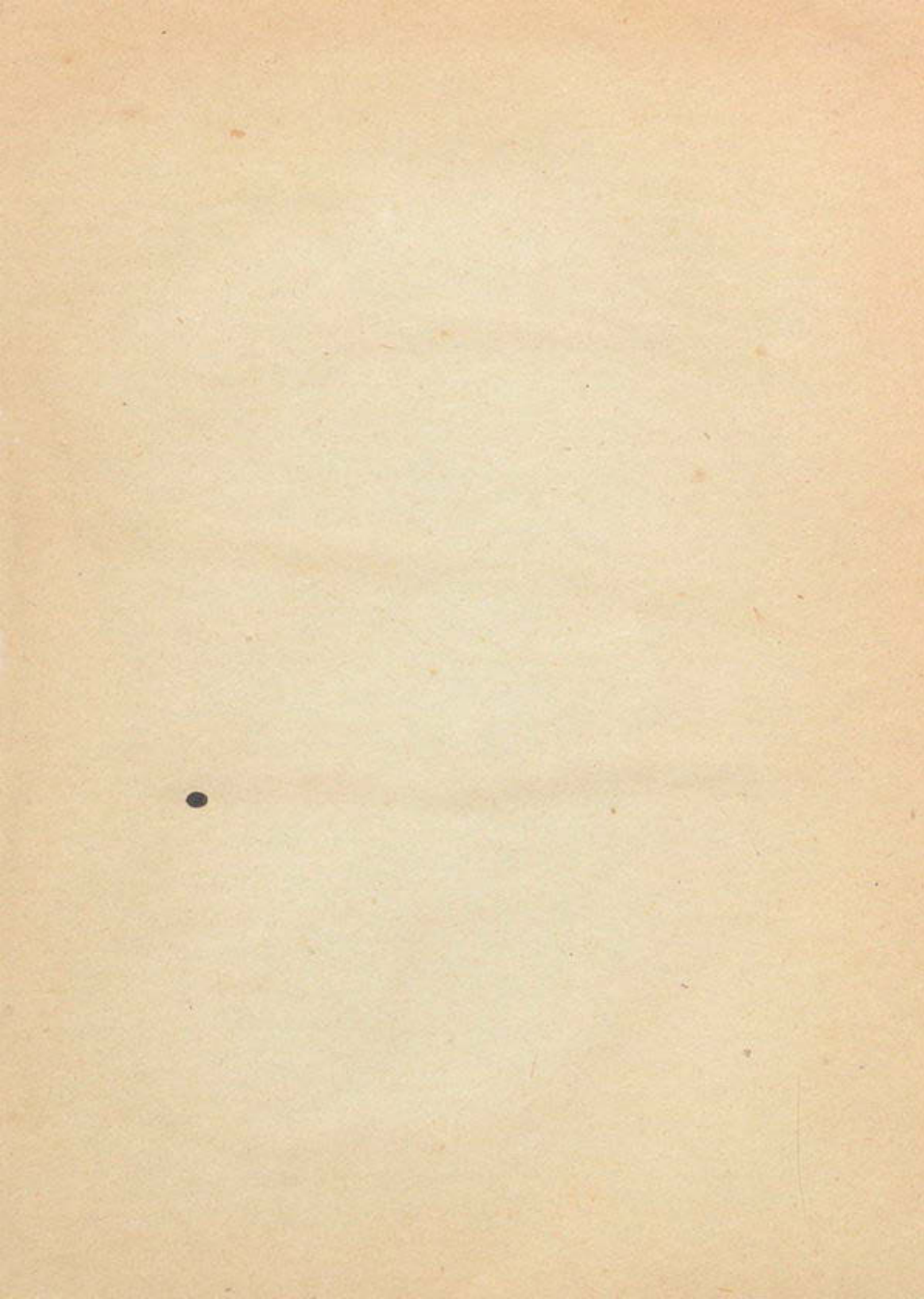
Էամահ Փարսիյէ	65
Իղաֆէթ	68
Աըֆաթ	69
Վասըֆ Թէրքիպի	72
Էամահ ատաա	76
Չէմաիրը Փարսիյէ	77
Էամահ Իշարէթ	79
Ֆէիլ	84
Ֆէիլի Իանէ	85
Իամը Փաիլ վէ Իամը մէֆուլ	96
Էտէվաթը Փարսիյէ	97

ՃԻՒԶԸ ՍԱԼԻՍ

Էամահ Արէպիյէ	104
Քէմիյէթ	106
Իղաֆէթ	117

Արժամքը Արէպիցե	449
Էսնաի ատաս	426
Զեմարը Արէպիցե	429
Էֆալը Արէպիցե	432
Սիւլասի իւլ միւճէրրէա	434
Մէզիտիւն Ֆիյնի	439
Րիւպաի իւլ միւճէրրէա	449
Յիլիլ զայրը Սայիմ	450
Էֆալը Արէպիցե իւզրէ մալիւմաթը միւֆիտ	464
Էսէվաթը Արէպիցե	466

Սահֆէ	Սուրբ	Խալիփ	Սուրբ
1	1	սիւլասէ	սէլասէ
4	12	մէլիքէ	մէլէքէ
11	3	خصيت	خاصيت
22	4	մինճէրէտինասէն	միւճէրրէտինասէն
31	2		نذر
31	22	Զաթֆիլի	Զաթթֆիլի
38	8	حاضر	حاضر
59	4	խղէրի	խղէրինէ
64	17	او كرك	او كركن
62	26	թէֆհէտի	թէֆհէտի
63	3	հրաֆը	հարֆը
66	18	دايانان	دايانان
67	22	بار	باد
71	1	տէրանաք	տէրանաք
71	3	برصيا	برصيا
71	3	փիւրղիես	փիւրղիես
71	23	ترين	ترين
73	7	فرو	فرو
74	20	مشهور	مشهور
78	3	տէտի	քէնտի
85	3	سدن	شدن
100	14-15	օլ վազըթ	տայլմա
101	25	خسرتا که	خسرتا که
115	6	զայիտէ	զայիտէ
123	2	սըֆէֆէթին	սըֆէթին
124	15	کتابت	کتاب
140	4	սիւլասինին	սիւլասինին
140	5	խչ ալը	խչ սպապ ալը
142	2	تمال	تمال
151	15	հիւճճէթ	հիճճէթ

0

